

इन्जिनियरिङ्ग कलेज

बुलेटिन

वर्ष ८, अंक ५ मंसिर

दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन - २०७६

इन्जिनियरिङ्ग कलेज

बुलेटिन
वर्ष ८, अंक ५ मंसिर

वर्ष ८ | अंक ५ | मंसिर २०७६

प्रकाशक/सम्पादक

स्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज
स्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग
लिवाली, भक्तपुर

फोन ५९२२०९४, ५९२२०९८
Email : info@khec.edu.np, info@khwopa.edu.np
Website : www.khec.edu.np, www.khwopa.edu.np

मुद्रण

सिद्धि गणेश अफसेट प्रेस
चोर्चा, भक्तपुर
फोन ६६९४७९३

यस भित्र ...

- ❖ नयाँ पुस्ताले राजनीति गरेन भने खराब तत्वले राजनीति गर्नेछन् ३
- ❖ समृद्ध नेपाल घुवाँको पर्दामात्र ! ५
- ❖ प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनमा मनपाद्वारा सञ्चालित इन्जिनियरिङ्ग कलेजहरूको उल्लेखनीय योगदान ८
- ❖ डलर र 'आइसी' खाएर मोटाएका गुण्डा, डनहरू विकासका ब्याख्याता हुन सक्दैनन् १०
- ❖ आइएनजिओको प्रभाव प्रदेशसभामा देखिन थालेको छ ११
- ❖ स्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजको १८ औं वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा प्रस्तुत प्रतिवेदन १४
- ❖ स्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको ११ औं वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा प्रस्तुत प्रतिवेदन १६
- ❖ नेपालमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न सकिन्छ १८
- ❖ नेपालमा एरवे (Airway) र रेलवे इन्जिनियरिङ्ग शिक्षाको आवश्यकता खड्किएको छ २१
- ❖ कलेजहरूले शैक्षिक अनुसन्धान, प्रदर्शनी, सम्मेलन जस्ता गतिविधिमा जोड दिनुपर्छ २१
- ❖ शिक्षकले पुराना नोटहरू परिमार्जन सहित नयाँ विषय जोडेर अध्यापन गराउनु पर्ने २२
- ❖ इन्जिनियरिङ्ग पढाइको मोडल हेर्न स्वपमा आउँछन् २४
- ❖ विश्वविद्यालय शिक्षाको बहस-एक निरन्तर प्रक्रिया २६
- ❖ प्रतिधि युद्ध तर्फ अमेरिका र चीन २८
- ❖ Post-Earthquake Reconstruction after Gorkha Earthquake in Nepal: a Lost Opportunity ३१
- ❖ 2nd International Conference on Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction Planning ३४
- ❖ Travel Experience from Rome to Venice ३८
- ❖ Memory of ACA- 18 and Japan Tour- 2018 ४३
- ❖ Possible Application of GIS on an Agricultural Sector of Nepal ४६
- ❖ Robots for Revolution in Agriculture ५०
- ❖ अनुभूतिहरू

सम्पादकीय

शिक्षामा लगानी वृद्धि आवश्यक

चिनिया भाषामा एउटा उखान छ “यदि तपाईं एक वर्षको लागि योजना बनाउँदै हुनुहुन्छ भने धान रोप्नुस्, दश वर्षको लागि सोच्दै हुनुहुन्छ भने रुखहरु रोप्नुस् । होइन तपाईं सय वर्षको लागि योजना बनाउँदै हुनुहुन्छ भने बालबालिकालाई शिक्षा दिनुस् ।

सारमा शिक्षाको उद्देश्य नयाँ पुस्ता तयार गर्नु हो । शिक्षामा गरिने लगानीको प्रतिफल केही वर्षमा गणना गर्न सकिदैन । शिक्षामा गरेको लगानीबाट प्रतिफल प्राप्त गर्न लामो समय लाग्छ । शिक्षा विकासको मेरुदण्ड हो । शिक्षा क्षेत्रको प्रगति विना कुनै पनि देश समृद्धिको बाटोमा हिंड्न सम्भव छैन । त्यसकारण शिक्षामा अधिकतम लगानी कुनै पनि देशको लागि अपरिहार्य छ ।

तर नेपाल सरकारको शिक्षामा बजेट घट्दो छ । राज्य शिक्षाको दायित्वबाट पन्छिदै गएको देखिन्छ । आ.ब. २०६८/६९ मा १७ प्रतिशत शिक्षामा १७ प्रतिशत बजेट विनियोजन भएकोमा आ.ब. २०७६/७७ मा घट्दै १० प्रतिशतमा झरेको छ । त्यसमध्ये ७० देखि ८० प्रतिशतसम्म शिक्षक/शिक्षिकाहरुलाई तलब सुविधा दिनमै खर्च हुन्छ । सालाखाला तीन प्रतिशत मात्र शिक्षाको गुणस्तर सुधारमा खर्चिने गरेको छ । हालको शिक्षामा विनियोजित बजेट सरकारको नेतृत्व गरिरहेको नेकपाले २०७४ मा आफ्ना चुनावी घोषणापत्रमा व्यक्त प्रतिबद्धता भन्दा आधा मात्र हो । नेपाल सरकार देश भित्र र बाहिरका विभिन्न फोरमहरुमा शिक्षामा कूल बजेटको बीस प्रतिशत पुऱ्याउने प्रतिबद्धता बारम्बार दोहऱ्याउँछ, तर कार्यान्वयन गर्दैन । कथनी र करनीमा आएको ठूलो खाडलका कारण देशको शिक्षा क्षेत्र दिशाविहिन बन्दैछ ।

शिक्षाले प्रत्यक्षरूपमा सम्पूर्ण समुदायका जनताहरुको जीवनस्तरमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने गर्दछ । अतः २१ औं शताब्दीका चुनौतीहरु (अशिक्षा, बेरोजगार, कुपोषण र भोकमरी, जलवायु परिवर्तन, भ्रष्टाचार, हिंसा र सुरक्षा, अव्यवस्थित शहरीकरण, शुद्ध खानेपानी, विश्वव्यापीकरण र भूराजनीति लगायत) सामना गर्न आवश्यक मानव संशाधन उत्पादनका लागि नेपाल सरकारले शिक्षामा लगानी बढाउनुको विकल्प छैन ।

नयाँ पुस्ताले राजनीति गरेन भने खराब तत्वले राजनीति गर्नेछन्

○ नारायणमान बिजुक्छे (रोहित)
अध्यक्ष, नेपाल मजदुर किसान पार्टी
केन्द्रीय समिति, नेपाल

नेपालीको एउटा उखान छ, “माल पाएर के गर्ने चाल पाए पो।” गणतन्त्र हामीले ल्यायौं, समाजवादउन्मुख भन्यौं तर त्यसको ठ्याक्कै विपरित परिणाम भोगिरहेका छौं। प्रजातन्त्र र गणतन्त्रको अर्थ जनताको अगुवाई हो, शासन भने जनताको प्रतिनिधिहरूबाट हुन्छ।

यी दुईवटा कलेजले नै नेपाल सरकारलाई वर्षको भण्डै पचास लाख कर तिर्दछ। साँच्चिकै भनौं भने यो निजी कलेज होइन, यो जनताकै सार्वजनिक कलेज हो। यसलाई सरकारले दिने कि योसित लिने? यही कुरो नेपाली काँग्रेस, राप्रपा या अन्य मधेशवादी दलहरूको तर्फबाट भएको भए जनतालाई अचम्म हुने थिएन। तर “कम्युनिष्ट” सरकारले नेतृत्व गरेको हुँदा हाम्रो विरोध तिनीहरूप्रति नै हुनु स्वभाविक छ। मुखले कम्युनिष्ट भन्ने तर सबै पूँजीवादीहरूले जस्तै काम गरेको हुनाले यिनीहरू कम्युनिष्ट होइनन्, यिनीहरू पूर्णरूपले पूँजीवादी हुन् भन्ने हाम्रो आरोप निरन्तर रहन्छ। तिनीहरूबाट कहिले पनि त्यसको जवाफ आएको छैन, यो एक प्रकारको सैद्धान्तिक संघर्ष हो, यसलाई हामी कहिल्यै छोड्ने छैनौं।

गणतन्त्रमा स्वायत्तता र विकेन्द्रीकरण हुन्छ। गणतन्त्र, प्रजातन्त्र र समाजवादमा स्वायत्तता

र विकेन्द्रीकरणमार्फत जनताको काम हुने गर्छ। अहिले त्यसको ठीक विपरित काम भइरहेको छ। सत्ता केन्द्रीकृत भयो भनेर जनताबाट प्रचार माध्यममा आलोचना भइरहेको बेलामा हिजो अस्ति फेरि प्रधानमन्त्रीको आफ्ना तस्वीरहरू टाँसे तथा जहाँ पनि सरकार छ भनेर प्रधानमन्त्रीले संकेत गरे। प्रधानमन्त्रीको उपस्थिति फोटो टाँसेर होइन, कर्मचारीहरूलाई जनताको काम आफ्नो ठाउँमा छिटो गर्ने र गराउने हो। यसरी राजनीतिलाई साह्रै ख्याल ठट्टा गरे जस्तो काम भइरहेको जनताले अनुभव गर्दैछन्।

हामी युवाहरूलाई पनि राजनीतिमा भाग लिन आह्वान गर्दछौं। राजनीति नभई हुँदैन, राजनीति सबै

नीतिहरूको राजा हो। यसकारण हामीले युवाहरूलाई राजनीतिमा भाग लिन आवाहन गरौं। पक्षपात भएको हुँदा राजनैतिक नेता र शासकहरूलाई जनताले आलोचना गरिरहेका छन्। यसमा हामी सबै नै जिम्मेवार छौं। विरोध गर्नु पनि एक किसिमको राजनैतिक र सैद्धान्तिक संघर्ष नै हो। नयाँ पुस्ताले राजनीति गरेन भने खराब तत्वले राजनीति गर्नेछन् जुन कारणले हामी यो भन्दा खराब स्थितिमा पुग्नेछौं। राजनैतिक नेता र कार्यकर्ताहरूको काम अपराधी छुटाउने, ठेकेदारहरूलाई सिफारिस गर्ने, परीक्षाको नक्कल गराउने भएको गुनासो छ।

अहिले मैले सुने इन्जिनियरिङ्ग काउन्सिलकै तर्फबाट पनि केही बाधा आएको छ कलेजहरूलाई। इन्जिनियरिङ्ग काउन्सिलको बारेमा मैले खासै सुनेको छैन तर मेडिकल काउन्सिलको बारेमा सुनेको छु। मेडिकल काउन्सिलको जानकारीमा निजी मेडिकल कलेजहरूको एउटा संस्था छ। त्यस संस्थासँग अर्बौं रुपैयाँ छ। निर्वाचनको बेलामा एउटा-एउटा शासक पार्टीलाई १८/१८ वटा मोटर दिएको थियो। त्यसको रकमले नेताहरू पाल्ने गरेको सूचना छ। प्रधानमन्त्री, उपप्रधानमन्त्री र मन्त्रीहरू त्यसका संरक्षक बताइन्छ। राष्ट्रपतिबारे थाहा छैन।

रोगी भर्ना भएपछि नमरेसम्म एउटा मेडिकल कलेजको अस्पतालले छोड्दैन, अन्य अस्पतालमा रिफर पनि गर्दैन र बाहिर लगेमा जिम्मा लिंदैन। पेट दुखेर गएको

विरामी दोस्रो दिन हात खुट्टा चलाउन नसक्ने हुन्छ। के औषधी प्रयोग भयो, अस्पताल भन्न मान्दैन। त्यस कलेजले ४० सीट स्वीकृत कक्षामा १२० जना पढाइन्छ। संसदीय टोली पुग्दा मेडिकल काउन्सिलले स्वीकृत दिइसकेको कागज देखाउँछ।

त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा डीन आफै पक्षपाति हुँदा सम्बन्धन प्राप्त कलेजले BBA को स्वीकृति पाउँदैन, डीन साहेवको ध्यान निजी कलेजमा रहन्छ।

सबै योग्य छात्र-छात्राहरूले छात्रवृत्तिमार्फत चिकित्साशास्त्र पढ्ने अधिकार राख्दछ। त्यसकारण सरकारले काठमाण्डौं उपत्यका र देशका विभिन्न प्रदेशमा सरकारी मेडिकल कलेज स्थापना गरी देश र जनताको सेवा गर्नु र गराउनु सरकारको दायित्व हो। गरिवका छोरा-छोरीहरूले पनि डाक्टर बनेर जनताको सेवा गर्ने अधिकार राख्दछ। शिक्षामा कुनै पनि प्रकारको एकाधिकार अन्याय र अत्याचार हो। त्यसको विरोध गर्ने अधिकार जनताका छोरा-छोरीहरूमा नीहित छ।

अन्तमा हाम्रो विद्यार्थी भाइबहिनीहरूलाई एउटा सल्लाह छ, तपाईंहरूले अध्ययन पछि देश र जनताको सेवा गर्नुहोला, जुनसुकै ठाउँमा गएर काम गरे पनि जनताको सेवा गर्ने भावनाबाट काम गरौं। धन्यवाद।

(ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजको १७ औं र ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको १० औं वार्षिकोत्सवको उद्घाटन समारोहमा प्रमुख अतिथि तथा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष का. नारायणमान बिजुक्छे (रोहित)द्वारा व्यक्त मन्तव्यको सार)

समृद्ध नेपाल घुवाँको पर्दामात्र !

○ प्रेम सुवाल
संघीय सांसद, प्रतिनिधिसभा

मातृभाषामा पाठ्यपुस्तक बनाउन स्थानीय तहको अगुवाइ आवश्यक

नेपालको संविधान धारा ३१ (५) मा विभिन्न जातिका नेपालीलाई कानूनबमोजिम आफ्नो मातृभाषामा शिक्षा प्राप्त गर्ने अधिकारको व्यवस्था छ। अनिवार्य र निःशुल्क शिक्षा ऐनको दफा २८ मा सरकारबाट स्वीकृत प्राप्त विद्यालयमा खास विषयमा मातृभाषाद्वारा पढाइ हुने प्रावधान छ।

हामीले मातृभाषामा शिक्षा पाउने नेपालीको संवैधानिक र ऐन-नियमको अधिकार कार्यान्वयन गर्नुपर्ने विषयबारे प्रतिनिधिसभा बैठकमा शिक्षामन्त्री गिरिराजमणि पोखरेलसँग प्रश्न गरेका थियौं। शिक्षामन्त्री पोखरेलले पाठ्यक्रम विकास केन्द्रमार्फत कक्षा १ देखि ५ सम्म २५ वटा - मैथली, भोजपुरी, अवधि, लिम्बु, बान्तवा राई, चाम्लिङ राई, शेर्पा, गुरुङ, तामाङ, मगर, नेपालभाषा, थारू, सुनुवार, राजवंशी, याख्या, मुगाली, थारू -मध्यक्षेत्र, तामाङ-सम्भोता, धिमाल, मगर-अठार, मगरात, बज्जिका कुलुङ, चेपाङ, खालिङ राई र माथी भाषाको पाठ्यपुस्तक तयार भएको जवाफ दिए।

नेपालमा १२५ जाति र १२६ भाषा भएको समाचार छ। नेपालका कतिपय जाति लोप भइरहेका छन्। एकहजारभन्दा कम जनसङ्ख्या भएका राउटे, हायु, किसान, कुसवा, पत्थरकट्टा, सिलकर, कुचवा जातिहरू लोपोन्मुखमा पर्दछन्। सरकारले अझै १०१ जातिको मातृभाषामा

पाठ्यपुस्तक बनाउनुछ, तर कहिले बनाउने होला ? यसकारण स्थानीय तह गाउँपालिका र नगरपालिकाहरूले आ-आफ्नो क्षेत्रका जातिको मातृभाषामा पाठ्यपुस्तक तयार गरी पठन-पाठनको व्यवस्थापनमा अगुवाइ गर्नु आवश्यक छ।

खुला सीमा बन्द गर्नुपर्ने

देशको सार्वभौमिकता सुरक्षा गर्न जन्मको आधारमा विदेशीलाई नेपाली नागरिकता दिइएको खारेज गर्नु आवश्यक छ। जन्मको आधारमा नेपाली नागरिकता लिएकाका छोराछोरीलाई वंशजको नेपाली नागरिकता दिनु पनि देशको हितमा हुनेछैन। नेपालीसँग विवाह गरेका विदेशी महिलालाई तत्काल अङ्गीकृत (कृत्रिम) नेपाली नागरिकता दिनु हुँदैन। भारतमा सात वर्षपछि मात्र अङ्गीकृत नागरिकताको लागि निवेदन दिन पाउने संवैधानिक व्यवस्था छ। अङ्गीकृत नेपाली नागरिकता लिएकाका छोराछोरीलाई वंशजको नेपाली नागरिकता दिनु पनि उचित होइन। संविधानमा पदाधिकारी-राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री, प्रधानन्यायाधीश, सभामुख, अध्यक्ष, प्रधान सेनापति, प्रहरी महानिरीक्षक, प्रदेश प्रमुख, मुख्यमन्त्री, प्रदेश सभामुख बन्न वंशजको नेपाली नागरिक हुनुपर्ने प्रावधान भएको हुँदा आमा र बुबा दुवै वंशजको नेपाली नागरिकका छोराछोरीलाई मात्र वंशजको नेपाली नागरिकता दिनु उपयुक्त हुनेछ। अन्यथा सरकारमा गएका पार्टीहरूको कारण नेपाल सिक्किमजस्तै हुने खतरा छ। यतातिर सम्पूर्ण नेपाली जनताको ध्यान जानु आवश्यक छ।

नेपालको नागरिकता समस्या समाधान गर्न, सीमा तस्कर वा अपराधीहरू एक-अर्को देशमा लुक्ने रोक्न र नेपाल-भारत द्वै देशको हित गर्न खुला सीमा नै बन्द गर्नु आवश्यक छ। नेपाल सरकारले भारतीय विस्तारवादद्वारा अतिक्रमित नेपालको ६२ हजार हेक्टरभन्दा बढी भूमि फिर्ता लिनु आवश्यक छ। यसबारे नेपाली जनताले सरकारलाई दबाव बढाउनु पर्दछ।

देशघाती संयुक्त वक्तव्य र सम्झौता सारेज गर्नुपर्ने

नेपालको परराष्ट्र नीति भारतको पछि लाग्ने होइन। संवत् २०७३ मा नेकाको समर्थनमा प्रधानमन्त्री भएका माओवादी अध्यक्ष दाहाल दिल्ली गएर भारतसँग गरेको पच्चीस बुँदाको संयुक्त वक्तव्यमा नेपालको परराष्ट्र नीति भारतको पछि लाग्ने उल्लेख छ। यो देशद्रोही संयुक्त वक्तव्य खारेज हुनु आवश्यक छ।

अमेरिकी सरकारले हिन्द-प्रशान्त रणनीतिकै बजेट मिलेनियम च्यालेन्ज कर्पोरेसन अन्तर्गत पाँच वर्षमा ५५ अर्ब रूपैयाँ नेपाललाई सहयोग गर्न सम्झौतामा पनि भारतको समर्थन चाहिने उल्लेख छ। यसरी अमेरिकी साम्राज्यवाद र भारतीय विस्तारवादबाट नेपालको सार्वभौमिकतामाथि संयुक्त रूपमा आक्रमण भइरहेको छ। अमेरिकी साम्राज्यवादको नेतृत्वको 'हिन्द-प्रशान्त रणनीति' एक सैन्य गठबन्धन भएकोले यसमा नेपाल सरकार संलग्न हुनु असंलग्न परराष्ट्र नीतिविपरीत हो। यस्तो सहयोग लिन माओवादीको समर्थनमा बनेको देउवा सरकारले संवत् २०७४ सालमा संरा अमेरिकी सरकारसँग सम्झौता गरेको थियो भने वर्तमान ओली-दाहाल सरकारले उक्त सम्झौता सङ्घीय संसद्बाट पारित नगराई असोज १४ गते कार्यान्वयन सम्बन्धि अर्को सम्झौता गर्‍यो।

संरा अमेरिकाले नेपाललाई गर्ने भनिएको ५५ अर्ब सहयोगबारे दुई महिना अगाडि नै प्रजग कोरियाविरुद्धको नाकाबन्दीलाई समर्थन गर्नुपर्ने र चीनबाट भागेर आएका तिब्बतीलाई दलाई लामा बसेको भारतसम्म पुऱ्याउनु पर्ने सर्त राखेको समाचार प्रकाशित भएको हो। यी दुवै सर्त नेपाललाई आफ्ना मित्र देशसँग भिडाउने अमेरिकी दबाव हो। यसकारण हाम्रो पार्टीले शर्तसहितको हिन्द-प्रशान्त सैन्य गठबन्धन अन्तर्गतको ५५ अर्ब रूपैयाँ सहयोगबारे नेपाल

सरकारलाई सचेत गराउँदै आएको हो। संरा अमेरिकाको नाकैमुनि रहेको भूगोलमा सानो क्युवाले इन्धनको लागि देशको सार्वभौमिकता मोलमोलाइमा नराख्ने अडान राखेकोबाट नेपाल सरकारले पनि पाठ सिक्नु आवश्यक छ।

नेपाल सार्कको अध्यक्ष देश हो तर भारतीय विस्तारवादले सार्क बैठक बस्न दिएन र पाकिस्तान सदस्य नभएको बिम्स्टेकको बैठक गर्न नेपाललाई बाध्य पार्‍यो। यसले सरकारमा गएका दलहरू भारतीय विस्तारवादको दलाल पुष्टी गर्छ।

भारतीय विस्तारवादले अलग भन्डा, संविधान र विशेषाधिकार भएको जम्मु-काश्मीरमाथि हस्तक्षेप गर्‍यो। यो हस्तक्षेपको चीन र पाकिस्तानले कडा विरोध गर्दैछन्। यसलाई ओली-दाहाल सरकार 'भारतको आन्तरिक मामिला' भनी भारतीय विस्तारवादको पिछलग्गू बन्दैछ।

बिम्स्टेक र हिन्द-प्रशान्त रणनीतिको नाउँमा भारतीय विस्तारवाद र अमेरिकी साम्राज्यवादले पाकिस्तानलाई एकलाउने र चीनलाई घेर्ने नीति अगाडि सारेको हुँदा हाम्रो पार्टीले विरोध गरेको हो। भारतकै कारण दक्षिण एसियामा अहिले युद्धको बादल मडारिरहेको छ। यो युद्धलाई रोक्न नेपाल सरकारले एशियाका अन्य देशसँग संवाद र सहकार्य गर्नुपर्दछ।

मित्र देश चीनको प्राचीन सिल्क रोड (रेशम मार्ग) मा जोडिएका एसिया-अफ्रिका-यूरोपका ६०-७० देशसँग सहकार्य गरी विकास अधि बढाउने 'क्षेत्र र मार्ग अगुवाइ' (बेल्ट एन्ड रोड इनिशियटिभ) प्रस्तावलाई भारतीय विस्तारवाद र अमेरिकी साम्राज्यवादले विरोध गर्दैछन् भने यसको समर्थन नगर्ने नेपाललाई धम्कीसमेत दिँदैछन्। बेल्ट एन्ड रोड इनिशियटिभ सैन्य गठबन्धन होइन। नेपालले बेल्ट एन्ड रोड इनिशियटिभलाई पूर्ण कार्यान्वयनको लागि सहयोग गर्नु आवश्यक छ। चीनविरुद्ध अमेरिकी साम्राज्यवादको व्यापार युद्धबाट कसैको हित हुनेछैन। यसबारे नेपाल सरकार स्पष्ट हुनु पर्दछ।

अष्टाचारी र तस्करमाथि कारबाही खोई ?

दुईवटा वाइडबडी जहाज खरिदमा ४ अर्ब ३५

करोड र नेपाल टेलिकमको फोरजी सेवा विस्तारमा १२ अर्ब भ्रष्टाचार भएको सार्वजनिक भयो तर दोषीमाथि कारबाही भएको छैन । एनसेलको ४० अर्ब पुँजीगत लाभकर असुल भएको छैन भने ३८ क्वीन्टल सुन तस्करका अपराधी वर्षौंसम्म पत्ता लागेका छैनन् । यसकारण प्रधानमन्त्री केपी ओलीको 'म भ्रष्टाचार गर्दिनँ र अरूलाई पनि गराउँदिनँ' भन्ने भनाइमा कुनै सत्यता देखिएन । ठूला भ्रष्टाचारी, मानव तस्कर र मानवताविरोधी गघन्य अपराधीहरूलाई संविधान संशोधन गरी मृत्युदण्डको सजायसमेत दिने व्यवस्था गर्नु आवश्यक छ । यसबारे पनि सरकार सम्वेदनशील छैन ।

संवत् २०६५ मा माओवादीका प्रधानमन्त्री दाहालले १० वर्षमा १० हजार मेगावाट बिजुली उत्पादन गर्ने वाचा गरेका थिए । विसं २०६५ देखि ०७५ सम्म कूल ४६० मेगावाट (निजीसमेत)को मात्र बिजुली उत्पादन भएको सरकारी तथ्याङ्क छ । यसरी तीस वर्षमा सरकारमा गएका पार्टीहरूले जनतालाई छलछाम गरी धोका दिदै आएको पुष्टि हुन्छ । समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली जनताको अपराध ढाकछोप गर्न धुंवाको पर्दा त्याग्नुपर्छ ।

सरकारले ७०-८० लाख नेपाली युवालाई वैदेशिक रोजगारीको नाउँमा ११० भन्दा बढी देशका बहुराष्ट्रिय कम्पनीको काममा जान बाध्य पार्दैछ । उनीहरूको रेमिट्यान्सबाट देश चल्दैन र बन्दैन । देश चलाउन र बनाउन हाम्रो आन्तरिक उत्पादन बढाउनु आवश्यक छ तर युवालाई स्वदेशमा रोजगारी दिनु पर्दछ । गत आ.व.मा नेपालको व्यापारघाटा १३ खर्ब पुग्यो । म्यानपावर कम्पनीबाट वैदेशिक रोजगारीमा पठाइएका युवामाथिको ठगी पनि बढ्दो छ । वैदेशिक रोजगारीमा पठाएका युवाको दैनिक पाँच-सात शव नेपाल भित्रि रहेको छ । यसका दोषी पनि सरकारमा गएका पार्टी र नेताहरू हुन् ।

संवत् २०७२ सालको विनाशकारी भूकम्पमा देशभरि ९ लाख परिवार पीडित भए । त्यसमध्ये एकतिहाइ पीडितको मात्र घर पुनःनिर्माण भएको सरकारी तथ्याङ्क छ । भूकम्पबाट भत्किएका घर बनाउन नसकेका पीडितको घर सरकारले बनाइदिनु पर्दछ । अन्य भूकम्प पीडितलाई अनुदान रू. १० लाख दिने गरी बढाउनु पर्दछ दुई प्रतिशत ब्याजको पुनःकर्जा चालू राख्नु पर्दछ । यसबारे हाम्रो पार्टीले

सरकारको ध्यानाकर्षण गराउँदैछ तर सरकारले ध्यान दिएको छैन ।

खानेपानी समस्या र प्रदूषण बढ्दो

यस वर्षको दसैँमा पनि काठमाडौँ उपत्यकाबाट भन्डै ३० लाख मानिस आ-आफ्ना जन्मथलो फिर्ता भएको समाचार प्रकाशित भयो । निश्चित सहरमा मात्र जनसङ्ख्या केन्द्रित गरिएको हुँदा काठमाडौँ उपत्यकामा सडक जाम, धुलो-धुवाँको प्रदूषण खानेपानी र फोहरमैला व्यवस्थापनको समस्या बढ्दो छ । मेलम्चीको खानेपानी काठमाडौँ उपत्यकामा ल्याउने सरकारको वाचा ३० वर्षमा पनि पूरा भएको छैन । देशको सन्तुलित विकास गरिएको भए यस्तो समस्या आउने थिएन ।

सरकारले भक्तपुरमा अन्तर्राष्ट्रिय रङ्गशाला बनाउने चर्चा चलाएलगत्तै पीडित किसानहरू आन्दोलनमा छन् । भक्तपुरमा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको रङ्गशाला बनाउन पुग्दो ठाउँ छैन । कृषि भूमि विनाश र पचास हजार स्थानीय जनता विस्थापन हुने अन्तर्राष्ट्रिय रङ्गशाला भक्तपुरमा बनाउनु देशको सन्तुलित विकासअनुकूल हुनेछैन । यस्तो रङ्गशाला मकवानपुर वा बारा वा पर्सामा बनाउनु उपयुक्त हुनेछ ।

उल्लेखित सबै विषय हाम्रो पार्टीको सातौँ महाधिवेशनबाट प्रस्ताव पारित गराई सरकारको ध्यानाकर्षण गराइएको हो । प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा ३ मा पार्टीका प्रतिनिधिहरूले जोडका साथ उठाउनु भएको पनि हो ।

(उन्नाचालिसौँ नेपालभाषा साहित्य तःमुंज्याको दोस्रो दिन २०७६ असोज २४ गते राख्नुभएको मन्तव्यको सार - सं.)

२१ औँ राष्ट्रिय भूकम्प सुरक्षा दिवस - २०७५

प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनमा भनपाद्वारा सञ्चालित इन्जिनियरिङ्ग कलेजहरूको उल्लेखनीय योगदान

○ सुनिल प्रजापति
प्रमुख, भक्तपुर नगरपालिका

भक्तपुर नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरूले शिक्षाको महत्त्वलाई बुझेर शैक्षिक विकासतर्फ पाइला चालेको आज १९ वर्ष भयो। २०५६ मा ख्वप उमावि स्थापनासँगै भनपाले शिक्षाको जग हालेको थियो। विभिन्न शैक्षिक संस्थाहरू स्थापना गर्दै त्यो पाइला निरन्तर अगाडि बढ्दैछ। २०५८ मा ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज र २०६५ सालमा ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको स्थापना गरी देशको लागि आवश्यक प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गरिरहेको छ। प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनमा ती कलेजहरूको ठूलो योगदान छ।

नगरपालिकाले २ वटा इन्जिनियरिङ्ग कलेजसहित ६ वटा कलेज, १ वटा मावि र ६ वटा शिशु स्याहार केन्द्र सञ्चालन गर्दै आएको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ लागू भएपछि मावि तहसम्मको जिम्मेवारी पनि नगरपालिकामा आयो। नगरभित्रका सामुदायिक र संस्थागत गरी ९२ वटा विद्यालयहरूको व्यवस्थापन पनि नगरपालिकाले गर्दै आएको छ। देशमा शिशु स्याहारदेखि कलेजसम्म सञ्चालन गर्ने नगरपालिका भक्तपुरमात्रै हो भन्दा फरक पर्दैन।

यी कलेजहरू स्थापना गर्न जनप्रतिनिधिहरू, स्थानीय जनता र विशेषगरी नेपाल मजदुर किसान पार्टीका साथीहरूले निकै दुःख गर्नुभएको छ। कलेजहरूको व्यवस्थापन, सञ्चालन र सुधारको निम्ति प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष सहयोग गर्ने ती सहयोगी हातहरूलाई आजको यस अवसरमा म भक्तपुर

नगरपालिका र कलेजहरूको व्यवस्थापन समितिको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

कलेजहरूको भौतिक संरचनाहरू निर्माण गर्दा हामीले विदेशीको सहयोग लिएका छैनौं, यसमा सरकारको सहयोग पनि छैन। सम्पूर्ण लगानी नगरपालिकाकै छ। आफ्नो क्षमताअनुसार अगाडि बढ्ने मानिस कसैसामु भुक्नुपर्दैन र स्वाभिमानीपूर्वक बाँच्न सक्छ भन्ने मान्यताका साथ हामीले काम गर्दैछौं। हामीले कसैसामु सहयोगको लागि हात थापेनौं।

सरकारको गलत नीतिको कारण अहिले विद्यालय, कलेज, विश्वविद्यालयको भवन, पर्खाल, बगैँचा, पुस्तकालय, शौचालयजस्ता साना-तिना काम गर्नसमेत विदेशीको मुख ताक्ने बानीको विकास भएको छ। यसले हामीलाई परनिर्भरतातिर धकेल्दै लानेछ। यो आर्थिक उदारीकरणकै

परिणाम हो ।

संविधानअनुसार स्थानीय तहलाई ऐन बनाउने अधिकार छ । तर कतिपय स्थानीय तहहरूमा विधेयकहरूका मस्यौदा गर्ने, विकासका योजनाहरू निर्माण गर्ने जस्ता कामहरूसमेत एनजीओ र आइएनजीओहरूले गर्ने गरेका समाचारहरू आइरहेका छन् । एनजीओ र आइएनजीओहरूले तयार गरेका विधेयकहरूलाई औपचारिकरूपमा पारित गर्ने र उनीहरूले बनाइदिएका विकास योजनाहरूअनुसार काम गर्ने हो भने हामी कति स्वतन्त्र र स्वाभिमानी छौं भन्नेतर्फ प्रश्न उठ्नसक्छ । सङ्घीयता कार्यान्वयनसँगै प्रदेशका मुख्यमन्त्रीहरूलाई घर भाडामा लिइदिने र विदेशीकै खर्चमा योजना निर्माण गर्ने गरेको पनि सार्वजनिक जानकारीमा आएको छ । प्रदेश नं. ३ को नीति तथा योजना तर्जुमा अष्ट्रेलिया सरकारको सहयोगमा सञ्चालित डीएफएटी नाउँको आइएनजीओले गरेको र त्यो अष्ट्रेलियाका राजदूतको प्रत्यक्ष निर्देशनमा चल्ने गरेको बताइन्छ ।

काठमाडौंमा हुने युनिभर्सल पीस फाउन्डेसनको कार्यक्रममा सरकारले करोडौं खर्च गर्ने कुरा बाहिर आएको छ । एउटा आइएनजीओको लागि खर्च गर्ने त्यो पैसाले हाम्राजस्ता कलेजहरू बन्नसक्छन्, ख्वप अस्पतालजस्ता संरचनाहरू निर्माण हुनसक्छन् । तर जनताको समस्याबारे सरकार संवेदनशील भएन ।

विद्यालय, कलेज र विश्वविद्यालयको पाठ्यक्रम निर्माण गर्नेदेखि पाठ्यपुस्तक लेख्नेसम्ममा तिनीहरू सक्रिय छन् । स्थानीय तहदेखि केन्द्रीय सरकारसम्ममा विदेशीको प्रभाव बढ्दो छ । यस्तो जटिल अवस्थामा हामी कसरी स्वाभिमानीपूर्वक बाँच्ने हो भन्ने चुनौती हाम्रोसामु खडा छ । भक्तपुर नगरपालिका विदेशी पैसाको भरमा चल्ने एनजीओ र आइएनजीओबारे सचेत छ ।

सरकारले कर्मचारीका छोराछोरीलाई छात्रवृत्तिमा पठाउने व्यवस्था गरेको छ । सुरेन्द्र पाण्डे अर्थमन्त्री हुँदा पास गरेको त्यो नीतिअनुसार हालसम्म २ हजार ८७७ जनाले छात्रवृत्तिमा पढिसकेको रेकर्ड छ । डाक्टर, इन्जिनियर, नर्स, कृषि विज्ञानलगायत प्राविधिक भएका ती विद्यार्थीहरू कुन-कुन देशमा गएर काम गरिरहेका छन्, सरकारलाई पत्तो छैन । हामीले आर्थिक रूपले कमजोर विद्यार्थीहरूलाई त्यो

सुविधा दिनुपर्नेमा जोड दियो । हाम्रो सुभावलाई सरकारले बेवास्ता गर्‍यो । कति छात्रवृत्तिमा पढेका विद्यार्थीहरू आफ्नो जिम्मेवारीबाट भागे । त्यस्ता कर्तव्यच्युतहरूलाई राज्यले कुनै कारवाही गरेको छैन ।

हामीले ज्ञान र सीपको निमित्त शिक्षा हासिल गर्छौं । आफूले प्राप्त गरेको ज्ञान र सीप देशकै निमित्त प्रयोग गर्न आग्रह गर्छौं ।

नेपालमा अहिले विभिन्न विषयका ९ वटा विश्वविद्यालयहरू छन् । ती विश्वविद्यालयहरू अधिकांशमा सामान्य शिक्षामात्रै दिने गरेको र अनुसन्धानमा साच्चै कममात्रै लगानी हुने गरेको बताइन्छ । भक्तपुर नगरपालिकाले ख्वप विश्वविद्यालय स्थापनामा जोड दिँदछ । सरकारले ख्वप विश्वविद्यालयको विधेयक पारित गरिदिएको खण्डमा हामीले नयाँ-नयाँ अनुसन्धानमा हाम्रा विद्यार्थीहरूलाई केन्द्रित गराउनेछौं । श्रमसँग जोडिएको शिक्षा दिनेछौं । देशले फरक किसिमको विश्वविद्यालय पाउनेछ । नेपाल सरकारसँग ख्वप विश्वविद्यालय विधेयक पारित गरिदिन हामी आग्रह गर्दछौं ।

अन्तमा, जनआन्दोलनबाट प्राप्त अधिकार कुनै पनि बहानामा खोस्न पाइँदैन । संविधानले मावि तहसम्म शिक्षाको जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई दिएकोमा नेपाल शिक्षक महासङ्घबाट जारी विज्ञप्तिमा सरकारलाई नै दिनुपर्ने माग गरिएको उल्लेख छ । यो अत्यन्त आपत्तिजनक विषय हो ।

सङ्घ सरकारमा बसेकाहरू स्थानीय सरकार बलियो भएको चाहँदैनन् । स्वास्थ्य राज्यमन्त्रीले केही समयअघि भक्तपुरकै एउटा कार्यक्रममा “शिक्षा र स्वास्थ्यको जिम्मा स्थानीय तहले लिनसक्दैन” भनेर बोल्नुभयो । आज नेपाल शिक्षक महासङ्घ त्यही आसयको माग गर्दै संविधान संशोधन गर्न बन्द हडतालमा उत्रेको छ । शिक्षक महासङ्घ पेशागत हक हितको काम गर्ने सङ्गठन हुनुपर्छ । जन अधिकार खोस्ने माग कदापि राम्रो होइन । महासङ्घ जन अधिकार खोस्ने सरकारको हतियार नबनोस् ।

(भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिद्वारा ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजको १७ औं र ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको १० औं वार्षिकोसत्त्व कार्यक्रममा मंसिर १३ गते व्यक्त गर्नुभएको मन्तव्यको सार सङ्क्षेप)

डलर र 'आइसी' खाएर मोटाएका गुण्डा, डनहरू विकासका ब्याख्याता हुन सक्दैनन्

○ सुरेन्द्रराज जोसाई

नेमकिपाको तर्फबाट माननीय सदस्य, प्रदेश नं ३

प्रदेश नं ३ बारे धेरै आश्चर्यलाग्दा कुरा बाहिर आइरहेका छन्। प्रदेशसभा सम्पूर्ण कुरामा ठीलो भएपनि एउटा कुरामा अगाडि छ। बजेटमा गाडी खरीदको निम्ति छुट्याइएको लगभग पूरै रकम खर्च भइसकेको छ। ७ करोड ५२ लाख ९ हजार ६ सय १३ रुपैयाँ बराबरको सवारी साधन खरीद गरिसकेको छ। कुल बजेटको ७ दशमलब ३६ प्रतिशत रकम सवारी साधन खरीदमा खर्च भइसकेको छ। यो निश्चय पनि सुखद् चित्र होइन।

देशमा समृद्धि, समाजवादका साथै विकासबारे व्यापक बहस चलिरहेको छ। नयाँ पुस्ताले सामाजिक सञ्जालमार्फत त्यस कार्यलाई तिब्रता दिएका छन्।

नेमकिपाले नेपाली जनताका दुःख-कष्ट र देशको पछाँटेपन, अवनति र विध्वंसको प्रमुख कारण भारतीय एकाधिकार पूँजी, भारतीय विस्तारवाद र तिनका पिछलग्गू शासक दल-नेता हुन् भन्ने वास्तविकता जनतासमक्ष राख्यो। बहुदल स्थापनापश्चात् सरकारमा गएका दल, प्रधानमन्त्री,

मन्त्रीहरू देशको बर्बादीका निम्ति जिम्मेवार छन्। ती माथि छानबिन गरी तिनका भ्रष्टाचार, जनघाती तथा देशघाती कार्य जनतासमक्ष ल्याइनुपर्ने नेमकिपाले आवाज उठाउँदै आइरहेको हो। त्यसो नगरिनाले भ्रष्टाचार, अनियमिततामाथि कुनै नियन्त्रण भएन। दोहोरो तलब खाएर देशद्रोही कुकर्ममा लागिरेहेकाविरुद्ध कुनै कदम चाल्ने साहस गरिएन। कारण तिनको पछाडि भारतीय विस्तारवाद छ। त्यसकारण नेमकिपाले भारतीय विस्तारवादको विरोध गर्‍यो। त्यसको प्रतिकारमा भारतीय एकाधिकार पूँजीद्वारा पोषित तथा एजेन्टहरू नेमकिपालाई विकासविरोधीको रूपमा चित्रण गर्दै छन् र अराजनीतिक गाली गर्दैछन्। त्यसो गरेर भारतीय एकाधिकार पूँजी र 'पप्पु कन्स्ट्रक्सन'जस्ता देशद्रोहीविरुद्ध उर्लिरहेको जनताको आक्रोशमा चिसो पानी खन्याउने दुस्साहस गर्दैछन्। तिनलाई चोख्याउनु तिनीहरूको उद्देश्य हो। निश्चय पनि डलर र 'आइसी' खाएर मोटाएका गुण्डा, डनहरू विकासका ब्याख्याता हुन सक्दैनन्। विकासको नारा दिएपनि भूमाफिया भनेका भूमाफिया नै हुन्, अपराधी अपराधी नै हुन्। हामीलाई थाहा छ, सिंहमर्मरलाई हिलो छ्याप्नु मूर्खता हो।

अन्तमा, यो वार्षिकोत्सव तथा प्रदर्शनीको पूर्ण सफलताको कामना।

(खवप इन्जिनियरिङ्ग कलेजको १७ औं र खवप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको १० औं वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा मंसिर १३ गते व्यक्त गर्नुभएको मन्तव्यको सार सङ्क्षेप)

आइएनजिओको प्रभाव प्रदेशसभामा देखिन थालेको छ

○ सृजना सैजू
नेमकिपाको तर्फबाट माननीय सदस्य, प्रदेश नं ३

भक्तपुर नगरपालिका नेपालभरिमै एक मात्र नगरपालिका हो जसले कलेजहरू सञ्चालन गरिरहेको छ । देशलाई आवश्यक दक्ष इन्जिनियरहरू जन्माइरहेको हाम्रा इन्जिनियरिङ्ग कलेजहरूले वास्तवमै देशको सेवा गरिरहेका छन् । भक्तपुरका थुप्रै धरोहरहरूमध्ये अब यी कलेजहरू पनि जनताका अमूल्य नीधि हुन् भन्दा अतियुक्ति नहोला । न्यातापोल र पचपन्न भ्याले दरबारले चिनाउने भक्तपुरलाई नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित यी कलेजहरूले चिनाउँदैछ । देशका किसान मजदुरका छोराछोरीहरूलाई कम शुल्कमा इन्जिनियर बनाउनु देशकै महत्वपूर्ण सेवा हो ।

प्राध्यापक, प्रशासन र विद्यार्थीहरूको लगन र मेहेनतले नै कलेज यो अवस्थासम्म आइपुगेको हो । तपाईंहरूको लगनप्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु । यतिमा हामी जरुर रोकिन्नौं । ख्वप विश्वविद्यालयको निमित्त निरन्तर संघर्षमा छौं । कलेजको थप विकास र प्राज्ञिक उत्कृष्टताको यात्राको निमित्त शुभेच्छा व्यक्त गर्दछु । तपाईंहरूको Dedication, Determination, Devotion ले नै संस्थालाई अझ उचाइमा पुऱ्याउनेछ । हामी आशावादी छौं ।

एउटा प्रसंग जोडौं, आजभन्दा २२-२३ वर्ष अगाडि तात्कालीन माओवादीहरू बुर्जुवा शिक्षा बन्द गर्नुपर्ने नारा सहित गाउँ-गाउँ र बस्ती-बस्तीका विद्यालयहरूमा बम पड्काउँदै हिँडे । भएका स-साना पुस्तकालयहरूमा आगो लगाउँदै हिँडे । अब क्रान्तिको समय हो, क्रान्तिपछि जनवादी शिक्षा व्यवस्था लागु गर्ने भन्दै कलम समाउनुपर्ने हातहरूमा जिउभन्दा अगला-अगला बन्दुक थमाइदिए । १० वर्षको समयावधिमा १८ हजार निर्दोषहरूले ज्यान गुमाउनु पऱ्यो ।

हजारौं हजारले साक्षरसमेत बन्न पाएनन् । लाखौं लाखले उच्च शिक्षा हासिल गर्न पाएनन् । माओवादीहरू १० वर्षपछि पुँजीवादी व्यवस्थाको सरकारमा गएर न जनवादी शिक्षा व्यवस्था नै लागु गर्न सके न शिक्षित नै बन्न पाए । तीनका नयाँ पुस्ता बुर्जुवा शिक्षा नै पढ्दैछन् । यो प्रसंग मैले किन जोडे भने त्यही समयमा नेपाल मजदुर किसान पार्टीको नेतृत्व शिक्षाको प्रचार अझ तीब्र पाउँ थियो । २०५६ सालमा ख्वप उमावि, २०५८ सालमा ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज र ख्वप कलेज तथा २०६५ सालमा ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको स्थापना भयो । एक घर एक स्नातकको अभियान थालियो । किसानी गरेर हातमुख जोड्नेहरूका छोराछोरी स्नातक, स्नातकोत्तर पढ्ने वातावरण मिल्यो । किसान र मजदुरका छोराछोरी पनि इन्जिनियर बन्न थाले । आज भक्तपुर एउटा शैक्षिक गन्तव्य स्थलको रूपमा विकास हुँदैछ । यो नेमकिपाको नेतृत्वको दूरदर्शिता हो । कुशल नेतृत्व र सही विचार एवम् दृष्टिकोणले नै समाज, देशलाई सही दिशा दिन सक्दछ भन्ने प्रमाण हो यो ।

आज प्रदेशसभाका माओवादी सांसदहरूको प्रोफाइमा कोही सामान्य साक्षर, कोही ८ कक्षा र कसैले आफ्नो शैक्षिक योग्यतापनि उल्लेख समेत गर्न नचाहेको देखेर धेरैले आश्चर्य व्यक्त गरे र माओवादीहरूको वर्तमान अवस्थाप्रति दया जागेको बताए ।

प्रदेश सभामा सुरुमा समृद्धिको र अहिले नयाँ युगको समृद्धि आदि नारा सुनियो । आज भोलि नै आउने समृद्धि कस्तो हुन्छ ? समृद्धि भनेको के हो ? हामीले प्रश्न गर्नुपर्छ । एउटा रातमा नयाँ युग जन्मिन्न । करिब ६०- ७०

प्रतिशत जनता गरिबीको रेखामुनि छन् । देश कसरी समृद्ध बन्छ ? कसरी नयाँ युग ? ७० लाख युवाहरु विदेशमा गएर पसिना बगाउन बाध्य छन् । पौरखी हातहरु विदेश पठाएर नेपाली भूमि बाँझो राखेर देश समृद्ध हुन्छ ?

वैदेशिक रोजगारीको पछिल्लो दश वर्षमा करिब ७ हजार लाख भित्रिएको छ, ११७८ अंगभंग भएर फर्केका छन्, १८ कोमामा छ भन्ने तथ्याङ्क छ । यो परिस्थितिमा समृद्धि कहाँबाट आउँछ ?

जुन देशमा ३० हजार पनि इन्जिनियर छैनन् तीमध्ये पनि सक्षम इन्जिनियर विदेश जान बाध्य छन् । जति छन्, उतिले पनि सबैले जागिर पाएका छैनन् । २० हजार इन्जिनियर पनि व्यस्त हुन नसकेको देशमा नयाँ युगको हल्लाबाजी पाखण्ड नै हो । अझ इन्जिनियर भएपछि पैसा कमाउनुपर्छ, जसरी पनि भन्ने भावनाले भ्रष्ट र भ्रष्टाचारी बनाइरहेसम्म देश अघि बढ्न संभव हुँदैन ।

आर्थिक विकास र आत्मनिर्भरताको प्रश्न महत्वपूर्ण हो । ठूलूला सरकारी उद्योगहरु, कलकारखानाहरु कौडीको मूल्यमा भारतलाई सुम्पेर, नीजि क्षेत्र दिएर देश कसरी समृद्ध हुन्छ ? कृषिप्रधान देश भन्छौं तर सबैभन्दा ठूलो निर्भरता खाद्यान्नमा छ । कृषिलाई उद्योगसँग जोडेर अघि बढ्न नसकेसम्म समृद्धिको कुरा गफगाफ मात्रै हुनेछ ।

छिमेकी देश चीन संसारकै दोस्रो ठूलो अर्थतन्त्र, पहिलो निर्यातकर्ताको रूपमा विश्वसामु उभिएको छ । विश्व अर्थतन्त्रमा ३० प्रतिशत भन्दा बढी योगदान चीन एकलैले गर्छ । एक क्षेत्र एक मार्ग अगुवाइले सारा एसिया, अफ्रिका, ल्याटिन अमेरिका, युरोपेली देशहरुलाई विकासको मार्गतर्फ उन्मुख बनाउँदैछ । २०२१ सम्ममा चीन संसारकै पहिलो अर्थतन्त्र बन्नेछ भन्ने प्रक्षेपण अमेरिकाको स्नायु केन्द्र वाल स्ट्रिट (Wall Street) ले समेत प्रक्षेपण गरिसकेको छ ।

अमेरिकी लेखक ग्राहम अलिसनले आफ्नो पुस्तक "Destined for war : Can America and China Escape Thucydides's Trap ?" भन्ने पुस्तकमा लेखेका छन् - अमेरिकाले Anderson Bridge बनाउन २०१२ देखि २०१४ सम्म २ वर्षको समय राखेको थियो । चार वर्षमा पनि पूर्ण बनेन । हाल चीनले सो पुलभन्दा दोब्बर ट्राफिक लेनको वेइजिङमा अवस्थित सन्यान पुल सन् २०१५ मा करिब

४३ घण्टामा पुर्नस्थापना गर्‍यो । आधुनिक प्रविधिमा चीनले गरेको उपलब्धिबाट अमेरिकाले सिक्नुपर्ने उनले बताएका छन् । त्यस्तो देशले समृद्धिको कुरा भर्खर थाल्दैछ ।

विश्वले आज चीनको द्रुत विकासबाट सिक्दैछ । अमेरिका समेतले चीन निर्मित सामानहरु करिब ५० प्रतिशत प्रयोग गर्छ । त्यो देशले आफुलाई विकसित देशसम्म भनेको छैन । २०३० पछि मात्र समृद्धिको यात्रा तय गर्छौं भनिरहँदा नेपालले आज भोलिनै समृद्धि आउँछ, हामी नयाँ युगमा छौं भनिरहेको छ । नेपालमा बाटोहरु मात्र पनि व्यवस्थित गर्न सकेको भए जाति हुन्थ्यो ।

महिलाले पद पाएपछि समानता त्यसै आउँछ भन्ने भ्रम हो भन्ने व्यवहारले पुष्टि गर्दैछ । राष्ट्राध्यक्ष महिला भएको बेला देशमा सबैभन्दा बढी बलात्कारका घटना घटेका छन् । २०१७ मा मात्र बलात्कारका उजुरी १५०० वटा भयो । बलात्कार पछि हत्या गरिएकी निर्मला पन्तले अझ न्याय पाएकी छैनन् । १ सय २८ दिन पुग्दैछ । साउन १० पछि मात्र कैलालीमा बलात्कारका १० घटना दर्ता भइसके, ११ मुद्दा दर्ता भएका छन् । प्रहरी प्रसाशनबाटै अपराधी संरक्षण भइरहँदा यस्तो घटना घटिरहेको हो । निर्मला पन्तकी आमाले सहनुपरेको त्यो आघात, बुबाले खेप्नुपरेको पीडाले महिला राष्ट्राध्यक्षलाई नपोल्दा जनता अचम्मित छन् ।

निर्मला पन्तका बलात्कारी र हत्यारालाई सरकार स्वयम्ले संरक्षणमा राखेको र अपराधी भारतीय दूतावासमा हुन सक्ने सम्भावनालाई केही समय अघि का.रोहितले मिडियामार्फत पनि उजागर गरिसक्नुभएको हो । सरकार अपराधी पत्ता लगाउनुभन्दा पनि सुन्दरी प्रतियोगिताको प्रचार र नयाँ युगको चटक देखाउन व्यस्त छ । राष्ट्राध्यक्षलाई १८ करोडको गाडी, राष्ट्रपति भवन विस्तारकै भ्रमेला छ । उच्च ओहोदामा महिला पुगेर महिलाहरुको के कति हित भयो, आज प्रश्न सोधिइँदैछ ।

हुन त राजधानीकै गोदमचौरमा सामुहिक बलात्कारको सिकार पश्चात् हत्या प्रयास भएको १ वर्ष पुरा भयो । पीडितले वासस्थानबाट विस्थापित हुनुपर्‍यो र प्रशासनको छत्रछायाँमा पीडक गाउँमा खुलेआम घुम्छन् । ५,१०,१२ वर्षका साना-साना बालिकाहरु समेत दिनको

सरदर ३ जना बलात्कृत हुन्छन् । बलात्कार जस्ता जघन्य अपराध गर्नेलाई फाँसी, मृत्युदण्डको व्यवस्था हुनुपर्छ भन्ने आवाज शुरुमै दिएको हो । अहिले पनि हामी लड्दैछौं । अहिले यो अरुको पनि मुद्दा बनेको छ । यसरी महिलाहरू सुरक्षित नहुने व्यवस्था समाजवाद र नयाँ युग हुन सक्दैन ।

प्रदेशसभाको पछिल्लो परिदृश्यबारे केही चर्चा गर्न चाहन्छु । विशेष गरी शासक दलका सांसदहरू आफ्नो प्रमुख जिम्मेवारीप्रति गम्भीर देखिएनन् । मन्त्रीहरू आफ्नो दम्भ देखाउने र ठालु प्रवृत्ति प्रदर्शन गर्ने बाहेक ठोस कार्य गर्ने र नतिजामुखी काम गर्नेतर्फ जागरुक देखिँदैनन् ।

एनजिओ, आइएनजिओको प्रभाव प्रदेशसभामा देखिन थालेको छ । तिनका कार्यक्रम, गोष्ठी, सेमिनारप्रति आकर्षण बढ्दो छ । यो निश्चय पनि शुभ-संकेत होइन ।

शासक दल, प्रदेश सरकार र मन्त्रीहरूमा सामन्ती

प्रवृत्ति हावी भइरहेको छ । तुच्छ अभिव्यक्ति, अशिष्ट व्यवहार, हेपाहा तथा मिचाहा प्रवृत्ति नेतृत्वकारी पदमा भएका जिम्मेवार व्यक्तिमा हुनु फाइदाजनक हुन्न ।

संघीयताको मामलामा शासक दल र प्रदेश सरकार इमानदार देखिएनन् । ती संघीयताको सिद्धान्त विपरित अभिव्यक्ति दिँदैछन् र व्यवहार गर्दैछन् ।

यतिबेला श्रद्धेय अध्यक्षज्यूले उक्तिबेला भन्नुभएका कुरा स्मरण हुन्छ । संघीयता समाजवाद होइन, सबै समस्याको समाधान होइन । कस्तो खालको संघीयता हामीले खोजेको हो । व्यापक छलफल आवश्यक छ भन्ने उहाँका तर्कहरू सहि साबित हुँदैछन् । अहिले केन्द्रीयकरणलाई नै हुर्काउँदै छ । यो विडम्बना हो ।

(ख्वप इन्जिनियरिङ कलेजको १७ औं र ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङको १० औं वार्षिकोसत्त्व कार्यक्रममा मंसिर १३ गते व्यक्त गर्नुभएको मन्तव्यको सार सङ्क्षेप)

मेरो देश

- Jatin Bhusal, 750315

सगरमाथाको मुस्कुराहटले जब
सुनौलो बिहानीलाई स्वीकार्छ,
लहलहाउँदो धानको बालाले जब
भमरालाई पुकार्छ
बुद्धका ती उपदेशले जब
हिंसालाई त्याग्दछ
शान्तिको विगुल घन्काई तब
अहंकार भाग्दछ
अनि लतागृहमा बसी कोइली गाउँदछ
अहो ! मेरो देश, मेरो देश ॥

मनोहर पर्वतस्तनबाट जब
दुग्ध जल बग्दछ,
लालीगुराँसको अलंकारले जब
त्यो केश सज्दछ,
डाँफे र मुनालको तालसंगै जब
समस्त स्वर्ग भुल्दछ
पीडाले तड्पिएको हृदयले पनि तब,
पीडा नै भुल्दछ
अनि लतागृहमा बसी कोइली गाउँदछ
अहो ! मेरो देश, मेरो देश ॥

सुनकोशी र तामाकोशीले जब
मधुसुमन सिच्दछ
नगरमा पनि कता कता
बासन्ती पवन बग्दछ
वीर इतिहास बोकी गर्वले जब
यो छाती फुल्दछ
अनेकतामा एकताको तब
यो ताल मिल्दछ
अनि लतागृहमा बसी कोइली गाउँदछ,
अहो । मेरो देश, मेरो देश ॥

संस्कृतिको चिनारी पोख्दै जब
गन्धर्वले सारङ्गी रेट्दछ,
चौतारी भञ्ज्याङ्मा बसी जब
बटुवाले प्यास मेट्दछ
सिर्जनशील हातले अनुरागको जब
नयाँ गीत रचदछ,
विविधता ल्याउने त्यो कालो बादल तब
गगनमै फट्दछ,
अनि लतागृहमा बसी कोइली गाउँदछ,
अहो । मेरो देश । मेरो देश ॥

ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजको १८ औं वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा प्रस्तुत प्रतिवेदन

○ ई. सुजन माक
प्राचार्य, ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज

स्थानिय तहबाट स्थापना भएको देशकै पहिलो इन्जिनियरिङ्ग कलेज हो - ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज । सर्वसाधारण जनताका छोराछोरीलाई कम शुल्कमा गुणस्तरीय इन्जिनियरिङ्ग शिक्षा प्रदान गर्ने र देश र जनतामा समर्पित दक्ष इन्जिनियर तथा आर्किटेक्ट तयार गर्ने उद्देश्य सहित भक्तपुर नगरपालिकाले वि.सं. २०५८ सालमा यस कलेजको स्थापना गरेको हो । यस कलेजबाट अध्ययन पूरा गरेका प्रत्येक इन्जिनियर/आर्किटेक्ट एक्काइसौं शताब्दीका चुनौतिहरू सामना गर्न सक्ने असल नागरिक बनोस् भन्ने कलेजको उद्देश्य रहेको छ ।

विद्यार्थी

वि.सं. २०५८ देखि हालसम्ममा स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा देशभरिका (मनाङ बाहेक) ४,०४१ विद्यार्थीहरू यस कलेजमा अध्ययनका लागि भर्ना भइसकेका छन् । हालसम्म यस कलेजबाट स्नातक तहको सिभिलमा ७५०, आर्किटेक्चरमा २८४, कम्प्युटरमा ३६५ र इलेक्ट्रोनिक्स एण्ड कम्प्युनिकेसनमा ३६२ गरी जम्मा १,७६१ इन्जिनियर/आर्किटेक्ट उत्तीर्ण हुन सफल भएका छन् । त्यसैगरी स्नातकोत्तर तहको अर्थकवेक इन्जिनियरिङ्गमा ७५ र अर्वािन डिजाइन एण्ड कन्जरभेसनमा ४३ गरी जम्मा ११८ विद्यार्थी उत्तीर्ण हुन सफल भएका छन् ।

हाल यस ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजमा ६५ जिल्लाका १,००५ जना विद्यार्थीहरू स्नातक र स्नातकोत्तर तहका विभिन्न कार्यक्रमहरूमा अध्ययनरत छन् । जसमध्ये स्नातक तहमा ३२६ छात्रा ३४.८७% र ६०९ छात्र ६५.१३% गरी

जम्मा ९३५ विद्यार्थी अध्ययनरत छन् । साथै स्नातकोत्तर तहमा २९ जना छात्रा ४१.४३% र ४१ जना छात्र ५८.५७% गरी जम्मा ७० जना विद्यार्थी अध्ययनरत छन् ।

शैक्षिक सत्र २०७६/७७ समूहमा ४३ जिल्लाका २३४ जना विद्यार्थीहरू यस कलेजमा भर्ना भएका छन् । जसमध्ये ८० जना छात्रा ३४.१८% र १५४ जना छात्र ६५.८१% रहेका छन् ।

प्राध्यापक/कर्मचारी

हाल यस कलेजमा पूर्णकालिन सेवामा १४ जिल्लाका ४५ जना शिक्षक, ८ जना प्रयोगशाला सहायक र ४४ जना कर्मचारी सहित जम्मा ९७ जना कार्यरत छन् । जसमध्ये २८ (२८.९%) महिला र ६९ (७१.१%) पुरुष रहेका छन् । आवश्यकताअनुसार अनुभवी विज्ञ प्राध्यापकहरू आंशिक सेवामा कार्यरत छन् ।

छात्रवृत्ति

आ.व. २०७५/७६ मा यस कलेजमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयद्वारा संचालित परिक्षामा उत्कृष्ट विद्यार्थीहरू, गरिव तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरू र सेमेष्टर परिक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याएका विद्यार्थीहरू गरी तीन शीर्षकमा जम्मा ६२ लाख ३२ हजार २८२ रुपैयाँ छात्रवृत्ति रकम प्रदान गरिएको छ ।

यस आ. व. २०७६/७७ मा विद्यार्थी छात्रवृत्तिका लागि रु. ८० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

अनुसन्धान

यस कलेजमा अनुसन्धान तथा जर्नल प्रकाशनका लागि अनुसन्धान तथा विकास एकाईको व्यवस्था रहेको छ। यस वर्षको बैशाख १२ गते कलेजको जर्नल "Journal of Science and Engineering" को अंक ६ प्रकाशित भइसकेको छ। साथै यस जर्नलको अंक ७ पनि प्रकाशनको अन्तिम तयारीमा रहेको छ।

यस आ. व. २०७६/७७ का लागि अनुसन्धान, तालिम, सेमिनार एवं प्रकाशन र विद्यार्थी गतिविधिका निमित्त रु. ४० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।

पुस्तकालय तथा प्रयोगशाला

खप इन्जिनियरिङ्ग कलेजको पुस्तकालयमा पुस्तक, जर्नल, रिपोर्ट लगायतका २३,९४२ वटा अध्ययन सामाग्री उपलब्ध छन्। पुस्तकालयमा ११ वटा दैनिक र साप्ताहिक पत्रिकाहरू समेत उपलब्ध छन्। आ.व. २०७५/७६ मा जम्मा रु. ८ लाख ६७ हजार १७७ बराबरको अध्ययन सामाग्री खरिद गरिएको छ। यस आ.व. २०७६/७७ को बजेटमा पुस्तक खरिदमा १५ लाख र विभिन्न पत्रपत्रिका, जर्नल लगायतका अध्ययन सामाग्री खरिदमा ५ लाख गरी जम्मा २० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ।

आ. व. २०७५/७६ मा प्रयोगशाला विकासका निमित्त रु. ९१ लाख ४ हजार ६२३ बराबरको सामाग्री खरिद गरिएको छ। प्रयोगशाला विकास एवं विस्तारका निमित्त यस वर्षको वजेटमा रु. १ करोड ५० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ।

अतिरिक्त क्रियाकलाप

यस कलेजले समयानुकूल राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका विषयहरूमा विभिन्न क्रियाकलापहरूको आयोजना गर्दै आएको छ। वि.सं. २०७६ बैशाख १२, १३ र १४ गते "2nd International Conference on Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction Planning" आयोजना गरिएको छ। यही मंसिर २० र २१ गते "Graduate Conference on Architecture" को आयोजना हुन गइरहेको छ। साथै यस वर्षको २२ औं राष्ट्रिय भूकम्प सुरक्षा दिवसको

अवसरमा "National Conference on Earthquake Engineering" को आयोजना गर्ने तयारी भइरहेको छ।

भक्तपुर नगरपालिकाले विभिन्न संरचनाहरूको निर्माण, पुनःनिर्माण लगायतका व्यवस्थापनमा यस कलेजका प्राध्यापक, कर्मचारी र विद्यार्थीहरूले प्राविधिक सहयोग गर्दै आएका छन्।

यस वर्ष जनवादी गणतन्त्र चीनको नानचिङ्गस्थित साउथ इष्ट युनिभर्सिटीसंग प्राध्यापक, विद्यार्थी आदान प्रदानसंगै बलियो सम्बन्ध अगाडी बढेको छ।

वजेट व्यवस्थापन

आ.व.२०७५/७६ को अनुमानित आम्दानी रु.१२ करोड ७९ लाख भएकोमा १३ करोड ४१ लाख ६१ हजार ८६८ रुपियाँ ३८ पैसा (१०४.९०५%) आम्दानी भयो।

उक्त आ.व.मा २१ करोड ७७ लाख १० हजार ३७१ रुपियाँ ९४ पैसा वजेट विनियोजन भएकोबाट प्रशासनिकमा रु.११ करोड ५८ लाख ९९ हजार १७६ रुपियाँ २५ पैसा र पूँजिगतमा रु.१ करोड ९२ लाख २१ हजार ९७ रुपियाँ गरी जम्मा रु. १३ करोड ५१ लाख २० हजार २७३ रुपियाँ २५ पैसा (६२.०६५%) खर्च भयो।

आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित आम्दानी रु.१४ करोड १ लाख ४२ हजार भएकोमा कार्तिकसम्ममा रु.४ करोड ८१ लाख ६१ हजार ३८६ रुपियाँ (३४.३७५%) आम्दानी भएको छ।

चालु आ.व.मा २३ करोड २६ लाख ४२ हजार रुपियाँ विनियोजन वजेट भएकोबाट कार्तिकसम्ममा रु.४ करोड ७० लाख १९ हजार ४०१ रुपियाँ १९ पैसा (२०.२१५%) खर्च भयो।

आ.व.२०७५/७६ मा आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा ३४ लाख ६५ हजार १३४ रुपियाँ ३१ पैसा आयकर बुझाएको थियो भने चालु आ.व २०७६/७७ को कार्तिकसम्ममा ११ लाख ६ हजार ८५९ रुपियाँ आयकर बुझाइसकेको छ र मुल्य अभिवृद्धि कर ५०% को दरले हुनआएको रु.३,८५९।- रुपियाँ पनि सेवा उपलब्ध गराउने सम्बन्धित पार्टीको नाउँमा आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा दाखिला गरिसकेको छ। धन्यवाद।

ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको ११ औं वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा प्रस्तुत प्रतिवेदन

○ ई. सुनिल दुवाल
प्राचार्य, ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग

२१ औं शताब्दीका चुनौतीहरू सामना गर्न सक्ने, देश र जनतामा समर्पित र श्रमलाई सम्मान गर्ने दक्ष तथा इमान्दार इन्जिनियरहरू उत्पादन गर्नको लागि कम शुल्कमै गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने मुख्य उद्देश्यसहित भक्तपुर नगरपालिकाले यस ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धनमा २०६५ सालबाट संचालन गरेको हो। स्थापनाको समयमा स्नातक सिभिल इन्जिनियरिङ्गमा ९६ र स्नातक इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्गमा ४८ गरी जम्मा १४४ सिट भर्ना क्षमता भएको यस कलेजमा हरेक वर्ष क्षमताअनुसार नै विद्यार्थीहरू भर्ना भएका छन्। २०७४ सालमा त्रि.वि.वि.बाट स्नातक कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्गको ४८ सिट संख्याको अनुमति प्राप्त भएसँगै १९२ सिट क्षमताकासाथ यो कलेज संचालनमा रहेको छ। यस कलेजमा हाल १४ वटा जिल्लाका ४० जना पूर्णकालीन शिक्षक/शिक्षिकाहरू छन्। कलेजमा १ जना प्राध्यापक, २ जना सहप्राध्यापक, ७ जना वरिष्ठ उपप्राध्यापक, १३ जना उपप्राध्यापक, ७ जना सहायक प्राध्यापक ५ जना रिसर्च एसिस्टेन्ट र ३ जना प्रयोगशाला सहायकहरू अध्यापनरत छन्। त्यसैगरी प्राविधिक शाखा अन्तर्गत २ जना आर्किटेक्ट, ३ जना सिभिल इन्जिनियर र १ जना इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरहरू कार्यरत छन् भने ३८ जना आंशिक प्राध्यापकहरू र २४ जना पूर्णकालीन कर्मचारीहरू कार्यरत छन्। स्थापनाको उद्देश्य प्राप्तिका लागि सम्पूर्ण कलेज परिवार लागिपरेको हामी सबैलाई अवगत नै छ।

विद्यार्थीको तथ्याङ्क

मनाङ र धनकुटा जिल्लाबाहेक ७५ वटा जिल्लाका १,८७१ जना विद्यार्थीहरूले अध्ययनको लागि ख्वप कलेज

अफ इन्जिनियरिङ्गलाई रोजिसकेका छन्। यसमध्ये भक्तपुर नगरपालिकाबाट ५४१ जना (२९%), भक्तपुर जिल्लाका अरु नगरपालिकाहरूबाट ३८९ जना (२१%), दुर्गम क्षेत्रबाट ६३ जना (३%) र बाँकी जिल्लाहरूबाट ८७८ जना (४७%) रहेका छन्। हाल यस कलेजमा ६७ जिल्लाका विद्यार्थीहरू अध्ययनरत छन् भने २०७६ ब्याचमा ४३ वटा जिल्लाका विद्यार्थीहरूले यस कलेजलाई अध्ययनका लागि रोजेका छन्। सिभिल इन्जिनियरिङ्गमा ५७१ र इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्गमा २७९ जना गरी जम्मा ८५० जनाले यस कलेजबाट इन्जिनियरिङ्ग शिक्षा हासिल गरेर विभिन्न क्षेत्रहरूमा कार्यरत छन्। २०६५ सालमा भर्ना भएको पहिलो ब्याचदेखि २०७१ ब्याचसम्म ४ वर्षको अध्ययन पूरा गरेका विद्यार्थीहरूमध्ये सिभिल र इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्गमा दुबैका ८७% विद्यार्थीहरू उत्तीर्ण भैसकेका छन्। हालसम्म भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको अनुपात छात्रा १५% र छात्र ८५% रहेको छ। त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त १० वटा कलेजहरू र ४ वटा आङ्गिक क्याम्पसहरूको नतिजा दाँजेर हेर्दा पुलचोक क्याम्पसपछि सबैभन्दा बढी अनुपातमा विद्यार्थीहरू यसै कलेजबाट उत्तीर्ण हुँदै आएको अभिलेख छ।

बजेट व्यवस्थान

यस कलेजको आर्थिक वर्षमा २०७५/७६मा १२ करोड ४५ लाख ७७ लाख ५३३ रुपियाँ ३५ पैसा बजेट विनियोजन भएको थियो। त्यसमध्ये तालिम तथा सेमिनार र अनुसन्धानमा १४ लाख ४२ हजार ९ सय रुपियाँ ५० पैसा र छात्रवृत्तिको लागि ३९ लाख ६१ हजार ९ सय ११ रुपियाँ २५ पैसा सहित प्रशासनिक तर्फ रु.६ करोड २२ लाख ३२

हजार १६६ रुपियाँ ९२ पैसा खर्च भयो भने ल्याब सामान र कम्प्युटर खरिदमा ८६ लाख ६२ हजार ७६४ रुपियाँ गरी पूँजगत तर्फ रु.६ करोड २२ लाख ८१ हजार ८९३ रुपियाँ ५० पैसा सहित जम्मा १२ करोड ४५ लाख १४ हजार ६० रुपियाँ ४२ पैसा अर्थात कूल बजेटको ९९.९५ प्रतिशत खर्च भयो ।

आ.व.२०७५/७६ को अनुमानित आम्दानी रु.८ करोड ७५ लाख ८९ हजार भएकोमा ९ करोड ३९ लाख २२ हजार ७४८ रुपियाँ ६३ पैसा (१०७.२३५) आम्दानी भयो ।

चालु आ.व.मा १२ करोड ३३ लाख बजेट विनियोजन गरिएकोमा विद्यार्थी पुरस्कार, छात्रवृत्तिको लागि ५५ लाख, अनुसन्धान तथा विकासको लागि २० लाख तथा विद्यार्थीहरूको बृत्ति विकासको लागि १० लाखसमेत गरी तलबभत्ता, परीक्षा, सम्बन्धन शुल्क, महसूल, मर्मत, तालिम, पत्रिका, उपदानलगायतको प्रशासन सञ्चालनको लागि १० करोड १७ लाख रुपियाँ विनियोजन गरिएको छ । २०७६ कार्तिकसम्ममा प्रशासनिक खर्च रु.२ करोड ७० लाख ८८ हजार ५४६ र पूँजगत तर्फ रु १ करोड ८१ हजार २६२ गरी २०७६ कार्तिकसम्ममा जम्मा रु.३ करोड ७१ लाख ६९ हजार ८०८ रुपियाँ (३०.१५%) खर्च भयो ।

यस कलेजको चालु आ.व.२०७६/७७ को अनुमानित आम्दानी रु. १० करोड ३३ लाख भएकोमा कार्तिकसम्ममा रु.४ करोड २७ लाख ७ हजार ५१४ रुपियाँ (४१.३४५) आम्दानी भएको छ ।

आ.व.२०७५/७६ मा आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा २५ लाख ९७ हजार ३८ रुपियाँ ३८ पैसा आयकर बुझाएको थियो भने चालु आ.व २०७६/७७ को कार्तिकसम्ममा ५ लाख ३१ हजार ९७० रुपियाँ ९६ पैसा आयकर बुझाइसकेको छ ।

यस कलेजमा जग्गाबाहेक कलेज भवन, प्रयोगशाला सामान, फर्निचर, सवारी साधन, पुस्तकालयलगायत गरी २४ करोड २६ लाख ३७ हजार बराबरको सम्पति रहेको छ ।

अभिभावकहरूको मेहनतको कमाई आफ्ना छोराछोरीको सुन्दर भविष्यको लागि गरेको लगानी नै हाम्रो कलेजको आम्दानी भएकोले यसलाई समाजको भलाईको लागि इमान्दारीपूर्वक सदुपयोग गर्नु हाम्रो कर्तव्य हो ।

पुस्तकालयको विवरण

कलेजको D र E ब्लकमा रहेको पुस्तकालयमा विद्यार्थीले ईस्यु शेक्सनका किताबहरू र पुस्तकालयमै बसेर अध्ययन गर्नुपर्ने महङ्गा रेफरेन्स सेक्सनका किताबहरू गरी जम्मा २३,४२३ वटा पुस्तकहरू र ४ वटा राष्ट्रिय र ५ वटा अन्तर्राष्ट्रिय जर्नलहरू उपलब्ध छन् । त्यसैगरी ७ वटा राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकाहरू लगायत अन्य साप्ताहिक र मासिक पत्रिकाहरू पनि उपलब्ध छन् ।

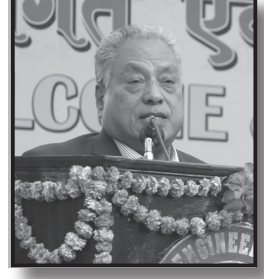
अनुसन्धान तथा विकास

यस कलेजको प्राज्ञिक उन्नयनको लागि अनुसन्धान तथा विकास अत्यन्त महत्वपूर्ण हुने भएकोले यस कलेज र ख्वप ईन्जिनियरिङ्ग कलेजले संयुक्तरूपमा “Journal of Science and Engineering” प्रकाशन गर्दै आईरहेको छ । २०७६ बैशाख १२, १३ र १४ गते “2nd International Conference on Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction planning” पनि सम्पन्न गरिसकेको छ । त्यसैगरी इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग अन्तर्गत गत असार २३ गते देखि ३० गतेसम्म एक हप्ते Small Wind Turbine Construction बिषयक कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न गरिसकेको छ । साथै जलबिद्युतको मोनिटरिङ्ग गर्न Supervisory Control and Data Acquisition, a Computer System for Gathering and Analyzing Real time Data (SCADA) सम्बन्धी अनुसन्धानको लागि ४ जना Research Assistant को टोली कार्यरत छन् भने कलेज र भक्तपुर नगरपालिकाको लागि आवश्यक APPs हरू बनाउन तथा Artificial Intelligence (AI) को निम्ति दुईजना Research Assistant सहितको टोली पनि हाल कार्यरत छन् ।

अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा अन्य

विद्यार्थीहरूको सर्वाङ्गिक विकासका लागि पढाईसँगै खेलकुद तथा अन्य अतिरिक्त कृयाकलापहरूको पनि महत्व हुने भएकोले यस कलेजले समय सापेक्ष खेलकुद प्रतियोगिताहरू तथा अरु कार्यक्रमहरू जस्तै निबन्ध लेखन, कविता, चित्रकला प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । प्रत्येक सेमेष्टरमा Summer sports र Winter sports गरेर फुटसल, टेबुलटेनिस, एथ्लेटिक्स, व्याडमिन्टन, चेस, टग अफ वार लगायतका खेलका प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । धन्यवाद ।

नेपालमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न सकिन्छ

○ कृष्ण जगनाथ श्रेष्ठ
इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान

नेपालमा सर्वप्रथम इन्जिनियरिङ्ग शिक्षाको स्थापना वि.सं. १९८७ (१९३९ AD) मा बसन्तपुर काठमाडौंमा एउटा सानो प्राविधिक स्कूलको रूपमा भएको थियो। वि.सं. १९९९ (१९४२ AD) मा स्वर्गीय इ. कुलरत्न तुलाधरको नेतृत्वमा यस प्राविधिक स्कूललाई परिमार्जन गरी विभिन्न Trade courses र Civil Engineering को sub-overseer संचालन गर्‍यो। उक्त स्कूललाई हालको विश्वज्योति सिनेमा हलसँगै पुरानो Nepal Engineering Association भवनमा सारिएको थियो।

वि.सं. २०१६ (१९५९ AD) मा यस स्कूलको नाम नेपाल इन्जिनियरिङ्ग इन्स्टिच्यूट नामाकरण गरी डिप्लोमा इन सिभिल इन्जिनियरिङ्ग (सिभिल ओभरसियर) कार्यक्रम संचालन गर्‍यो। यसरी इन्जिनियरिङ्ग शिक्षा विस्तार हुँदै वि.सं. २०२९ (१९७२ AD) मा नयाँ शिक्षा प्रणालीअनुसार प्रथम डीन स्वर्गीय ई. श्री कुलरत्न तुलाधरको नेतृत्वमा Institute of Engineering को स्थापना भयो।

यसै प्रसंगमा एउटा घटलागदो प्रसंग सुनाउन चाहन्छु। वि.सं. २००० तिरको कुरा हो, स्वर्गीय इन्जिनियर तथा शिक्षक पुष्पबहादुर अमात्यज्यूले सर्वप्रथम RCC मा आधारित एकजना राणाजीको घर बनाउनु भएको थियो। राणाजीलाई लागेको थियो, फर्मा (Framework) भिकेपछि RCC ढलान अड्न सक्दैन र यो खस्छ, अमात्यजीले कुनै हालतमा पनि खस्दैन भनी भन्दा राणाजीले विश्वास गर्नुभएन, पछि राणाजीले फर्मा (Framework) भिके बेला अमात्यजीलाई RCC floor को ढलानमुनि बस्ने भए बनाउँछु भने, अमात्यजीले मान्नुभयो, पछि फर्मा

(Framework) भिकेदा, RCC ढलान खसेन। राणाजी खुशी भएर केही बक्स समेत पाएको कुरा अमात्यजीले हामीलाई २०३३ सालतिर सुनाउनु भयो। अहिले RCC त के RBC को काम समेत भइरहेकै छ।

यसै प्रसंगमा इन्जिनियरिङ्गको एउटा उल्लेखनीय प्रयोग श्री ३ जंगबहादुरको पालामा पनि भएको थियो। वि.सं. १९११ (१८५४ AD) मा नेपाल र भोटको विचमा युद्ध भएको थियो। पछि भोटले चीनको सहायता लिई नेपालमा आक्रमण गर्ने स्थिति पैदा हुँदा सोको जानकारी थापाथली दरवारमा तुरुन्त पुर्‍याउनुपर्ने आवश्यकता आइपुग्यो। पहिले अहिलेको जस्तो communication network थिएन। तैपनि Helio (coded sunlight transmitted between peaks of one hill to another) मार्फत केरुङ्गतिर रहेका तत्कालिन मन्त्री बमबहादुर र जंगबहादुरको बीच खबर आदान-प्रदान भएको थियो। Code जंगबहादुर आफैले बनाएका थिए रे। यो Helio ले गर्दा नेपालमा ठूलो दुर्घटना हुनबाट बचेको थियो रे भनी पुरुषोत्तम शमशेरले लेख्नु भएको श्री ३ हरूको वृतान्त भन्ने भाग १, पृष्ठ ९५ मा उल्लेख भएको छ।

अब Engineering भनेको के हो, यसबारे अलिकति चर्चा गर्न चाहन्छु।

Engineer भन्ने शब्द Latin भाषा “INGENIUM” को अर्थ meaning “CLEVERNESS” र “INGENIARE” meaning “to manufacture, to develop” भन्ने शब्दबाट बनेको पाइन्छ।

Engineer ले science and mathematics

प्रयोग गरी जनहितको काम गर्ने, science for society and technology for prosperity भन्ने कुरा अनुभव गर्ने, आफूले गरेको काम सगौरव पूरा जिम्मेवारी लिने गुणले युक्त हुनुपर्छ। त्यसैगरी इन्जिनियर proactive, hard working, professional ethics पालना गर्ने खालको हुनु जरुरी छ।

अब म इन्जिनियरिङ्ग संस्थानहरूको भूमिकाबारे केही कुरा राख्छु। तपाईं विद्यार्थीहरूलाई लागेको होला, पुल्चोक इ. क्याम्पस वा काठमाडौं विश्वविद्यालयमा वा विदेशमा पढ्न पाए हुँदो हो, यसो होइन खप इन्जिनियरिङ्ग कलेजमा पनि अत्यन्त राम्रो पढाई हुन्छ, किनकी "Not all engineers from so called great institutions are great neither all engineers from ordinary institutions are ordinary." "Competence based hard work and commitment is key to success."

नेपालबाट 10+2 पछि हजारौं विद्यार्थीहरू विदेशमा पढ्न गईरहेका छन्, नेपालको अरवौं रुपैयाँ खर्च भईरहेको छ, मरीमरी काम गरी पठाएको रेमिट्यान्स यसरी खर्च गर्नु बुद्धिमानी होइन। नेपालमा नै हामीले गुणास्तरीय इन्जिनियरिङ्ग शिक्षा अत्यन्त प्रभावकारी रूपले संचालन गर्न सक्छौं। मेरो एउटा सुझाव, नेपाल राष्ट्र बैंकबाट विदेशी मुद्रा लगी बाहिर पढ्न जान पाउने प्रावधान रोक्नुपर्छ। कसैलाई विदेशी मुलुकले छात्रवृत्ति दिन्छ भने सोमा जान सकिन्छ। यसरी रेमिट्यान्सबाट आएको रकम देश विकासको लागि खर्च गर्न सकिन्छ।

नेपालका पहिला इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग पदम सुन्दर मल्ल भक्तपुरको हुनुहुन्थ्यो। उहाँले Electrical Engineer पास गरी आउनु भएछ, अनुमति विना पढ्न गएकोले जुद्ध शमशेरले देश निकाला गरेछन्, फेरि कलकत्तामा जानु भई काम गर्नु भएछ। अमेरिकाको Illinus University पढ्न गई ME गर्नु भएछ र India मा काम गर्नु भएछ, २००७ सालपछि नेपाल फर्की उहाँले मोरङ हाइड्रोपावर स्थापना गरी पहिलो विद्युत कम्पनी स्थापना गर्नुभयो।

नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषदमा २०७६ कार्तिक १७ सम्म विभिन्न इन्जिनियरिङ्ग क्षेत्रमा दर्ता भएको संख्या पुरुष

४८,२८२ र महिला ६,८३७ गरी जम्मा ५५,११९ रहेको पाइएको छ।

५५,११९ इन्जिनियरहरू मध्ये सिभिल इन्जिनियर २३,३२७, आर्किटेक्टहरू २,३५१, एग्रिकल्चर इन्जिनियरहरू ३८२, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरहरू २,६०४, कम्प्युटर इन्जिनियरहरू करिब ८,०००, इलेक्ट्रोनिक्स इन्जिनियरहरू करिब १०,०००, इनर्जी इन्जिनियरहरू २ र मेकाट्रोनिक्स इन्जिनियरहरू २ जना रहेका छन्। सालाखाला हरेक १,००० जनाको लागि २ जना इन्जिनियर रहेको छ। करिब ८०,००० जनसंख्याको लागि १ जना मात्र एग्रिकल्चर इन्जिनियर रहेको छ।

सबै इन्जिनियरहरूले आफ्नै विषयमा मात्र काम गर्नुपर्दछ भन्ने छैन।

अर्को एउटा मेरो सुझाव : नेपाल कृषिप्रधान देश भएकोले नेपालको GDP मा यसको ठूलो योगदान रहेकोले एग्रिकल्चर इन्जिनियरिङ्ग विषयको विस्तारित पढाई हुनुपर्दछ र हाल धरान इन्जिनियरिङ्ग क्याम्पसमाबाहेक यस खप इन्जिनियरिङ्ग कलेजमा पनि IOE/TU को सम्बन्धन लिई यथाशिघ्र सायद अर्को शैक्षिक वर्षदेखि शुरु गर्ने कोशिस गर्न अत्यन्त जरुरी भएको मैले महसुस गरेको छु। यसबाट आधुनिक कृषि नेपालमा शुरु गर्न सकिन्छ। आवश्यक परेमा इजरायल जस्तो देशको मद्दत माग्नु पर्ला कि ? नेपाल सधैं अविकसित देशको रूपमा रहने छैन। यसो गरेमा हामी आफैले आफ्नो देश बनाउने जमर्को नगरी सुखै छैन।

पश्चिमेली विद्वानहरू नेपालमा आउँदा नेपाल अत्यन्त गरीब देश र नेपालीहरू साह्रै अलिख र उनीहरूलाई सिकाउनु नै गल्ती हुने र यिनीहरूले कहिले विकास गरी खाँदैन भन्ने विचार व्यक्त गर्ने गर्छन्। यस्तै खालको कुरा पश्चिमेली विद्वानहरूले हामीलाई मात्र नभई अन्य देशहरूलाई पनि होच्याएर भनेको रहेछ। म तपाईंहरूलाई दुई देशको कहानी बताउँछु।

पहिलो देश : In 1903, an Australian consultant visited this country. He described "these people are easy going race who reckon time is not subject ..." American Sidney Galik described during his stay between 1883 to 1913 (these

people lazy and utterly indifferent to the passage of time".

Ms. Beatrice Webb described in 1911 "these people as objectionable notions of leisure and a quite intolerable personal independence. No desire to teach these people to think." यो जापानलाई भनेको रहेछ । अहिले जापान कहाँ छ ?

त्यस्तै दोस्रो देश : Ms. Webb described this country of 12 millions of dirty, degraded, sullen, lazy and religion less savages in 1911, (no hope for progress) यो कोरियालाई भनेको रहेछ । अहिले हेर्नुस् त दक्षिण कोरिया र प्रजग कोरियाले हासिल गरेको प्रगति र विकास । हामीले पनि मेहनत गर्नु भन्ने जापान र कोरिया जस्तै बन्न सक्छौं । अनुशासित, इमान्दारिता, मेहनती र भ्रष्टाचार भएन भने केही दशकमै सुन्दर नेपाल बन्नेछ ।

नेपालमा विभिन्न विश्वविद्यालयहरूमा इन्जिनियरिङ्ग शिक्षाको पढाई हुन्छ । यसका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरू एउटा संस्थाले व्यवस्था गरी optimization specialized loads एवं एउटै संस्थामा जडान गरी sharing गरी महंगा प्रयोगशाला सामानको अधिकतम प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउन आवश्यक छ ।

खप इन्जिनियरिङ्ग कलेजले BE र ME level मा Final Project Work/Thesis Title छान्दा सकेसम्म नेपाललाई काम लाग्ने useful / implementable र bankable हुन सक्ने हुनुपर्दछ ।

त्यसैगरी विद्यार्थीहरूलाई मेरो सल्लाह छ - हरेक दिन आफूले नयाँ कुरा जानेको बारेमा छोटकरीमा आफ्नो डायरीमा लेख्ने, आफूलाई दिईएको र गर्नुपर्ने काम समयमा नै पूरा गर्ने, कुनै कुरा असफल भयो भन्दैमा कुनै पनि हालतमा हरेक नखाने, सधैं common sense प्रयोग गर्ने, आवश्यकता अनुसार सामूहिक अध्ययन गर्ने, Avoid distractions, पूरा समय अध्ययनमा बिताउने ।

अन्तमा, हामीलाई थाहा छ, आफ्नो क्षेत्रमा के गर्नुपर्दछ भनी, तर हामीमध्ये धेरैले गर्नुपर्ने काम गर्न गाह्रो मान्छौं, हिचकिचाउँछौं, कारण हामीमा धेरै राम्रा गुणहरू हुँदाहुँदै पनि एउटा अदृश्य negative mind, राक्षसको

रूपमा रहेको हुन्छ । अवगुणलाई हटाउन र सक्रिय भै काम गर्नु पर्ने हुन्छ ।

"Determination, Dedication and Devotion against Devil." मलाई पूर्ण विश्वास छ, अब आउने ४ वर्षसम्म यो 4D Principle अपनाउनु हुनेछ, ज्ञान, प्रविधि र सम्बन्धित अनुभवहरू हासिल गर्नुभई आफ्नो प्रगति गर्दै देश विकासको काममा लाग्नु हुने नै छ । धन्यवाद ।

(खप इन्जिनियरिङ्ग कलेज र खप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गमा शैक्षिक सत्र ०७६/७७ का नव-आगन्तुक विद्यार्थीहरूलाई स्वागत एवं अभिमुखीकरण कार्यक्रममा व्यक्त गर्नुभएको मन्तव्यको सार सङ्क्षेप)

विदेश

- किशोर विष्ट, 072BCE63

सुन्नेहरूको लागि, स्वर्ग हो विदेश
भोग्नेहरूको लागि नर्क हो विदेश

देश र परिवारको माया छातीमा राखी
बाँचेर र नि मरेको लास बन्ने ठाउँ हो विदेश

चारैतिर भौतिक सुखको बगैँचा त्यही
मनमा विरहको राको बल्ने ठाउँ हो विदेश

खाली शरीरका नशा भरी देशमा
भरिएका नशा बेच्ने ठाउँ हो विदेश

जन्मभूमि रित्तो पारि आफ्नो
विदेशीको युग बनाउने ठाउँ हो विदेश

देशभक्ति आमाको दुध खाई
प्रदेशी आमाको सेवा गर्ने ठाउँ हो विदेश

नेपालमा एरवे (Airway) र रेलवे इन्जिनियरिङ्ग शिक्षाको आवश्यकता खड्किएको छ

○ प्रा.डा. त्रिरत्न बज्राचार्य
पूर्व डीन, इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान, ललितपुर

भक्तपुर नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित कलेजहरूको आजको प्रतिवेदनले कलेजहरूको उत्कृष्टता दर्शाउँछ। यसको श्रय व्यवस्थापन समिति र विद्यार्थीहरूलाई जान्छ।

इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान भनेको त्रिविकीको गहना हो। सम्बन्धन प्राप्त १० वटा कलेजहरूमध्ये ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गलाई सामुदायिक कलेजको रूपमा मान्छ। आंगिक क्याम्पस र ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग जस्ता कलेजहरू नभइदिएको भए इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्या कम हुन्थ्यो। विदेशीहरूसमेतले यी कलेजहरू रुचाएका छन्।

देशको पूर्वाधारहरू बनाउन इन्जिनियरिङ्ग विधाको महत्व बढ्दैछ। नेपालमा एरवे (Airway) र रेलवे इन्जिनियरिङ्ग शिक्षाको आवश्यकता खड्किएको छ। परीक्षालाई निश्पक्ष एवं विश्वसनीय बनाउन अनलाइन परीक्षा व्यवस्थापन गरेको छ।

उत्पादित इन्जिनियरहरूलाई रोजगारमूलक बनाउनुपर्छ। इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थानले विद्यार्थी बजारमा जानको लागि मध्यस्थता गरेको छ।

विद्यार्थीहरूले सन्दर्भ पुस्तक अध्ययन गर्नुपर्छ। अध्ययनको दौरानमा पुस्तक पनि किनी अध्ययन गर्नुपर्छ। विद्यार्थीले अन्तरराष्ट्रियस्तरको जर्नलमा प्रकाशित गर्न लायक हुनेगरी प्राविधिक रचना तयार गर्नुपर्छ।

(ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजको १७ औं र ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको १० औं वार्षिकोसत्त्व कार्यक्रममा मंसिर १३ गते व्यक्त गर्नुभएको मन्तव्यको सार सङ्क्षेप)

कलेजहरूले शैक्षिक अनुसन्धान, प्रदर्शनी, सम्मेलन जस्ता गतिविधिमा जोड दिनुपर्छ

○ प्रा.डा. प्रेमनाथ ठास्के
इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान, ललितपुर

भक्तपुर नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित कलेजहरूको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दछु। इन्जिनियरिङ्ग कलेजहरूमध्ये यी दुवै कलेजहरू सार्वजनिक कलेज हुन्। कलेजको प्रगति थाहा पाउन विद्यार्थीहरूको उत्पादकत्व मापन गर्नु उचित हुन्छ। पुलचोकपछि राम्रो पढाइ हुने पहिलो कलेजको रूपमा चिनिन्छ, ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग। ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजमा पनि त्यस्तै राम्रो पढाइ भएकोले दुवै कलेजहरूको प्रगति उस्तै छ।

कलेजमा अनुशासित विद्यार्थीहरू छन्। स्नातकमा जस्तै स्नातकोत्तर तहमा पनि राम्रो विद्यार्थी बनाउने वातावरण बनाउनु आवश्यक छ। जागिर खाँदै पढ्ने पढाउने कामलाई निरुत्साहित गर्नुपर्ने देखिन्छ।

कलेजहरूले शैक्षिक अनुसन्धान, प्रदर्शनी, सम्मेलन जस्ता गतिविधिमा जोड दिनुपर्छ। जर्नलहरू प्रकाशनलाई निरन्तरता दिनुपर्छ। प्रयोगशालाहरूलाई अध्यावधिक गर्दै अधिकतम प्रयोग गर्नुपर्छ। विद्यार्थी र शिक्षकलाई अगाडि बढाउनुपर्छ। विद्यार्थीलाई विदेशमा अनुसन्धान गर्न पठाउनुपर्छ। अनुसन्धानले विश्वविद्यालय बनाउन मद्दत गर्छ।

(ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजको १७ औं र ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको १० औं वार्षिकोसत्त्व कार्यक्रममा मंसिर १३ गते व्यक्त गर्नुभएको मन्तव्यको सार सङ्क्षेप)

शिक्षकले पुराना नोटहरू परिमार्जन सहित नयाँ विषय जोडेर अध्यापन गराउनु पर्ने

○ राजेन्द्रकुमार श्रेष्ठ
सहायक डीन, इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान

अहिले इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान अन्तर्गत ५ वटा आंगिक कलेजहरू र १० वटा सम्बन्धन प्राप्त कलेजहरू छन्, जसमध्ये ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग पनि एउटा सम्बन्धन प्राप्त कलेज हो। यसलाई राम्रो कलेजको रूपमा Grading गरि आएका छौं।

तपाईंहरूसँग प्रसस्त faculties छन्, visiting faculties र supporting staff हरू छन्। ६० प्रतिशत भन्दा बढी पास प्रतिशत छ। जति पनि यस कलेजले प्रगतिहरू गरिरहनु भएको छ, यसको लागि इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछ र कलेजको अर्भै प्रगति होस् भन्ने पनि कामना गर्दछु।

तपाईंहरू यस कलेजमा आउनुभएको छ, यस कलेजको परिवारका सदस्य मात्रै नभई IOE का पनि सदस्य हुनु भएको छ।

अब म तपाईंहरूलाई IOE ले कसरी काम गरिरहेको हुन्छ भन्ने विषयमा बताउँछु। सबभन्दा पहिले IOE ले Syllabus प्रदान गर्छ। Syllabus बनाउनलाई विभिन्न विद्वानहरूलाई लिएर आउँछौं। यहाँ भएका विज्ञ र विदेशमा भएका विज्ञहरू तथा सिनियर प्राध्यापकहरूलाई बोलाएर Syllabus बनाउँछौं। तपाईंहरू ढुक्क हुनु भए हुन्छ, किनकी हाम्रो Syllabus संसारका कुनै Syllabus भन्दा कम छैन, हामी त्यो स्तरमा छौं। तपाईंहरूलाई थाहै होला संसारका विभिन्न देश South Asian Region का विश्वविद्यालयहरू अमेरिका, जापान, यस्तै आएर United States, त्यहाँ विश्वविद्यालयमा पढाई गर्दा basic norms

तयार गर्नुपर्ने हुन्छ। त्यो norms भनेको हामीले अमेरिकी विश्वविद्यालयलाई अनुशरण गरेका छौं। अथवा हाम्रो ४ वर्षको credit आवर हेर्दा १२० credit आवरलाई follow गर्छौं। तपाईंहरूले यहाँ ४ वर्षको पढाई सकाएर उच्च शिक्षाको लागि बाहिर जानुभयो भने कुनै पनि ठाउँका credit आवर पुग्दैन भन्ने हुँदैन। हामी यसको तुलना युरोप, UK सँग पनि गरेका छौं। हाम्रो syllabus, class र practical अरु कुनै पनि देशको विश्वविद्यालय भन्दा कम छैन। यसो भन्दैमा हामीले चित्त बुझाएर चुप बस्नु हुँदैन। यसलाई समय अनुसार परिमार्जन गरेर नयाँ science & technology लाई राखेर कसरी तपाईंहरूलाई अगाडि लाने भन्ने विषयमा यस IOE डीन कार्यालय दत्तचित्त भएर लागिरहेको छ।

यो संस्थाको अर्को काम भनेको तपाईंहरूले पढिरहनु भएको यी कलेजहरूको बेलाबेलामा अनुगमन गर्नु हो। अनुगमनमा तपाईंहरूलाई पढाउने शिक्षकहरू कति क्षमतावान् हुनुहुन्छ ? प्रति विद्यार्थी कति जना प्राध्यापकहरू हुनुहुन्छ, कति जना सहप्राध्यापकहरू हुनुहुन्छ ? त्यस्तै Lab Technician कति जना हुनुहुन्छ ? अहिलेसम्मको हाम्रो अनुभवमा यो कलेजमा गर्ने काम प्रति IOE एकदमै सन्तुष्ट छ। मलाई सबैभन्दा भन्न मन लागेको कुरा के भने यस कलेजको faculties, staff हरू कलेजप्रति समर्पित हुनुहुन्छ। यो समर्पणले नै यस कलेज सफल हुनुको कारण हो जस्तो लाग्छ। त्यसैले नयाँ भाईबहिनीहरूले पनि तपाईंहरूको गुरुहरू, प्रशासनिक कर्मचारीहरूको समर्पण जस्तै

पढाईप्रति समर्पित हुनुपर्छ, र त्यही हिसाबले अगाडि बढ्नु पर्छ । यसको लागि हामी सहयोग गर्नतयार छौं ।

अर्को कुरा यहाँको ल्याबहरु र यहाँको भवनहरु पनि राम्रो छ । IOE ले परीक्षा सञ्चालन गर्छ । परीक्षाको फारम भर्ने, परीक्षा दिने, परीक्षा कसरी दिने भन्ने कुरा तपाईंको प्राचार्य, शिक्षकहरुले मार्गनिर्देश गर्नुहुन्छ । के गर्ने, कति पढ्नुपर्छ, त्यो सबै हेर्दा तपाईंहरुको परीक्षाफल पनि राम्रो हुने गरेको छ । अब म 1st semester को विद्यार्थीहरुतिर जान चाहन्छु । तपाईंहरुले के गर्ने त ? आज 1st semester को अभिमुखिकरणमा आइयो, भोलिदेखि के गर्ने भन्ने कुरामा तपाईंहरुलाई अलिकति दुविधा होला । +2 पास गरेर आउनुभयो । अब विश्वविद्यालयको अध्ययनमा हुनुहुन्छ । यसमा के के गर्नुपर्छ भन्दा 1st मा तपाईंको यहाँ जम्माजम्मी ४ वर्ष समय छ । ४ वर्ष भनेको दिन गन्तीले हेर्दा १४६० दिन छ । म तपाईंहरुलाई के सल्लाह दिन्छु भने प्रत्येक दिनको पढाईलाई उत्तिकै महत्व दिएर पढ्नुस् । एउटा सानो उदाहरण तपाईंहरुले चढ्नु पर्ने १४६० खुड्किलो छन्, कुनै दिन तपाईंले पढ्नु भएन भने अल्ल्छी लाग्यो भनेर छोड्नु भयो भने भोलिपल्ट चढ्नु भयो भने तपाईंहरुले एकैचोटी २ वटा खुड्किला चढ्नुपर्छ । त्यस्तै ३ वटा खुड्किला चढ्नु पर्छ । त्यसरी धेरै खुड्किलाहरुहरु छोड्नु भयो भने चढ्न गाह्रो हुन्छ । त्यसैले मेरो सल्लाह के छ भने सधै नै त्यत्तिकै समर्पित भएर पढ्नुस्, कुनै पनि दिनलाई खेर नफाल्नुस् । आफ्नो पढाईमा मेहनत गर्नुस् ।

मेरो यस कलेजका विद्यार्थीहरुसँग सिधै सम्पर्क त छैन तर शिक्षक तथा कर्मचारीहरुसँग हुने गर्छ । हामीले South Asian Country का विद्यार्थीहरुमा एउटा साभा कुरा के पायौं भने शिक्षकले कक्षामा पढाउँदा जे भन्छ, जे बोल्छ त्यसमा टाउको हल्लाएर बस्छौं । न प्रश्न सोध्छौं, न बुझ्यो भन्छौं, न त बुझेन नै भन्छौं । अब तपाईंहरु नयाँपुस्ताको आउनुभएको छ यहाँ म तपाईंहरुबाट यस्तो होला भन्ने अपेक्षा गर्दिन । तपाईंले कक्षा भइरहँदा शिक्षकसँग सिधै आँखा जुधाएर बुझेको कुरा भन्नु पर्छो नबुझेको कुरा सोध्नु पर्छो । सरलाई बुझेन भन्दा साथीहरु हाँस्लान, गिज्याउलान भनेर बस्नु हुँदैन र त्यसरी बस्नु पर्ने अवस्था छैन । तपाईंहरु नबुझेर त यहाँ आइराख्नु भएको छ, विद्यार्थी हुनु भएको छ ।

सबै कुरा बुझेको भए त आज नै प्रमाणपत्र दिए भैहाल्यो नि । त्यही भएर तपाईंहरुले राम्रोसँग सिक्नुस्, theory class हरु सिक्नुस् । त्यस्तै आएर Practical class हरु पनि सिक्नुस् ।

तपाईंहरु यस इन्जिनियरिङ्ग क्षेत्रमा आइसकेपछि राम्रोसँग पढ्नुस् । पढाईमा रमन सिक्नुस् । त्यसको भित्री भाग बुझेर अगाडि बढ्नुस् । नियम र अनुशासन भन्ने कुरा धेरै महत्वपूर्ण हुन्छ । त्यही भएर प्रत्येक दिन प्रत्येक पल प्रत्येक चोटी कानुन र अनुशासनलाई पालना गर्नुस् । परीक्षा फारम भर्न बिर्सै, परीक्षामा आउन ढिला भए त्यसको कुनै क्षमा हुने छैन । आफू नै एकदम चनाखो भएर आफ्नो नियम र अनुशासनमा बसेर अगाडी बढ्नु पर्छो । साथीले आज गृहकार्य गरेन, साथी कक्षामा बसेन, साथीलाई पेट दुख्यो त्यही भएर मलाई पनि पेट दुख्यो भनेर कुनै पनि क्षम्य हुने छैन । तपाईंहरु आफै क्षमतावान् भए इन्जिनियरिङ्ग पढाई अधि बढ्छ ।

छोटोमा यस कलेजलाई पनि म सुभावा दिन चाहन्छु । यस इन्जिनियरिङ्ग कलेजमा शिक्षकहरुले पनि कक्षामा एक वर्ष पुरानो नोटलाई ल्याएर फेरि प्रयोग नगर्नुहोला । यो इन्जिनियरिङ्ग क्षेत्रमा दिन दिनै प्रगति भैरहेको हुन्छ । त्यसैले तपाईंहरुले पुरानो कुराहरुलाई पनि सम्हालेर नयाँ कुराहरु केही जोडेर त्यसलाई विद्यार्थीहरुमा माभ लैजानुस् । विद्यार्थीहरुमा पनि अनुरोध त्यही छ, कुनै नयाँ कुरा तपाईंहरुलाई जानकारीमूलक छ भने कक्षामा सबैमाभ बाँड्नुस् । यति भन्दै यस कलेजले गरेको कुनै पनि काम कार्यवाहीलाई पूर्णरूपमा सहयोग गर्दै तपाईंहरुले केही नयाँ कुराहरु Syllabus अथवा अरु कुनै विषयहरु पनि के कस्तो हुनुपर्छ ती कुराहरु IOE मा लिएर आउनुस् । कुनै विद्यार्थीले कुनै शिक्षकले अथवा कुनै प्रशासनिक व्यक्तिले ल्याउनु भए पनि सकारात्मक रूपमा लिनेछौं र लागु गर्नेछौं । नेपालमा राम्रा इन्जिनियर प्रवेश गराउने हाम्रो IOE ले प्रण गर्दै तपाईंसँग विदा हुन चाहन्छु । धन्यवाद ।

(ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज र ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गमा शैक्षिक सत्र ०७६/७७ का नव-आगन्तुक विद्यार्थीहरुलाई स्वागत एवं अभिमुखीकरण कार्यक्रममा व्यक्त गर्नुभएको मन्त्रव्यको सार सङ्क्षेप)

इन्जिनियरिङ्ग पढाइको मोडल हेर्न खपमा आउँछन्

○ ; x=ki जगतकुमार श्रेष्ठ
संयोजक, पूर्वाधार विकास, इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान

सर्वप्रथम म यो कलेजको बारेमा बाहिरबाट कस्तो देखिन्छ भन्ने कुरा राख्न चाहन्छु। बाहिरबाट हेर्दा भक्तपुर एउटा ऐतिहासिक शहर हो, यहाँ धेरै पर्यटक आउँछन्। यहाँको नगरपालिका एकदम स्मार्ट छ। अहिले स्मार्ट सिटीको धेरै अवधारणहरू आइरहेको छ। बास्तवमा स्मार्ट सिटी भक्तपुर छ बाहिरबाट हेर्दा। यो स्मार्ट, ऐतिहासिक शहरमा खप इन्जिनियरिङ्ग कलेज छ र खप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग छ। जुनसुकै कलेजमा पढ्नु भए पनि शिक्षक एउटै हो, कोर्स एउटै हो। एउटा दुईटा मात्रै फरक होला, विश्वविद्यालय फरक भएको कारणले गर्दा।

म इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान अन्तर्गत सिभिल इन्जिनियरिङ्ग अध्यापन गराउँछु। म सिभिलको विद्यार्थी हुँ। यहाँहरूले जुन यो कलेज छान्नुभयो भनौ, भर्ना प्रक्रियाले ल्याइदिएको पनि हुन सक्छ। विद्यालय छान्न बाध्य पनि हुन्छन् तर यो कलेजको हकमा होइन, यहाँ चाहिँ छानेरै आउनु भएको छ। यसमा दुईवटा कारणहरू छन्, एउटा भक्तपुर स्मार्ट सिटी अन्तर्गत स्मार्ट कलेज हो। यहाँ अनुशासन छ। बाहिरबाट सुने अनुसार यहाँ विद्यार्थीहरूमा राजनीतिक गतिविधि हुँदैन। अन्त यस्ता गतिविधिहरूले पनि धेरै प्रभाव पारेको हामीले देखेका छौं। आंगिक क्याम्पस र सम्बन्धन प्राप्त कलेजहरूमा यो खप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग उत्कृष्ट कलेज हो। अध्ययन पश्चात् विद्यार्थीहरूले सिकेका कुराहरू विभिन्न क्षेत्रमा जुन उतारिरहेका छन् त्यो देख्दा खप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग एउटा स्मार्ट कलेज हो। त्यसकारण जो

यो कलेजमा छिर्नुभयो, असाध्यै राम्रो कलेजमा छिर्नुभयो। राम्रो कलेज एकातिर छ भने विद्यार्थीहरू पनि राम्रा छन् किनभने प्रतिस्पर्धा एकदम छ। सम्बन्धन प्राप्त कलेजहरूमध्ये यहाँ सबभन्दा बढी प्रतिस्पर्धा छ। हामीले सिफारिस गर्दा पनि Performance को आधारमा गछौं। कसैले सम्बन्धन प्राप्त कलेजहरूमा कहाँ पढ्ने भन्दा हामी भक्तपुरमा पढ्नुस् भन्छौं। मैले धेरैलाई भनेको छु। कति जना त यहाँ पनि हुनुहुन्छ होला। कति जनाले पाउनुभयो, कति जनाले पाउनु भएन होला।

शैक्षिक वातावरण र performance को आधारमा यो मोडेल कलेज हो। इन्जिनियरिङ्ग पढाइको मोडेल हेर्नु परेमा भक्तपुरको खप इन्जिनियरिङ्ग हेर्न आउँछन्। कति त यो इन्जिनियरिङ्ग कलेज कसरी सञ्चालन गरिरहेका छन् भनेर प्राचार्यज्यूहरूसँग सल्लाह गर्न आइरहेका छन्। अहिले त community ले चलाउने भन्ने पनि आइरहेको छ। यसको लागि पनि यहाँ आइरहेको भन्ने मैले सुनेको छु। अहिले Public Private Partnership मा जाने कुरा आइरहेको छ।

यो नमुना कलेज जस्तै यहाँको शुल्क पनि अरुको भन्दा नमुना नै छ। अरुको भन्दा आधा नै छ। यसको मतलब सस्तो, सुलभ र राम्रो शिक्षा यहाँ पाउनु हुने नै भयो। यहाँको शुल्कबाट पढाउन सकिने हो जस्तो त मलाई लाग्दैन तर यहाँ पढाई भइरहेको छ। भक्तपुर नगरपालिकाले इन्जिनियरिङ्ग कलेज खोलेर इन्जिनियरिङ्ग

शिक्षा प्रदान गर्नु साच्चै अनुकरणीय काम हो । अरु नगरपालिकाहरूले पनि यसको नक्कल गर्नुपर्छ भन्ने मलाई लाग्छ ।

तपाईंहरू यहाँ इन्जिनियर बन्ने अठोटका साथ आउनु भएको छ । प्राचार्य सरहरूले यहाँको report पनि पेश गर्नुभयो । सम्बन्धन प्राप्त कलेजहरूमा यहाँको पास प्रतिशत धेरै छ र यहाँबाट पास भएर गइसकेका विद्यार्थीहरूको performance पनि राम्रो छ । तर तपाईंहरूलाई चिन्ता पनि होला काम पाउने हो कि होइन ? तर अहिले नै चिन्ता लिई हाल्नु पर्ने त होइन । ४ वर्ष भनेको धेरै लामो समय हो । यो ४ वर्ष राम्रोसँग पढ्नुभयो भने तपाईं इन्जिनियर भएर निस्कनु हुन्छ, lay-man भएर होइन । त्यसपछि तपाईं सरकारी क्षेत्रमा जानु हुन्छ, त्यहाँ पाउनु भएन भने तपाईं आफै सक्षम भएर निस्कनु हुन्छ कि त तपाईं आफैले अरुलाई रोजगार दिन सक्नु हुन्छ । हामी आफैलाई पनि रोजगार हुने अरुलाई पनि दिन सक्ने हुन्छौं । यस्तो अवधारणा हामीले विकास गर्नुपर्छ । अहिले राम्रोसँग पढ्नुभयो भने उच्च शिक्षाको लागि बाहिर पनि जान सक्नु हुन्छ । यही पनि राम्रा राम्रा विश्वविद्यालयहरू छन् । यही पनि पढ्न सक्नुहुन्छ । जागिर खान सक्नु हुन्छ । यो तपाईंहरूले ४ वर्ष कसरी पढ्नुभयो भन्नेमा भर पर्छ । आजैदेखि आफ्नो लाइनमा जानुभयो भने अध्ययन सहज हुनेछ । भविष्य उज्ज्वल छ । इन्जिनियरको भविष्य राम्रो नभए अब अरु कसको हुन्छ ? देश अब समृद्धिमा गइरहेको छ । विकास निर्माण, पूर्वाधार निर्माणको कार्यहरू धमाधम भैरहेका छन् । अझ यो भन्दा चार गुणा हुनेवाला छ । हामीले काम पाउदैन होला

मेरो दधिकोट दुर्गम ??

- दिपेश भट्टराई

चरोमुसो छिर्न नसक्नेगरी मान्छे कोच्याइकन
बस हो न हो काँचको बट्टा लौ देऊ बताइकन
चाडवाडको असनभन्दा भयो ठेलमठेल बेसरी
गुन्द्रुक पनि पो किन खाँदिन्थ्यो लौ त्यसरी ।

कुन्यो धुलो खाइखाइ बाटोमा, पट्यारलाग्दो सबभन्दा
त्यसपछि पनि कुन्यो बसभिन्न कस्तिमा २१ बढिमा डेडघण्टा
कहिलेकाहीं त यस्तो भैदिन्छ कि धैर्यको बाँध टुट्दछ
ठिसीबाट दधिकोटको मान्छे घर पुग्दैन, थानकोटको पुग्दछ ।

१५ वर्षमा केही देखिन, देखियो त आधि बाटो फिरेको
दधिकोटवासीलाई भने जुन जोगी आएपनि कानै चिरेको
आफै जागरुक नभई, अरु त खै कसले पो हेर्दछ
यातायात मैत्री वातावरण, आचरण र व्यवहार सुधारिनु पर्दछ ।

भावी पुस्तालाई पनि के यस्तै यात्रा दिने हो ? सोचौं मन्मन
अभै कतिवर्ष पो रहरिहने हो, मेरो दधिकोट दुर्गम ?

भनेर चिन्ता लिइराख्नु पर्छ जस्तो लाग्दैन ।

यहाँ नियमित अध्ययन अध्यापन हुने, जर्नलहरू प्रकाशित गरिरहने र समय-समय अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनहरू पनि भैरहेको मैले देखेको छु । तपाईंहरू dedicated शिक्षक शिक्षिकाहरूको छत्रछायामा शिक्षा पाउदै हुनुहुन्छ, यो असाध्यै महत्वपूर्ण छ । राम्रोसँग पढ्नुहोला, तपाईंहरू जुन उज्ज्वल भविष्यको आशा बोकेर आउनु भएको छ त्यो अवश्यसम्भावी छ । तपाईं अध्ययन गर्दाको समय सहज होस्, सबैको उज्ज्वल भविष्यको कामना गर्दै विदा हुन्छु । धन्यवाद ।

(ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज र ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गमा शैक्षिक सत्र ०७६/७७ का नव-आगन्तुक विद्यार्थीहरूलाई स्वागत एवं अभिमुखीकरण कार्यक्रममा व्यक्त गर्नुभएको मन्तव्यको सार सङ्क्षेप)

विश्वविद्यालय शिक्षाको बहस-एक निरन्तर प्रक्रिया

- करभिका

नेपालमा सामान्यतः विश्वविद्यालय शिक्षाबारे हुने प्रायशः बहस त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा केन्द्रित हुने गरेको छ । नेपालकै सबभन्दा जेठो र सबभन्दा धेरै सङ्ख्यामा विद्यार्थी पढ्ने ठूलो आकारको विश्वविद्यालय भएकोले त्रिविबारे यो अनुपातमा बहस केन्द्रित हुनु स्वाभाविक हो । तर, अब विश्वविद्यालय शिक्षाबारे हुने बहसमा त्रिविलाई मात्र समेट्दा यसले पूर्णता पाउन सक्दैन । त्रिवि केन्द्रित बहसले अन्य विश्वविद्यालयका समस्या ओभरलमा मात्र परेका छैनन्, बरु अन्य विश्वविद्यालयका पदाधिकारी, प्राध्यापक, कर्मचारी र विद्यार्थीमा समेत आफू मूलप्रवाहभन्दा पर भएको लघुताभासी मनोविज्ञान विकास हुने सम्भावना रहन्छ ।

तथापि विश्वविद्यालय शिक्षाबारे बहस त्रिवि केन्द्रित हुनुको एउटा कारण के हो भने नेपालका जति पनि नयाँ र पुराना विश्वविद्यालयहरू छन्, तिनले हासिल गरेका साख र तिनमा मौलाएका विकृति दुवैमा त्रिविलाई कुनै न कुनै मात्रामा जस र अपजस जान्छ । त्रिविकै मापन आधारमा अरु विश्वविद्यालयहरू बनेका छन्, अधिकांश विश्वविद्यालयको सबभन्दा पहिलो प्रतिस्पर्धा त्रिविसँगै हुने गरेको छ । त्रिविमा फैलिएको विकृति पनि एवमरीतले अन्य विश्वविद्यालयमा क्रमशः सङ्क्रमण हुँदै छन् ।

शिक्षाबारेको बहस एक निरन्तर प्रक्रिया हो । कुनै समयमा भएको बहस सधैंको लागि पूर्ण हुने मान्यता अधिभूतवादी मान्यता हो । शिक्षा निरन्तर प्रक्रिया भएकोले शिक्षामाथिको बहस पनि नियमित चलाइरहनुपर्ने प्रक्रिया हो । शिक्षामाथिको बहस राजनीतिक दल, नागरिक, विद्यार्थी, अभिभावक, शिक्षक, प्रशासक, नीति निर्माता, अध्येता सबै तहबाट लगातार भइरहनुपर्ने विषय हो । जुन दिन यसबारे बहस पातलो बन्दै जान्छ, शिक्षामा प्रगतिको बाटो पनि बन्द हुँदै जान्छ । शिक्षामा प्रगतिको बाटो रोकिनुको अर्थ समग्र देशको प्रगतिमा रातो बत्ती बल्नु जस्तै हो । देशको समग्र शिक्षाको केन्द्र विश्वविद्यालय शिक्षा निकै महत्त्वपूर्ण र गतिशील हिस्सा भएकोले विश्वविद्यालय शिक्षामाथिको बहस अझ अर्थपूर्ण र गहन हुनु जरुरी छ ।

विश्वविद्यालयको प्रगति सिंहावलोकन गर्दा थाहा हुन्छ । योजनाविहीनता नेपालको समग्र विश्वविद्यालय शिक्षाको मूल समस्या हो । विश्वविद्यालयको प्रमुख जिम्मेवारी

भनेको देश र अझ सिङ्गो विश्वकै लागि आवश्यक उच्च क्षमतावान बौद्धिक जनशक्ति तयार गर्नु हो । तर, नेपालका विश्वविद्यालयसँग कुन समयावधिमा देशलाई कुन विषयको कस्तो जनशक्तिको सबभन्दा बढी खाँचो छ र त्यस्तो जनशक्ति कसरी तयार गर्न सकिन्छ भन्ने विषयको योजना छैन । विश्वविद्यालयसँग योजना नहुनुको एउटा कारण त्यसबारे मार्गदर्शन नहुनु हो । विश्वविद्यालयलाई त्यसबारे मार्गदर्शन गर्ने कसले ? निःसन्देह त्यो निकाय भनेको राज्य नै हो । राज्यले तय गरेको लक्ष्य पूरा गर्नु नै विश्वविद्यालयको आधारभूत जिम्मेवारी हो । विश्वविद्यालयको प्राज्ञिक भूमिका त्यही हो । विश्वविद्यालयलाई राज्यबाट स्वायत्त वैचारिक र प्राज्ञिक निकाय मान्ने केही वैचारिक महानुभावहरू यो तर्कमा असहमत पनि हुन सक्नुहोला । तर, राज्यसत्ताभन्दा बेग्लै र निरपेक्ष कुनै विश्वविद्यालय हुन सक्दैन । यो व्यावहारिक सत्य हो ।

राज्य स्वयम् लक्ष्यविहीन भएपछि अथवा राज्यले देखाउने लक्ष्य औपचारिकता पूरा गर्नमा मात्र सीमित हुने अवस्थामा राज्यले विश्वविद्यालयलाई मार्गनिर्देश गर्न नसक्नु स्वाभाविक हो । तथापि सरकारका विभिन्न निकाय जस्तै : योजना आयोग, मन्त्रपरिषद्, संसद्, विभिन्न मन्त्रालय आदिले देशको मूल आवश्यकता पहिचान गरी ती आवश्यकता पूरा गर्न विश्वविद्यालयहरूलाई त्यही ढङ्गको मार्गनिर्देश गर्नुपर्ने हो । बिडम्बना यस्तो प्रणालीको अभावमा नेपाली विश्वविद्यालयहरूसँग राज्यको सम्बन्ध भनेको अनुदान र अन्य सहयोग लिनुदिनुमा मात्र सीमित भएको देखिन्छ । राज्यलाई आवश्यक जनशक्ति तयार गर्ने विषयमा न त राज्यले त्यसको कुनै योजना तयार गर्छ, न विश्वविद्यालयले यो कोणबाट हेर्नसकेको छ ।

हाम्रा विश्वविद्यालयहरू अझै पनि प्रमाणपत्र बाँड्ने कारखाना बनेका छन् । विश्वविद्यालयका कति प्रमाणपत्र काम लाग्छन् भने कति प्रमाणपत्रको काम बायोडाटा सजाउनमा मात्र सीमित छ । पछिल्ला महिनामा त्रिविको परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयबारे प्रकाशित विभिन्न अनियमितताका समाचारले त अहिले त्यही प्रमाणपत्रमाथि पनि जनसाधारणको विश्वास घटाएको छ ।

विश्वविद्यालयहरूले तयार गर्ने कुन जनशक्तिको प्रयोग

कुन क्षेत्रमा गर्ने भन्ने विषयमा न राज्यसँग कुनै योजना छ, न यसको लागि विश्वविद्यालय नै जिम्मेवार बन्ने गरेको छ । वर्षा याममा जङ्गलमा भ्रार मौलाएजस्तै जनशक्ति तयार पारेरमात्र विश्वविद्यालयहरूको जिम्मेवारी पूरा हुनसक्दैन । विश्वविद्यालयले फुलाउने फूल बगैँचाको कुन ठाउँमा कस्तो शोभायमान हुन्छ भन्ने योजना बनाउने जिम्मेवारी राज्य र विश्वविद्यालयकै हो ।

विश्वविद्यालयलाई प्रमाणपत्र बाँड्ने थलोमा मात्र सीमित राख्दा सरकारको लागि पनि विश्वविद्यालय अनुत्पादक र खर्चालुमात्र हुनेगरेको छ । विश्वविद्यालय शिक्षालाई समाजमा हुर्किरहेका नयाँनयाँ समस्या र चुनौतीबारे अध्ययन गर्ने प्राज्ञिक थलो, देशको आर्थिक उत्पादन वृद्धिको लागि रेखाचित्र, मानिस र समाजले भोगिरहेका समस्याको समाधान निकाल्ने बाटो आदिको रूपमा बुझ्ने अवस्था नबन्दा सरकारको लागि विश्वविद्यालय शिक्षामा लगानी बालुवामा पानी खन्याएजस्तै भइरहेको छ । राज्यले क्रमिक लगानी घटाउँदै लगेसँगै विश्वविद्यालयहरू राज्यप्रतिको जिम्मेवारीबाट क्रमशः परपर सँदैगएका छन् । राज्य पनि लगानी गर्न नपरोस् भनी विश्वविद्यालयबाट परपर भाग्ने, अनि विश्वविद्यालय पनि आफूलाई चाहिँदो बजेट नदिएको भौँकमा राज्यबाट परपर भाग्ने दोहोरो प्रक्रिया चलिरहेको छ । फलतः न त राज्यले विश्वविद्यालयबाट फाइदा उठाउन सकेको छ, न विश्वविद्यालयले नै यसको लागि विश्वास दिलाउन सकेको छ ।

सरकार र विश्वविद्यालयबीचको सम्बन्ध आजभोलि यति साँघुरो बनिसकेको छ, सरकारको आँखामा विश्वविद्यालय आफ्ना मानिसलाई रोजगारी दिन भर्ती गर्ने थलोमा सीमित बनेको छ । विश्वविद्यालयसँग राज्यको सम्बन्धको यो निकै भद्दा रूप हो । विश्वविद्यालयको राजनीतिक भूमिकाको व्याख्या शासक दलहरूले आफ्ना मान्छे भर्ती गर्नुको अर्थमा मात्र बुझ्नाले विश्वविद्यालय शिक्षामा विकृतिको विषवृक्ष भाङ्गिएको देखाउँछ ।

राज्यले विश्वविद्यालयमा पुग्दो लगानी नगर्दा व्यवस्थापकहरू विभिन्न विदेशी दातृ निकायको ढोका चहार्न बाध्य छन् । विदेशीले नेपालमा निःस्वार्थरूपमा लगानी गरेको हुँदैन । त्यस्तो लगानीमा तिनका निश्चित राष्ट्रिय स्वार्थ जोडिएका हुन्छन् । विदेशीको राष्ट्रिय स्वार्थ सबै नेपालको लागि हानिकारक नै हुन्छन् भन्ने त होइन । नेपाल र त्यो देश दुवैको हितमा पनि त्यस्तो लगानी हुनसक्छ । तर, त्यस अवस्थामा पनि नेपालको राष्ट्रिय स्वार्थ भने गौण बनेको

हुन्छ । विश्वविद्यालय सञ्चालनको लागि त्यस्तो अवस्थामा नेपालले अल्पकालीनरूपमा त्यत्ति धेरै क्षति भोग्नु नपरे पनि दीर्घकालीनरूपमा त्यसले नेपालको अवस्थालाई गौण नै बनाएको हुन्छ । जस्तै समकालीन नेपालका तथ्यतथ्याङ्क कालान्तरमा नेपालले विदेशीबाट लिनुपर्ने अवस्था आउँदा नेपालको राष्ट्रिय स्वार्थ गौण हुनुको परिणाम हो भनेर बुझ्नुपर्ने हुन्छ ।

विश्वविद्यालय शिक्षालाई सम्पूर्णतः नकारात्मक कोणबाट मात्र बुझ्दाको नतिजा सुधारभन्दा निराशाजनक हुनसक्छ । त्यसकारण विश्वविद्यालयहरूले आजसम्म प्राप्त गरेका उपलब्धिलाई नकारात्मक कोणबाट मात्र चर्चा गर्ने गल्ती गर्नुहुन्न । विश्वविद्यालय शिक्षालाई राजनीतिक पूर्वाग्रहको विषय बनाउनु अर्को खराब विरुवा रोप्नुजस्तै हुन्छ । निःसन्देह नेपालको सामाजिक, आर्थिक र राजनीतिक रूपान्तरण धिमा गतिमा भएको छ । आमूल परिवर्तन नेपालमा अझै पनि हुनसकेको छैन । तथापि धिमा नै सही, आजको प्रगतिमा हाम्रा विश्वविद्यालयको भूमिका अहम् छ । हाम्रा विश्वविद्यालयमा विकृतिका ठूला पहाड छन् । हाम्रा विश्वविद्यालय अझै पनि खास अर्थमा विश्वविद्यालय नै बन्नसकेका छैनन् । तर, जेजस्तो अवस्थामा भए पनि हाम्रा वास्तविकता हुन् । यही वास्तविकतालाई स्वीकारेर अघि बढ्नुको विकल्प पनि त हामीसँग छैन । तब प्रमुख कुरा आजको अवस्थामा सुधार ल्याउनु आवश्यक छ । एउटा विश्वविद्यालयभित्र अट्ने सबै पक्ष-राजनीतिक नेतृत्व, विश्वविद्यालय पदाधिकारी, पूर्वपदाधिकारी तथा प्राध्यापक, नीति निर्माता, प्राध्यापक, कर्मचारी, विद्यार्थी, अध्येता सबैले देशलाई आवश्यक पर्ने सक्षम र प्रतिस्पर्धी जनशक्ति तयार गर्न विश्वविद्यालय शिक्षा बारेको बहसलाई अझ जोड दिन जरुरी छ । आ-आफ्नो भूमिका र परिधिबारे सजग हुन पनि जरुरी छ । विद्यार्थीले विश्वविद्यालयभित्र गर्ने राजनीतिको निश्चित गरिमा र परिधि हुन्छ । त्यही परिधि र जिम्मेवारीमा रहेर विद्यार्थीले राजनीति गर्नुपर्छ । सरकारसँग विश्वविद्यालयसँगको सम्बन्ध एउटा प्रणालीमा आधारित हुनुपर्छ । सानातिना स्वार्थमा आधारित सम्बन्धले विश्वविद्यालयलाई तहसनहस बनाउनेछ, उकास्नेछैन । देशको आवश्यकता पूरा गर्न सक्षम विश्वविद्यालय नै संसार र सम्पूर्ण मानवजातिका आवश्यकता पूरा गर्न सक्षम विश्वविद्यालय बन्नसक्छन् । किनभने देश भनेको संसारकै एक हिस्सा हो । हाम्रा देशबासी मानवजातिकै हिस्सा हुन् ।

(साभारःश्रमिक साप्ताहिक वि.सं. २०७६ साउन ८ गते)

प्रविधि युद्ध तर्फ अमेरिका र चीन

○ रवीन्द्र फोजू
उपप्राचार्य, ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेज

चीन र संरा अमेरिकाबीच चलदै आएको व्यापार युद्ध फरक दिशातर्फ उन्मुख हुँदै गइरहेको छ । व्यापार युद्धको केन्द्रबिन्दु चिनियाँ दूरसञ्चार कम्पनी हुवावे र पाँचौँ पुस्ताको ताररहित मोबाइल प्रविधि (5G) बनेको छ । संरा अमेरिकाका राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले राष्ट्रपति निर्वाचन चुनाव प्रचार अभियानको क्रममा चीनले अमेरिकालाई बलात्कार गर्ने (प्रविधि चोरी, अमेरिकी व्यवसायलाई चीनमा सीमित पहुँच, प्रविधि हस्तान्तरण गर्न वाध्य पारिने लगायत विषय) कार्य रोक्नुपर्ने र बलात्कार गर्ने प्रत्येकसँग आफू निर्वाचित भए बदला लिने अमेरिकी जनतालाई वाचा गरेका थिए । ट्रम्पले आफू राष्ट्रपति पदमा निर्वाचित भएलगत्तै निकै उग्ररूपमा चीनविरुद्ध लक्षित गतिविधि र योजना अधि बढाउँदै गए । सुरुका दिनमा अमेरिका दुई देशबीचको व्यापार असन्तुलनको समाधानको खोजीमा र आफ्नो बौद्धिक सम्पतिको अधिकारलाई आफू अनुकूल रक्षा गर्न अग्रसर देखिन्थ्यो । घटनाक्रमले अमेरिकी राष्ट्रपति र उसको प्रशासनको प्रहारको केन्द्र हुवावे बन्दै छ । हुवावेलाई क्षति पुऱ्याउने र उसलाई उच्च प्रविधि उद्योगको नेतृत्व गर्नबाट रोक्न खोजेको व्यवहारले देखाएको छ । अतः व्यापार युद्ध प्रविधि युद्धतर्फ उन्मुख बन्दै गयो ।

सन् २०१९ मे १५ तारिखका दिन संरा अमेरिकी राष्ट्रपति ट्रम्पले हुवावेलागायत अन्य चिनियाँ कम्पनीहरूप्रति लक्षित सूचना प्रविधि खतराका सम्बन्धमा राष्ट्रिय सङ्कटकाल घोषणा गरे । ट्रम्पले आफ्नो देशको राष्ट्रिय सुरक्षा र प्रविधिलाई जोखिम पुऱ्याउन सक्ने विदेशी दूर सञ्चार कम्पनीहरूबाट उत्पादित उपकरण अमेरिकी कम्पनीले प्रयोग र खरिद गर्न बन्देज लगाए । अमेरिकी कम्पनीहरूले

हुवावेलाई आफ्नो सामान बिक्री वितरण गर्न र प्रविधि हस्तान्तरण गर्न अमेरिकी वाणिज्य मन्त्रालय अन्तर्गतको उद्योग तथा सुरक्षा विभाग (Bureau of Industry and Security) मार्फत लाइसेन्स प्राप्त गर्नुपर्ने बन्दोबस्त गरे ।

ह्वाइट हाउसका पूर्वमुख्य रणनीतिकार स्टेभेन बेन्नन (Steven Bannon) को साउथ चाइना मर्निङ्ग पोष्ट (SCMP) सँग टेलिफोन वार्तामा अमेरिका र युरोपबाट हुवावेलाई निष्प्रभाव पार्नु चीनसँगको व्यापार सम्झौताभन्दा दस गुणा बढी महत्त्वपूर्ण रहेको धारणा र हुवावे आफ्नो देशको राष्ट्रिय सुरक्षा र सैन्य क्षेत्रका लागि अत्यन्त खतरनाक रहेको ट्रम्पको भनाइले अमेरिका हुवावेको प्रभाव र पहुँचलाई सङ्कुचन गर्न चाहेको प्रस्ट हुन्छ ।

अमेरिकी सरकारले हुवावेलाई कालोसूचीमा समावेश गरेपश्चात् गुगल हुवावेसँगको व्यापार सीमित गर्ने रणनीतिमा छ । गुगलले मध्य अगष्टदेखि हुवावेलाई आफ्नो महत्त्वपूर्ण एन्ड्रोइड सफ्टवेयरहरू प्रयोग गर्न नदिने घोषणा गरेको छ । फेसबुकले पनि हुवावेका नयाँ फोनहरूमा आफ्ना एप (App) फोन उत्पादन गर्दा राख्ने बन्दोबस्त अन्त्य गर्न लागेको बताइन्छ । त्यसैगरी अमेरिकाले CCTV लगायत निगरानी उपकरणको नेतृत्व प्रदायक Hikvision कम्पनी र चीनमा निर्मित ड्रोन (Drone) हरूले अमेरिकाको गोप्य सूचना सङ्कलन गर्ने गरेको आरोप लगाई त्यसको बिक्री वितरणमा रोक लगाएको छ ।

फौलदो अमेरिका विरोधी भावना

अमेरिकाले हुवावेलाई कालोसूचीमा सूचिकृत गरेको समाचार बाहिरएदेखि चीनमा अमेरिकाविरोधी भावनाले

उग्र रूप लिन थालेको छ । विशेषतः चिनियाँ युवा पुस्ताले सामाजिक सञ्जालमार्फत अमेरिकाप्रति आफ्नो घृणा व्यक्त गर्दै 'Support Huawei' and hang in there (हुवावेलाई समर्थन गरौँ र चुनौतीपूर्ण परिस्थितिसँग सामना गर्न प्रोत्साहित गरौँ) भनाइ फैलिँदो छ । अमेरिकाको कदमले हुवावेलाई क्षति पुऱ्याएको भन्दै हुवावेको समर्थनमा हुवावेको कार्यालयअगाडि सामाजिक सञ्जालका प्रयोगकर्ताहरूले जुलुस गरेका छन् । वाइबो (Weibo) (ट्विटरजस्तो चीनको सामाजिक सञ्जाल) मा 'Huawei chip doesn't need to rely on U.S supply chain' अर्थात् हुवावेका चिप्स अमेरिकाको आपूर्ति श्रृङ्खलामा निर्भर हुन आवश्यक नभएको जस्ता ह्यासट्याग (Hashtag) पाँच करोडभन्दा बढी प्रयोगकर्ताले हेरेको CNBC News ले May 21, 2019 मा प्रकाशित गर्‍यो । चीनमा तिमीले हुवावेलाई रोक्न खोज्यौ भने हामी एप्पल रोक्छौँ भन्ने जस्ता एप्पलविरोधी अभिव्यक्तिहरू व्यापक फैलियो ।

क्षति आंकलन कसलाई कति ?

प्रविधि युद्धले हुवावे लगायत मुख्यतया अमेरिकाका एप्पल, इन्टेल (Intel) र क्वालकम (Qualcom) लगायतका प्रविधि कम्पनीहरूको व्यापार र आम्दानीमा ठूलो क्षति पुग्ने आंकलन छ । प्रविधि युद्धले आगामी दुई वर्षभित्र हुवावेको आम्दानी करीब ३० (तीस) बिलियन डलरले कमी हुने प्रक्षेपण गरेको छ ।

Factset and S&P Dow Jones Indices को तथ्याङ्क अनुसार सन् २०१७ एप्पलको व्यापार अमेरिकाबाहेकका देशमा ५८ प्रतिशत रहेको र हालको त्रैमासिक आम्दानीमा करिब १५ प्रतिशतले कमी आएको बताइन्छ । अधिल्लो वर्षभन्दा विश्वव्यापी यो वर्षको पहिलो त्रैमासिकमा आइफोनको दुवानी ३० प्रतिशतले घटेको छ । त्यसैगरी इन्टेल (Intel) ले आफ्नो कुल राजस्वको असी प्रतिशत देश बाहिरबाट प्राप्त गर्ने गरेको र हाल उसको कुल नाफा १५ प्रतिशतले कमी भएको समाचार प्रकाशित भएको छ । अमेरिकी चिप्स कम्पनी क्वालकम (Qualcom) ले चीनबाट मात्र चिप्स (मोबाइल फोन, कम्प्युटरको मर्डरबोर्डका लागि आवश्यक इलेक्ट्रोनिक सर्किट) बिक्री वितरण र पेटेन्टबाट कुल आम्दानीको ५७ प्रतिशत राजस्व सङ्कलन गर्छ भने इन्टेलले २३.७ प्रतिशत गर्ने गर्दछ । गोलडम्यान स्याक्स (अमेरिकाको बहुदेशीय इन्भेस्टमेन्ट बैङ्क) ग्रुपको अध्ययनअनुसार चीनमा

एप्पल कम्पनीका उत्पादित सामानहरू बिक्री वितरणमा प्रतिबन्धित भए उसको आम्दानी तीस प्रतिशतले कम हुने छ । हुवावेका सिइओ रेन जेडफिडले हुवावेका मोवाइल फोनहरूमा Google एण्ड्रोइड अपरेटिङ सिस्टमको सट्टामा आफ्नै अपरेटिङ सिस्टम चल्ने बन्दोबस्त गरे Google ले 700-800 मिलियन प्रयोगकर्ताहरू गुमाउने दावी गरेका छन् ।

अमेरिकाको चिनियाँ प्रविधि कम्पनीहरू विरुद्धको प्रहार चीनको घरेलु चिप्स उद्योग विकासका लागि चाँदीको घेरा सावित हुनसक्छ । तथ्याङ्कले के देखाउँछ भने विश्वव्यापी चिप्सको मागको पचास प्रतिशतभन्दा बढी चिप्स चीन एकलैले माग गर्ने गर्दछ । जसको लागि चीनले करिब तीनसय अरब अमेरिकी डलर खर्च गर्ने गरेको छ । जुन उसले तेल आयात गर्न खर्चिनेभन्दा बढ्ता हो । हाल चीनले आफूले प्रयोग गर्दै आएको सेमिकन्डक्टर (Semiconductor) को जम्मा १६ प्रतिशतमात्र चीनमा निर्मित हुने र त्यसको आधा अर्थात् आठ प्रतिशत चिनियाँ कम्पनीले निर्माण गर्ने गर्दछ । चीनले चीन निर्माण २०२५ (Made in China- 2025) योजनामा सेमिकन्डक्टर उत्पादनलाई पनि प्रमुख क्षेत्रको रूपमा सूचिकृत गरेको छ । जसअनुसार चीनले आफूले प्रयोग गर्दै आएको कुल सेमिकन्डक्टरको सन् २०२० सम्ममा ४० प्रतिशत र २०२५ भित्रमा ७० प्रतिशत उत्पादन गर्ने लक्ष्य लिएको छ ।

इभरकोर (Evercore) का वरिष्ठ अनुसन्धान विश्लेषक सी जे मुस (C.J. Muse) को भनाइलाई आधार मान्ने हो भने हुवावे कालोसूचीमा सूचिकृत हुँदा अमेरिकी चिप्स निर्माता कम्पनीहरूले १० अर्ब अमेरिकी डलर बराबरको घाटा सहनुपर्ने छ । परिणामस्वरूप चिप्स निर्माता कम्पनीहरूले अन्य देशका सेमिकन्डक्टर (Semiconductor) निर्माण कम्पनीहरूसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सक्षम हुने छैन र अन्ततः त्यसले राष्ट्रिय सुरक्षामा भन जटिलता थप्ने छ ।

पेटेन्ट र दुर्लभ पृथ्वी कार्ड (Rare Earth Card)

हुवावेलागायतका चिनियाँ कम्पनीहरूमाथिको अमेरिकी बन्देजले डिजिटल प्रविधिलाई दुई ध्रुवमा विभाजित गर्ने र त्यसले अन्तरनिर्भर खुला विश्व अर्थतन्त्रलाई कमजोर बनाउन सक्ने चिन्ता विषय विज्ञहरूले व्यक्त गर्दै आएका छन् । विश्वका दुई ठूला अर्थतन्त्रबीचको व्यापार युद्ध न

अमेरिका न त चीनका लागि नै हितकर हुनेछ । बरु त्यसले विश्वलाई आर्थिक मन्दीतर्फ लैजाने निश्चित छ । चीनले व्यापार युद्ध कसैका निमित्त फाइदाजनक नभएको र त्यसको तत्काल निरूपण गर्नुपर्ने भनिरहँदा अमेरिका चीनलाई व्यापार युद्धमा हराइछान्ने हठबाट प्रेरित छ । बरु उल्टै थप तीनसय अरब अमेरिकी डलर बराबरको सामानमा कर अभिवृद्धि गर्ने चेतावनी दिँदै छ ।

अमेरिका आफूविरुद्ध अझ उग्ररूपमा उभिए प्रत्याक्रमण गर्ने चीनको रणनीतिक विकल्प हुने चेतावनी दिँदै छ । चीनले अमेरिकाविरुद्ध प्रत्याक्रमणका लागि दुर्लभ पृथ्वी तत्त्व (Rare Earth element) काँड प्रयोग गर्ने सम्भावना छ । हुवावेलाई कालोसूचीमा राखेपछि चिनियाँ राष्ट्रपतिको जीयाङ्सी (Jiangxi) प्रान्तमा रहेको दुर्लभ पृथ्वी तत्त्वको खानी र प्रशोधन केन्द्रमा भ्रमण त्यसको सङ्केत हुनसक्छ । चीनले अमेरिका निर्यात गर्दै आएको दुर्लभ पृथ्वी खनिजहरूको निर्यात बन्द गर्नसक्छ । १७ खनिजको समूहको दुर्लभ पृथ्वी तत्त्व आइफोनको लागि रिचार्ज गर्न मिल्ने ब्याट्री, विद्युतीय गाडी, सैन्य, हातहतियार, कम्प्युटर लेजर, फाइबर अप्टिकस उत्पादनका लागि महत्त्वपूर्ण मानिन्छ । चीन दुर्लभ पृथ्वी खनिजहरूको भण्डारण र संरक्षणका हिसाबले विश्वको सबभन्दा ठूलो (३३ प्रतिशतभन्दा बढी) शक्ति हो । विश्वको मुख्य दुर्लभ पृथ्वी खनिजको उत्पादक र प्रशोधनकर्ता चीन रहेको र अमेरिकासँग एक प्रतिशतको हाराहारीमा दुर्लभ पृथ्वी खनिज रहेको बताइन्छ । तर, वाल स्ट्रेटका विज्ञहरू दुर्लभ पृथ्वी काँडले व्यापार वार्ताको गेम चेन्जरको भूमिका निर्वाह गर्न पर्याप्त नहुने बताउँछन् ।

हुवावेको आफ्नै अपरेटिङ सिस्टम

हुवावेले दूरसञ्चार, नेटवर्किङ र उच्च प्रविधि आविष्कारको क्षेत्रमा संसारभर ५६,४९२ पेटेन्ट दर्ता गराएको छ । आर्थिक युद्धका प्रतिरोधका लागि हुवावेले पेटेन्टलाई हतियार बनाउन खोजेको देखिन्छ । पछिल्लो क्रममा हुवावे कम्पनीले अमेरिकाको सञ्चार कम्पनी भेरिजोन (Verizon) सँग आफ्नो २३० पेटेन्ट प्रयोग गरेबापत लाइसेन्स शुल्कस्वरूप एकमुष्ट एक अरब अमेरिकी डलर तिर्नको निमित्त माग गरेको छ । वासिङ्गटनस्थित पेटेन्ट अधिवक्ता पिटर टोरेन (Peter Toren) अमेरिकी कम्पनी Verizon

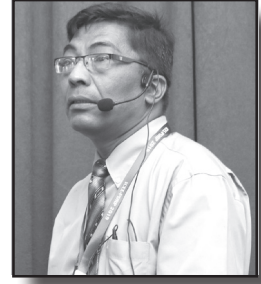
सँग हुवावेले रोयलिटीको माग गर्नु भू-राजनैतिक लडाइँको सिलसिला ठान्छन् ।

हुवावे एण्ड्रोइड इकोसिस्टमले समर्थक रहेको र आफ्नै सिस्टम प्रवर्द्धन गर्ने कार्यतालिका बनाइसकेको तर Google र Microsoft ले आफूले उत्पादन गर्ने उपकरणका लागि आवश्यक अपरेटिङ सिस्टम (Operating System), एण्ड्रोइड सफ्टवेयरहरू, उपलब्ध नगराए 'Plan B' अनुसार आफूलाई आवश्यक अपरेटिङ सिस्टम आफै निर्माण गर्ने बताउँदै आएको छ । हुवावेले मे २४ मा आफ्नै अपरेटिङ सिस्टम Hongmeng विकासका लागि National Intellectual Property Administration मा ट्रेडमार्क दर्ता गराइसकेको छ । र यसै वर्षको शिशिरमा या अर्को वर्षको शुरुवातबाट प्रयोगमा ल्याउने तयारी रहेको बताइन्छ । गुगलका अधिकारीहरू अमेरिकी बन्देजका कारण हुवावे आफ्नै संस्करणको एण्ड्रोइड विकास गर्न बाध्य हुने र हाइब्रिड संस्करण (Hybrid Version) को एण्ड्रोइडले भन्नु सुरक्षा खतरा बढ्ने दाबी गर्छ ।

अमेरिकाले चिनियाँ कम्पनीहरूलाई कालोसूचीमा राखेपछि संसारभर नै स्मार्टफोन बिक्री वितरणमा ४० प्रतिशतले न्हास आएको हुवावेका सिइओ रेन जेड.फिडले CGTN को अन्तर्वार्ताको क्रममा बताएका छन् । प्रविधि व्यापार द्वन्द्वको रणभूमिमा परिणत हुँदै गएको छ । चीन र अमेरिका पाँचौँ पुस्ताको प्रविधि र कृत्तिम बौद्धिकताको क्षेत्रमा आफ्नो प्रभुत्व कायम गर्न खोजिरहेका छन् । हालको व्यापार युद्ध बढाउन चीनको उदय र उसको उच्च प्रविधिको विकास अमेरिकाका लागि चुनौती मान्ने अमेरिकी प्रशासनको भय बढी जिम्मेवार छ । अमेरिका कुनै पनि हालतमा डिजिटल विश्वमा आफ्नो सर्वोच्चता गुमाउन चाहँदैन । वासिङ्गटन पोष्टमा प्रकाशित फारिड ज्याकारिन (Fareed Zakarin) को आलेखमा ज्याकारिन १ अरब ४० करोड जनसङ्ख्या भएको विश्वकै उत्कृष्ट प्रविधि कम्पनीहरूको गतिशील देश चीनको आर्थिक विकास र अन्वेषण रोकन वासिङ्गटनका लागि अधिक कठिन कार्य भएको बताउँछन् । प्रविधि युद्धले दुई देशलाई शीतयुद्धतर्फ नभई शीत (चिसो) शान्ति (Cold peace) तर्फ अगाडि बढाउने छ । जसले विश्वलाई विभाजित गर्ने र कम समृद्धि विश्वतर्फ धकेल्ने छ ।

(साभार : नेपाल न्यूज डटकम, २०७६ असार २२ गते)

Post-Earthquake Reconstruction after Gorkha Earthquake in Nepal: a Lost Opportunity

○ **Bijaya K. Shrestha**, Ph.D.
Post Graduate Department of Urban Design and Conservation
Khwopa Engineering College

The ‘Gorkha’ earthquake of 25th April 2015 and its subsequent aftershocks killed 8,898 persons and injured 22,309 affecting 31 districts (14 seriously) with economic loss of NRs. 706 billion (US\$7 billion). Social sector is the most affected from disaster accounting 58% of the total losses, and housing sector alone covers 86% of it. About 508,724 private houses were destroyed, and other 270,000 were damaged. For sustainable recovery and reconstruction, the government of Nepal (GON) has adopted ‘top-down’ mechanism by establishing a powerful National Reconstruction Authority (NRA) at the centre with central and district levels project implementation units. Post-Disaster Recovery Framework (PDRF) was prepared with a recovery vision of ‘establishment of well-planned, resilient settlements and a prosperous society.’ Through coordination with public, private, non-government and community organisations, international donors, political parties, local bodies and civic society, NRA has been implementing reconstruction works through government’s various ministries and departments. ‘Owner-driven’ approach has been adopted by giving choices to owners

themselves for reconstruction with their own resources. They are provided financial and technical assistance so that people can rebuild their permanent shelters as early as possible.

Even after 3 years and 8 months of the earthquake, many earthquake victims especially in the historic cores of the Kathmandu and Katre valleys are still living in temporary shelters. Compared to the urban areas, reconstruction in the rural regions has better progressed. This is the high time to review the overall reconstruction process carried out in Nepal both in urban and rural areas.

Pre-earthquake housing typology in settlements outside the valley were clustered around community spaces. Semi-covered veranda is the family gathering place and working area, which also acts as a buffer space between public realm and private life inside the house. Community spaces with either private or shared ownerships connect different housing units around them.

Housing in the rural setting is not limited to house alone, but it also comprises of other units, such as toilet block, animal shed and storage around the house. The front community space and backside farm land is

also part and partial of housing unit. This setting is the outcome of agriculture-based society of village people and fits on their lifestyles. They were generally of two stories plus attic space on the top. Veranda on the ground floor and balcony on the first floor with sloped slate roofs often represent features of vernacular architecture. Local building materials and construction technology were predominated. The interior space, generally of two bays was divided by wooden posts only, thereby making interior spaces more flexible for different uses in different time periods. It allows women working in the kitchen to observe their children and communicate with other family members living nearby spaces. It has strengthened family bond among members of joint family system.

However, the adapted reconstruction approach has considered safer construction of individual house only, rather than considering community at settlement scale. The government has prepared ready-made design catalogue for rural areas, and the earthquake victims have to select out of them. Such provision has failed to acknowledge salient features of community spaces, socialization patterns and lifestyle of the community including local climate and topography of mountain topography. Most of the newly built houses do not have veranda on the ground and balcony on the first floor, which are necessary for socialization and drying out agriculture product. Replacing the locally available slates by corrugated galvanised iron (CGI) sheets for roofing has altered the townscape. Occupants have felt cold under CGI in winter and noisy during rainy season.

A single big house has been replaced by many single story (two rooms) units

scattered around the farm land. The earlier joint family system is forced to disintegrate, and family members are dispersed into two or three units. Most of the families need to carry on household activities in different units: kitchen in temporary shed, and sleeping in the newly built unit. Consumption of farm land by small units means loss of family income from farming. Conversion of earlier temporary shelters into animal shed, and kitchen has changed the earlier socialization pattern and linkages of different hierarchy of spaces. It has resulted in close proximity of kitchen, toilet and animal shed, thereby impacting on family health and hygiene.

In the urban areas, reconstruction work has become more complex, due to combination of multiple reasons: small plots, pre-earthquake houses built with common walls, joint land and house ownerships with absentee people and without property division, inadequate technical support and high construction cost. Those completed houses have also numerous weaknesses. Plot occupied by single house before the earthquake was allowed to divide into further small land parcel while transferring parental properties into children. Construction of individual houses in such plots are costly (cantilevered footing and raft foundation), risky (cylindrical shape with small base and pounding effect with adjacent houses) and does not help to conserve the earlier landscape and architectural vocabulary. Transporting building materials on individual houses basis is definitely high. Plinth and floor height, window openings and facade treatment including roof design have become individual house specific, which has not only destroyed the earlier

townscape but has also disturbed the hierarchy of spaces.

In addition to these, there has been mismatch between the trained human resources and actual working labours in the sites. As the training program is not linked with construction work in many cases, some of those trained people have gone abroad for work, leaving labour shortage in reconstruction work. In villages of the remote areas, construction supervision carried out by junior staffs has been found inadequate and numerous site specific problems remain unsolved.

The opportunity of rebuilding the damaged areas at settlement level by integrating housing and infrastructure with livelihood improvement of the earthquake victims was lost. Essence of the settlements (pre-earthquake period), correction in the development and inclusion of modern day needs (amenities) could be easily achieved through coordination among various agencies. Moreover, safer and cost effective development is possible considering the earthquake damaged areas as special development zones with provisions of urban design and architectural guidelines, integrated infrastructure development and community spaces.

Right Shot

- Sunayana Duwal, 750292

June 21st,

It was long day, very long !

*With the rain pouring outside the window,
there stood a delicate, dark shadow,
her hue, visage, torso; all obliged to be mellow,
whether the outside is black or yellow.*

Time travel to 2010,

she was alive back then,

but after the age 10,

she jammed herself in the bloody den.

Still after another 8 years,

*she has become one of those who adhere,
stuck in the same place with same fears,
it is June 21st and she's in the verge of tears.*

Yes, she is one of those adherent scholars,

working each second wordlessly to make dollars,

but still unable to escape from the hollers,

it is June 21st and she still runs with the controllers.

Cars, dresses and high buildings make them happy,

that's why for them, she tried to be snappy,

but she has always found them crappy,

it is June 21st and her temperament is now scappy.

Whether the cause is the forceful sound of rain,

or the sullen hurricane inside her brain,

now she desparately wants to break this chain,

and let the tranquility and zeal flow through her vein.

Whether she is 'you', 'we' or 'they',

now she's not gonna go astray,

insted,

she's gonna rise up from the grey,

yes, she's gonna show them and slay.

Whether it is June 21st or not,

you're allowed to break this knot,

to work hand is the main plot,

it's your right, go get the right shot !

2nd International Conference on Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction Planning

○ **Dr. Manjip Shakya**
Sr. Lecturer, Khwopa Engineering College

The 2nd International Conference on Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction Planning (ICEE-PDRP 2019) was held in Bhaktapur, Nepal, during 25-27 April 2019. The objective of ICEE-PDRP 2019 organized by Khwopa Engineering College and Khwopa College of Engineering was to bring together the international researchers, the academicians and the professionals, who are interested in scientific divulgation from all over

the world to present and discuss their research findings and development activities in the field of Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction Planning. ICEE-PDRP 2019 featured unique mixed topics of Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction Planning to help accelerate the advancement of science in these areas and learn from each other.

Mr. Narayan Man Bijukchhen, Chairman of Nepal Workers and Peasants' Party, inaugurated the Conference. Along with wishing

a grand success, Chief guest Mr. Bijukchhen expressed his belief that there would be exchanges of findings in their researches among the experts. In his speech, he opined that if we follow the building code, it would surely prevent us from being the victim to any disaster, like an earthquake. In addition, he expressed deep concern on the negligence of rule and regulations of bylaws that resulted in devastating scenario during the Gorkha Earthquake 2015.

Member of the Federal Parliament Mr. Prem Suwal, hoped that such conferences would assist to deal with the situations after earthquake and similar disasters. He

stressed that authority for the reconstruction must be provided to the local government. Mr. Suwal in his speech highlighted the importance of open spaces in cities.

The Chairperson of the opening ceremony Mayor Mr. Sunil Prajapati, Chairman of the college management committee, in his welcome speech, indicated the objective of establishing educational institutions like Khwopa Engineering College and Khwopa College of Engineering with a mention about the history of the colleges. He reminded the audience that Bhaktapur Municipality has not only renovated but also made a subject of study in education institutions. Bhaktapur Municipality would always stress on protecting the originality while rebuilding the structures, he noted.

However, there have been challenges in the work of reconstruction. Mayor Prajapati emphasized on a need for researchers, academics and political leadership to co-ordinate among each other to come up with new ways for solutions.

Member of Provincial Parliament (MPP) Surendra Raj Gosain, Province 3, welcomed the experts and participants of the conference to Bhaktapur, a city of art and culture. He shared with the participants some details of the damage after the Gorkha Earthquake in the country noting that 1,256 temples and monuments got damaged indicating that Nepal has yet to work a lot in post-disaster activities and embrace preventive measures.

Member of Provincial Parliament Srijana Sainju Province 3, expressed best wishes for the success of the international conference. Her belief was that such programs would be

meaningful while they produce practical solutions to practical problems. Similarly, such an international program would be a forum for reconstruction to be discussed. She expressed dissatisfaction with the poor condition of earthquake victims after the Gorkha Earthquake even though a long time has passed.

Deputy Mayor of Bhaktapur Municipality, Ar. Rajani Joshi initiated her speech conveying best wishes for the conference and expressed her happiness about the organization of the conference by the colleges

run by Bhaktapur Municipality. It was noted that the monuments in Bhaktapur are being taken care by the local people along with Bhaktapur Municipality. She opined that

the condition brought about by the Gorkha Earthquake 2015 with huge number of casualties and damage of many infrastructures including heritages, made a paradigm shift in the socio-cultural, socio economic and physical environment due to the disposition toward the out skirts of the old city.

Er. Dilli Raman Niraula, President of Nepal Engineering Council, Mr. Ram Chandra Sapkota, Dean, Institute of Engineering, Mr. Narayan Prasad Bhatta, Chief District Officer, Bhaktapur, Himalaya Kumar Shrestha, Chief Executive Officer of Bhaktapur Municipality and Mr. Yamlal Adhikari, Superintendent of Police, Bhaktapur, in their speech, congratulated and admired the organizers for making a conference on Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction Planning a possibility. They expressed their belief that such conference would create networking opportunity to provide access to the newest ideas and concepts.

The opening ceremony was followed by keynote speech of Prof. Dr. Sudarshan Raj Tiwari entitled as “The Challenge of Conserving Urban Heritage Landscape”. He emphasized on the conservation of heritage sites in urban areas of the country and stressed more on the need of reviving the monuments with aid of research activity conducted by the academic institutions. In special presentation of Deputy Mayor of Bhaktapur Municipality, Ar. Rajani Joshi, she presented on the importance of revitalization of tangible and as well as intangible heritage.

Day one ended with the 26 technical paper presentation of participant in 2 session. Most of the technical paper were based on Seismological, Geotechnical and Structural engineering. Reconstruction and conservation issue was the highlight of the presentation.

On the second day of the 2nd International Conference on Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction Planning (ICEE-PDRP 2019), keynote speaker Prof. Dr. Prem Nath Maskey discussed masonry structures in the post-earthquake reconstruction. He indicated that it is unfortunate that many developed countries have stopped any research on mud mortar and masonry structures, making us alone to implement the new researches in this field to practice.

Geotechnical and Structural engineering.

On the third day, Prof Dr. Sushil Gyawali, CEO of National Reconstruction Authority, was happy to share the experiences with organizers in closing of the international ceremony. Prof. Dr. Gyawali suggested transfer of knowledge in conferences in succession and coming up with the quality research papers. In closing ceremony of 2nd international conference of Earthquake Engineering and

On the same day another keynote speaker Prof. Dr. Susumo Kono started his keynote speech shading light on Japanese building design procedures-first level design and second level design- under the topic “Resiliency of Reinforced Concrete Buildings – Japanese Efforts and Struggles”.

Second day ended with the 36 technical paper presentation of participant in 3 session. Reconstruction and conservation issue was the highlight of the presentation. Most of the technical paper were based on Seismological,

Post Disaster reconstruction Planning, Mr. Prem Suwal, Member of Federal Parliament, Mayor Sunil Prajapati, Deputy mayor Ar. Rajani Joshi, Er. Sujan Maka, Principal of Khwopa Engineering College, Sunil Duwal, Principal of Khwopa College of Engineering Rabindra Phoju, Vice Principal of Khwopa Engineering College and Ratna Shova Prajapati, Vice Principal of Khwopa College of Engineering expressed their happiness on success completion of the International

Conference as well as acknowledged the work of the national and international presenters and participants from eight different countries for their active participation. Dr. Manjip Shakya, the secretary of steering committee of the conference, in his speech, mentioned that there were 62 presentations in 5 sessions. Dr. Shakya shared past experiences from the international conference since its preparation time along with expression of gratitude, unforgettingly to all the participants including session chairs, presenters, keynote speakers.

The 2nd International Conference on Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction Planning (ICEE-PDRP 2019) concluded successfully with sharing of expertise and experiences on Earthquake Engineering and Post Disaster Reconstruction among researchers hailing from different parts of the world. It discussed the declining quality of construction materials at present, demanding quality control of construction materials as well as techniques. There is a need for political leadership, researchers, academicians, professionals and stakeholders to coordinate with one another to come up with new ways for solution. We also need to work together to accomplish the reconstruction work remaining after the 2015 Gorkha Earthquake. Furthermore, we all need to learn from earthquake damage to revise current seismic design code. We should incorporate our traditional technology in building codes so that we don't forget our heritage. It is imperative that all engineers need to pay attention to design concept and details. Negligence of engineering rules, regulations, and codal provisions during construction result in devastation during earthquakes. Hence, we should never forget that construction following building code properly based on engineering designs can stand earthquakes eventually saving lives and property.

मानवता र समाज

- आयुष भट्टराई, 073BCE52

खुला आकाश मुनिको स्वच्छ धर्तीमा रम्दै
खेल्दै गरेका साना कैंटाकैंटी
शिकार बन्दछन् समाजको
छर्दै जातको, रङ्गको, धर्मको बीज
उमाउँ विभेदहरु, गराउँदै मनमुटाब
तर किन ? कसले दियो तिमीलाई अधिकार
निश्चल मानव शावकलाई
भेदभावको विष खुवाइ
पवित्र यस सुन्दर धर्तीमा
रोप्न घृणाको रुख ?

अहँ ! म मान्दै मान्दिनँ
तिम्रा फोस्रा सामाजिक गफहरु
मुखमा भगवानलाई राखी
भावमा दानव बसाउने तिमी
समाजका मानवता हराएका प्राणीहरु
आफ्नी आमालाई रुवाउँदा तिमीले,
कहिल्यै सोच्यौ र यो,
कि तिम्रा सन्तानले तिमीलाई
त्यही खाडलमा खसाउँदा
के होला त्यसको परिणाम
बुझेनौ कि तिमीले ?

यहाँ हरेक हिरण्य कशिपुले
एउटा प्रह्लाद जन्माउँदा
त्यही प्रह्लादको रगत पिउन
आजको हिरण्यकशिपु तिमी
अधि सर्न हिचकिचाउँदैनौ
कारण यहि समाजले
उमारेको विभेदको बोट
तर केका लागि यति सबै ?
के पाउँछौ र तिमीले ?
ब्राह्मणले शुद्रले छोएको पानी
नहुँदा बौद्ध मार्गीले मस्जिद नछिर्दा
हिन्दुले इसाई दाजुभाइलाई
किसमसमा शुभेच्छा नगर्दा ?

समाजमा एकजुट हुनुपर्ने हामी
एक अर्काको समानताको नजरले
इज्जतसाथ घरमा भित्र्याउनुपर्ने
तर तिमीले सबै नकारेर
चार वर्ण र छत्तीस जातको
साभ्ना फुलबारी हाम्रो समाज
एक हुनु हाम्रो कर्तव्य
तर के का निमित्त तिमीले
समाजमा भेदभावको रेखा कोर्न्यौ ?
जेसुकै होस् तिम्रो कारण
समाजलाई एकजुट बनाउनु हाम्रो धर्म हो
सबैलाई चेतना भया !
सबैलाई चेतना भया !!

Travel Experience from Rome to Venice

○ **Libas Phaiju**

HoD, PG Department of Urban Design and Conservation
Khwopa Engineering College

“Travel and change of place impart new vigor to the mind.” —Seneca

Being the scholar of urban design and conservation, one of the finest and most-satisfying travel experiences of my life so far was the visit to Rome and Venice. On 7th November 2018, I reached Leonardo da Vinci–Fiumicino Airport, Rome from Kathmandu via Hamad International Airport, Doha.

My purpose of the visit was to attend “Workshop Rome 2018 in Digital Pedagogy for the Architectural Education & Practice” hosted by Guglielmo Marconi University, Rome, Italy.

Photographs of First and Final day of the Workshop in Guglielmo Marconi University Rome, Italy

It was 6 days’ workshop for professionals and faculty members. The Key themes of the workshop included E-Learning methodologies for architects, E-work and e-business in Architecture, Engineering and Construction and Training on how Smart Technologies change Architectural Education & Practice.

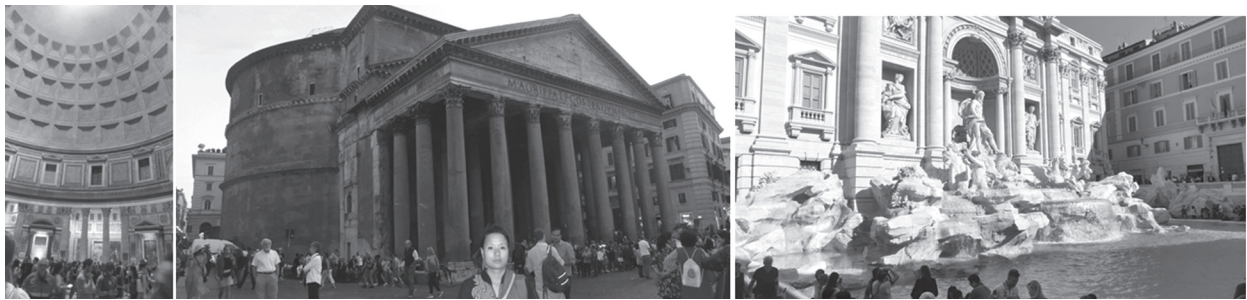
During the stay at Rome, I visited different historically and architecturally important places: Piazza Navona, Pantheon, Fontana di Trevi, Piazza di Spagna, Colosseum, Roman Forum, Palatine Hill, St. Peter’s Basilica, Vatican Museums, Sistine Chapel, Piazza del Popolo.

Piazza Navona is a renowned Roman square or piazza, built on the Domitian Stadium in the 1st century AD. The ancient Romans went there to watch the games and used as competition arena.

Renowned Roman Square, Piazza Navona in Rome, Italy

The Pantheon is a former Roman temple, now a church, in Rome, Italy, on the site of an earlier temple commissioned by Marcus Agrippa during the reign of Augustus (27 BC – 14 AD).

Interior and Exterior of the Pantheon

The Trevi Fountain at Trevi district in Rome, Italy

The Trevi Fountain is a fountain in the Trevi district in Rome, Italy, designed by Italian architect Nicola Salvi and completed by Giuseppe Pannini. Standing 26.3 meters (86 ft.) high and 49.15 meters (161.3 ft.) wide, it is the largest Baroque fountain in the city and one of the most famous fountains in the world.

Piazza di Spagna is the most famous square in Rome. In the middle of the square, there is the famous Fontana della Barcaccia, dating to the beginning of the baroque period, sculpted by Pietro Bernini and his son, the more famous Gian Lorenzo Bernini.

The most famous square, Piazza di Spagna in Rome, Italy

Interior of St. Peter's Basilica

St. Peter's Square

Roman Forum

Interior and Exterior of Colosseum

When I visited Vatican Museums and Sistine Chapel, I couldn't believe that I was in Rome. It was rightly said that Rome was not built in a day. Such an amazing paintings by Michelangelo from 1508 to 1512 at the ceiling of Sistine Chapel.

Inside the Vatican Museums

On the 13th October in the afternoon, I went to Venice from Rome via Roma Termini by high speed train and reached the Santa Lucia Station, Venice at the evening. I visited Piazza de San Marco which is the tourist heart of Venice and it is the home to iconic sights like St. Mark's Basilica and the Doge's Palace.

Saint Mark's Basilica is the cathedral church of the Roman Catholic Archdiocese of Venice. It is the most famous of the city's churches and one of the best known examples of Italo-Byzantine architecture.

Saint Mark's Basilica

Doge's Palace

St Mark's Campanile

On the left side of Saint Mark's Basilica there is the Doge's Palace which is a palace built in Venetian Gothic style, and one of the main landmarks of the city of Venice. The palace was the residence of the Doge of Venice, the supreme authority of the former Venetian Republic.

In front of St Mark's Basilica, there is St Mark's Campanile which is 98.6 meters tall bell tower and is one of the most recognizable symbols of the city.

Another landmark is the Rialto Bridge which is the oldest of the four bridges spanning the Grand Canal (the major water-traffic corridors in the city). The bridge connects the sestieri of San Marco and San Polo and has been rebuilt several times since its first construction as a pontoon bridge in the 12th century.

Rialto Bridge Grand Canal Constitution Bridge

Besides the Rialto Bridge, the fourth bridge over the Grand Canal is the Constitution Bridge which is near to Santa Lucia Station. It is arched steel & glass footbridge designed by Santiago Calatrava and was installed in 2008.

On 14th October in the evening, I reached Marco polo Airport, Venice and returned Kathmandu via Hamad International Airport, Doha.

इन्जिनियरिङ्ग युद्ध

- यश्विन नेपाल, 071BCE48

गड्याङ्गुडुङ्ग बादल गर्जन्छ
कोलाहल मच्चिन्छ
हेदहिदैँ एक्कासी आकाश रुन्छ
र
एउटा भागदौडको माहोल सिर्जित हुन्छ
दनदन दन्केको आगोमा जसरी
धकेलेर सुरु गरिन्छ अग्निपरीक्षा
आथथा
ठ्याक्कै,
दुरुस्तै त्यसैगरी सुरु हुन्छ
इन्जिनियरिङ्गको सेमेस्टर परीक्षा ।
कालो बादलभैँ मडारिन थाल्छ
आँखाभरी त्रास र आशंका
युद्धभूमिमा भैँ बर्सिन थाल्छ
प्रश्नका गोली बारुदहरू
तेर्सिदैँ आएका गोलीहरू
उत्तरको कमजोरी कवचले छेकिन्छन्
केही रोकिन्छन्
तर, केही शरीरमै खोपिन्छन्
कहिले त
प्रश्नप्रश्नको एम्बुसमा पारिन्छ
धन्न कसोकसो बाँचिन्छ ।
कुनै अगाडिबाट ताकेरै हानिन्छ
त कुनै

अदृश्य प्रश्नको भिरले
पिठ्युँ पछाडि रोपिन्छ
सख्त घाइते शरीर
घिसादैँ अघि बढिन्छ
जिन्दगीमा नयाँ पाठ सिक्किन्छ
सबभन्दा खतरनाक चिन्ह
प्रश्नवाचक चिन्ह नै रहेछ ।
केही महिने युद्धविराम
घोषणा गरिन्छ
आहा
धेरैपछि,
निलो आकाश देखिन्छ
ज्यानमा
अलिकति उर्जा भरिन्छ
थोरै भएपनि तन तड्गुन्छ
तर
भयभित मन र
सशङ्कित आखामा सधैँ
त्यही त्रास लुकेको हुन्छ
ला
कालो बादल फेरी फर्किन्छ
र उसैगरी बर्सिन्छ
र उसैगरी बर्सिन्छ ।

Memory of ACA- 18 and Japan Tour- 2018

○ **Ar. Archana Bade Shrestha**
DHoD, Architecture
Khwopa Engineering College

September 9th – 20th 2018 was a memorable trip to Japan in a land of rising sun along with 48 Architects from Nepal. The major purpose of the trip was to participate in 18th ASIAN CONGRESS OF ARCHITECTS-ACA 18 (10th- 14th September) held in Meiji University (Academy Common- Surugadai Campus) Tokyo, Japan hosted by JIA (Japanese Institute of Architects) under the Arcasia (Architects Regional Council ASIA) forum. Architects from professional and academic fields participated in the event, and I have been glad to represent Khwopa Engineering College from Nepal in the category of Young Architect. Arcasia was officially inaugurated in 1979 and had 21 institutes of architects from Asia as of January, 2017. Amongst ,SONA (Society of Nepalese Architects) is from Nepal.

We headed to Japan on 9th September 2018 and reached Narita Airport, Tokyo on 10th September, early morning around 6:30 am (local time). I and Ar. Anju Malla Pradhan (Vice President of SONA) dropped at Hotel New Otani, Chiyoda, Tokyo. The hotel is at peaceful location from the busy city, just 5 minutes walk from Akasaka Mitsuke Subway station. The Hotel complex consists of three different blocks, namely The Main, Garden Tower and

the Garden Court. We stayed at 28th floor of Garden Tower, which consists of upto 40 floors above ground (height of building-144.5m) and is the old block of this hotel. Though detached from the relation of the ground, the best part from 28th floor was the amazing view of city from our room, and Japanese garden with a 400 year old history set the scene for a memorable stay at Hotel New Otani. After having a lunch in garden restaurant of Garden court, we went to the Meiji University Academy Common-Surugadai Campus by cab and completed the registration process. Then we participated in the welcome reception by JIA at Hotel Andaz, Tokyo, Toranomom Hills (Designed by Ar. Nihon Sekkei) on 52nd floor at around 7 pm, and it was a wonderful experience to be on 52nd floor and watching the city view of Tokyo with all lights and tall towers from the terrace.

On the 2nd day of Arcasia -2018 (11th September), we attended Opening Ceremony and Arcasia Council Meeting among the representatives of committee members. In the evening we attended design talk programme at The National Art Center at Roppongi Minato-ku Tokyo 106-8558, and the dress code was casual. The building was designed by Ar. Kisho Kurokawa. It is one of the largest exhibition

spaces in the country. The special talk speakers were Ar. Toyo Ito and Ar. Kazuyo Sejima, and It was a very interesting delightful moment to listen to such architects live about whom we have been only teaching students about their design and philosophy, and I am still touched by remarkable words of Ar. Toyo Ito that “human beings should not try to conquer nature with technology but instead should create architecture that is blessed by nature”.

The 3rd day of Arcasia 2018 (12th September) was followed by council meeting and exhibition of students' architectural design competition, and I was glad to see the competition sheets from Architectural College of Nepal, award winning designs of professional Architects from different countries under various category, like residential design, public building design etc, country report from each participating countries under various themes, like, social responsibility, green design and sustainable Architecture etc. That day, we also managed to visit Tokyo Sky tree Tower at Sumida,. The tour was managed by the host college, and only 40 registered guests were taken for the tour. It is a broadcasting, restaurant, and observation tower 634m and second tallest structure in the world after the Burj Khalifa. The experience of watching 360-degree panoramic view of Tokyo city from 450m height (42nd floor) of this tower will be treasured for lifetime.

The 4th day 2018 (13th September) was scheduled for talk programme under the theme simplicity, and I felt very providential to hear the presentation of the projects and design philosophy by the world popular architects like Kai-Uwe Bergmann (Denmark), Takaharu Tezuka (Japan), Rafiq Azam (Bangladesh), Eleena Jamil (Malaysia). Despite a chance to see the exhibition of projects by various

architects and construction companies in Japan. The most awaited programme was the friendship night which was organized at Hotel New Otani Tokyo (B1 Banquet Room “Fuyo“) with traditional dress code for the function. All the participating countries performed the cultural dance, and I was proud to hoot for Nepal on performance of Manjusree Dance. From this platform, we explored the cultures and costumes of various countries.

The 5th day was (13th September) was also followed by the talk programme, and this was the last day of Arcasia event. The host college of the day organized the tour for 40 registered guests to Majestic Japanese Garden and tea garden at middle of Tokyo by ferry from Asakusa that took us along the Sumida river right into Hamarikyu. It was such a relief to eye such a preserved garden in the city among the tallest towers. The park is a 250,165 m² landscaped garden surrounding Shioiri Pond, the park itself surrounded by a seawater moat filled by Tokyo Bay. It was remodeled as a public garden park on the site of a villa of the Shogun Tokugawa family in the 17th century.

On the 6th day, we visited some places at Yakohama, like Landmark tower, the second tallest building and 4th tallest structure in Japan, standing 296.3 m (972 ft) high. The building contains a five-star hotel which occupies 49th to 70th floors with 603 rooms in total. The lower 48 floors contain shops, restaurants, clinics and offices. Then we visited Red Brick Warehouse which is recognized as Heritage of Industrial Modernization for its significant contribution to the modernization of Japanese industry and for relating the history of the development of Yokohama Bay. In 2010 the building got UNESCO Asia-Pacific Heritage Award for Culture Heritage Conservation. The next destination was Cup Noodles museum,

a museum which exhibits more than 100 varieties of cup noodles and demonstrates how Mr. Momofuku transformed the relationship between human beings, and the food they eat embodies the kind of creative thinking we need as we go forward. Next was the Odaiba Beach where the day was ended with dinner at Indian Restaurant at Aquacity Mall.

The 7th day we managed to go 5th station Mt. Fuji, unfortunately couldn't see the mountain as it was hidden under the cloud and the day was made when we had a lunch (Japanese hot pot) at Japanese restaurant on the way returning from 5th station. Then, we travelled through ropeway to view the active volcanic mountain in Nagano on Japan's main island of Honshu.

The 8th day, we travelled to Kyoto from Tokyo station via bullet train. In Kyoto we visited Kiyomizu Derra Temple. The temple is part of the Historic Monuments of Ancient Kyoto UNESCO World Heritage site. Kiyomizu means clear water or pure water, and as per our tour guide the three spiritual water spouts within the temple complex represent love, literacy and long life, and people ought to drink water from one of the spouts. Then, we went to see lotus temple designed by Ar. Tadau Ando at Awaji, Hyogo. A concrete stairway cuts the circular pool in two symmetrical halves and descends down into momentary darkness from the light, below the water and eventually into the sacred space of the Buddhist temple. This day we checked into Hotel Consort at Osaka. After refreshment in Hotel we wandered in Umeda street and here I found the lifestyle different than in Tokyo- like the streets are more happening.

The 9th day we visited Hiroshima memorial park at Hiroshima. The documentary, photographs and the dome building reminds of

the nuclear bomb blast in Hiroshima in August 6, 1945 by United States, and an each individual who visits there cannot control their emotions to the victims. The Hiroshima Peace Memorial Park was planned and designed by the Japanese Architect Kenzo Tange. We had a ferry ride to Miyajima Island also known as Shrine Island in Hiroshima to visit Itsukushima Shrine which is listed as a UNESCO World Heritage Site. We then went to Hiroshima station and via 5 hours journey from bullet train reached Tokyo and checked in Sunshine City Prince Hotel, Ikebukuro at around 9 pm. The next day or 10th day we were free and did shopping, and at around 9 pm we dropped at Hanada Airport and reached Nepal on 12th day i.e 20th September 2018.

On an overall, I enjoyed this trip of short duration and got to explore many more, be it having varieties of Japanese food, watching Japanese culture and tradition, observing hustle and bustle of people in the subway station, experiencing the bullet train, water transport or the sky scrapers. The planning of roads with proper gradients, intellectual use of signage and tactile for universal design, emphasis on the public transport and priority to the pedestrian, and the traffic management seems basic yet important things we need to learn from Japan despite the advanced technology, infrastructure and use of material in and out the building. The simplicity and discipline of Japanese people is another inspiring way of life, and this is reflected in the facades of building, too. However, language can become a problem for visitors since majority of the Japanese people do not speak English. Last but not least I had a benefit from a travel to Japan, and I feel that the knowledge one can gain through travel will be unforgettable forever.

Possible Application of GIS on an Agricultural Sector of Nepal

○ *Er. Suraj Shah*

Nepal, the economy is dominated by agriculture. In the late 1980s, it was the livelihood for more than 90 percent of the population; however, only approximately 20 percent of the total land area was cultivable. It accounted for, on average, about 60 percent of the GDP but in 2011 agriculture contributes about 34.7% to national GDP and provides part- and full-time employment to 73.9% of total population (MOF 2011 & NLFS 2008). Human power and animal power occupy 36.3 and 40.5% of the total farm power available in the country, respectively. It remains Nepal's principal economic activity, employing about 65% of the population and providing 31.7% of GDP. Only about 20% of the total area is cultivable; another 40.7% is forested (i.e. covered by shrubs, pastureland & forest); most of the rest is mountainous. Fruits and vegetables (apples, pears, tomatoes, various salads, peach, nectarine, potatoes), as well as rice and wheat are the main food crops. The lowland Terai region produces an agricultural surplus, part of which supplies the food-deficient hill areas. The available mechanical power in the country is only 23 percent. Most of the mechanical power is concentrated in Terai; the share of available mechanical power in terai is 92.28% that of total available mechanical power of Nepal. (FBC, 2006). The traditional wooden

tools and implements have continued to remain in use in the hills and mountains. Due to the lack of physical facilities (viz. road networks and electricity) and cultivation in narrow terraces in hilly areas; hill agriculture is mainly dependent upon human and animal power. With this situation, major problems in agricultural sector of Nepal are lack of proper irrigation system, lack of transport and market, scarcity of capital, overpressure of manpower, poor economic condition, lack of time availability of seeds, manures, fertilizers and biocides, lack of mechanization, soil erosion, inadequate storage facilities, and lack of research activities.

The future growth in agriculture must come from new technologies which must be cost-effective but also in conformity with natural climatic regime and must guarantee the efficient output after hard work. Among many aspects for the improvement, GIS can be suitable technique for the upliftment of agricultural sector of Nepal. GIS focuses on better results, and sustainable planning, judicious land use, resource surveys, efficient management practices and data improvements for better research, and it focuses on balancing the inputs and outputs on a farm. GIS has analyzed and visualized agricultural environments while natural inputs in farming cannot be controlled, but they can be better understood and managed

with GIS applications.

GIS can be implemented on Crop yield estimates, crop acreage estimation, soil amendment analyses, erosion identification and remediation, crop-specific maps, data to site new facilities for retail supplies and equipment, route transportation of crops and goods, soil status monitoring, timely availability of crop statistics for a large area at once and can solve above mentioned drawbacks of agricultural progress of Nepal.

Crop yield estimate

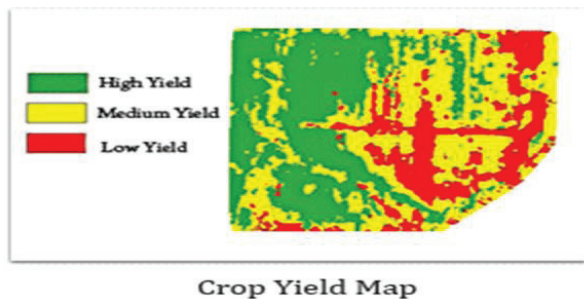

Figure 1: Crop yield map

Still Nepal import million tons of food from India after the shortage of food. Import rate can be reduced, conventional methods are often complicated, costly, time consuming and they cannot be run in large scale. Remote sensing data has the potential and the capacity to provide spatial information at global scale. Water stress indicators and vegetations greenness provide information about the status of vegetation. The biomass of crops (crop yield) can be estimated based on light-use efficiency relations, Monteith (1972). This model uses biomass to estimate crop yield.

$$\text{Biomass} = \text{APAR} * e \text{ (Monteith, 1972)}$$

$$\text{Crop yield} = \text{APAR} * e * \text{HI} \text{ Where:}$$

e= the light-use efficiency in units of g biomass

MJ-1 HI: harvest index

APAR=absorbed photo synthetically active radiation

Crop Acreage Estimation

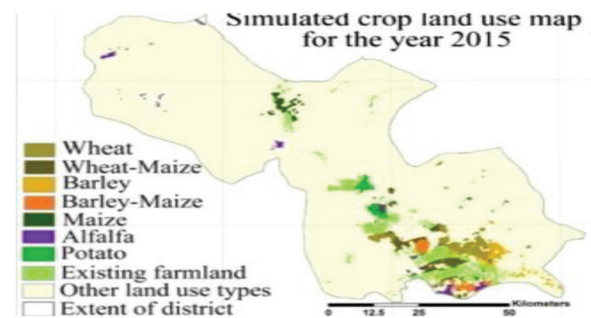

Figure 2 : Crop acreage estimation map

The production and area can be estimated in a very concise method and in very less time with maximum accuracy. Remote Sensing technique provides a methodology to map areas of agriculture field with the help of MODIS (TERRA) Satellite data and GIS.

Soil Amendment Analysis

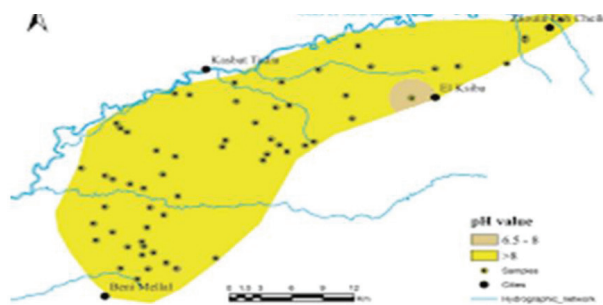

Figure 3 : pH value map

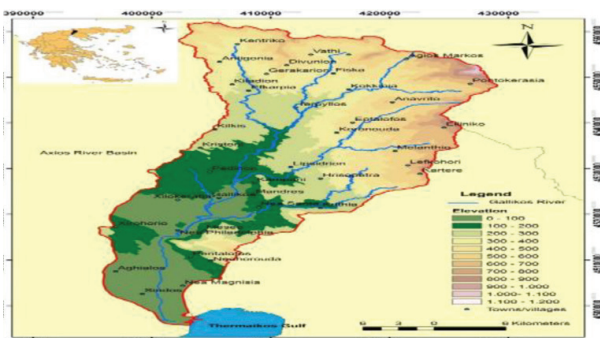
Adding a soil amendment, also called a soil conditioner, helps improve plant growth and health. The type of amendment or amendments added depends on the current soil composition, the climate, and the type of plant. Lime makes

soil less acidic. Fertilizers for plant nutrients (i.e. manure, peat, or compost). Digitized Maps of the soil pH, potassium, phosphorus and organic matter were prepared using the GIS MAP software. It will guide farmer for better analysis of using manure and fertilize

Water Resource Management

Figure 4: Watershed map

In the recent decades, the scarcity of water resources is being experienced at global

and regional level which needs to be managed judiciously by applying the state-of-the-art technologies. Hyperspectral remote sensing is emerging as the more in-depth means of investigating spatial, spectral and temporal variations

Erosion Identification and Remediation

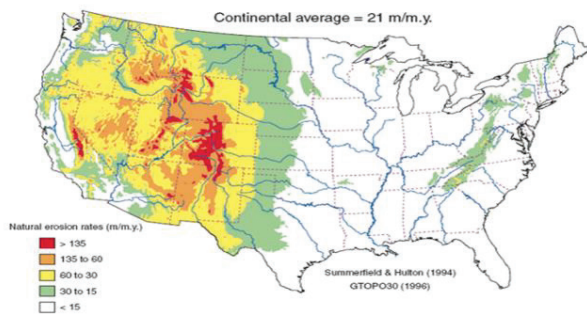

Figure 5: soil erosion map

Nepal has faced natural disasters such as floods, droughts and soil erosion. It is very essential to calculate erosion amount. It affects overall soil quality and production. A well-known parametric equation, the Universal Soil Loss Equation (USLE), to evaluate the risk area of soil erosion. Soil loss (A) as a function of rainfall (R) amount and intensity; soil erodibility (K) related to texture, percentage of organic matter, structure, and permeability of soil, morphology, especially the length of the slope (L) and the slope gradient (S); vegetation cover (C); and erosion control practices (P). All these can be calculated with the GIS

Data for Site New Facilities for Retail Supplies and Equipment

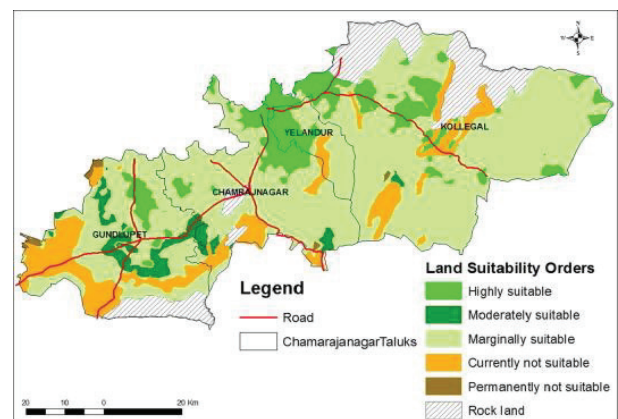

Figure 6: Land suitability map

Inputs contain topography, settlements, accessibility Using overlay tools and buffer tool Suggest best site Route for transportation of crops and goods Transport infrastructure matters for all actors along the value chain who tend to be geographically dispersed, the lack of good quality infrastructure and efficient transport can be a particularly large obstacle. Network analyst tool is very powerful.

Flood Monitoring

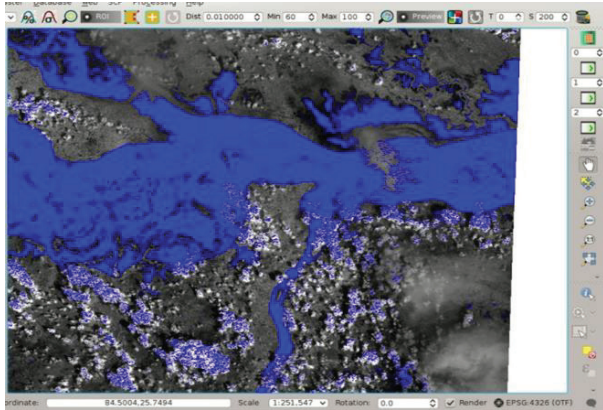

Figure 7 : Flood monitoring map

Satellite remote sensing allows timely investigation for large regions and provides frequent imaging of the region of interest. Near real-time flood detection was not possible, but with sensors such as Hyperion on board the EO-1 satellite. Automated spacecraft technology has reduced the time to detect and react to flood events in a few hours.

References

- Shrestha, Shreemat. (2012). Status of Agricultural Mechanization in Nepal.
- Wikipedia contributors. (2018, September 20). Economy of Nepal. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 12:53, December 27, 2018, https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Economy_of_Nepal&oldid=860443659
- CBS (2002) Population Census 2001, Central Bureau of Statistics, Kathmandu
- FBC (2006) Feasibility Study on Agriculture Mechanization in Terai Region of Nepal. Report submitted to Agricultural Engineering Directorate, Harihar Bhawan,

Lalitpur.

MOAC, (2010/11) Statistical Information on Nepalese Agriculture, MOAC, Singhdurbar, Kathmandu, Nepal

<http://www.ars.usda.gov/is/graphics/photos/apr01/k9388-14.htm>

<http://cbs.gov.np/image/data/Agriculture/Summary/Summary-of-AgricultureCensus-2011.pdf>

<https://www.geospatialworld.net/blogs/gis-in-agriculture/>

<https://www.kullabs.com/classes/subjects/units/lessons/notes/note-detail/702> <https://bit.ly/2xZXh1s>

<https://bit.ly/2QoyMlc>

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:QGIS_logo,_2017.svg

<https://bit.ly/2PaUg54>

<https://bit.ly/2IBixyG>

<https://bit.ly/2xWCxYi>

<https://bit.ly/2ymDybs>

<https://bit.ly/2OaSC70>

<https://bit.ly/2NtUliu>

Students of ME Earthquake in Structural Dynamics Practical

Robots for Revolution in Agriculture

Harke, the multipurpose agrobot, is a local innovation by the students of Khwopa Engineering College to connect robotics and agriculture. Harke is inspired from an under-rated Nepali guy who does most of the significant work but is not credited. “Nepal exports a large number of Harkes daily, and very less agricultural produce”. We, the team Harke (Bigyan Subedi, Krishna Prasad Chaulagain, Pramila Sakha and Raunak Joshi), are working to make this statement the other way around by initiating the agricultural revolution in Nepal.

Harke was especially designed for tomato farming.

Figure 1: Prototype of Harke

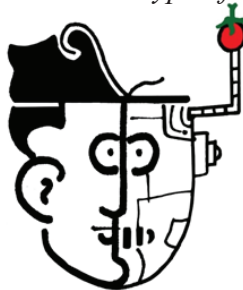

Figure 2: Logo of Harke

Tomato is a major cash crop that can be grown throughout the year with the introduction of green house (tunnel farming), for off season production. Tomato is the most important vegetable crop having high market potentiality, as the average national consumption of tomato is 11.97 kg/person/year in Nepal.

Harke’s design is based on a concept of stack. The base of the stack consists of a holonomic drive system; enabling Harke to move in all directions and rotate independently. The layer above the drive system consists of the electronics compartment containing circuit board and on-board power supply. The third layer from the base houses the sorting/ grading compartment. The fourth layer from the base contains a 3D printed robotic arm, used for tomato harvesting; a camera with image processing using raspberry pi helps to detect the red and green tomatoes and only picks the red ripe tomatoes.

The foremost objective of Harke is to uplift economy of nation, enhance farmers’

Figure 3: Team of Harke

life and pave a way to employment opportunities, by encouraging youth to take up agriculture as a mainstream job. The major functions of Harke are automatic spraying of fertilizers (pesticides and insecticides), harvesting and sorting/grading of tomatoes.

Harke solves the problem of manual spraying of pesticides and insecticides (which affects the farmers' health) through its automatic, scientific and controlled, pesticides and insecticides spraying functions. Hassle free harvesting of distinguished ripe tomatoes is another major function of Harke. Finally, the harvested tomatoes are sorted based on their size and, are processed for market sales at different pricing. This grading/sorting function helps create market value to generate higher revenue from tomato.

Harke was made initially for the competition organized by Robotic Association of Nepal (RAN), named Yantra 7.0 in the category "Robo-business Cup" which is based on UN Sustainable Development Goals no. 9 – Industry, Innovation and Infrastructure. Harke was designed according to the specifications provided by RAN. Harke was able to secure 1st position by defeating 14 registered teams.

Harke is not only limited to tomato farming but can prove to be a stepping stone for much needed agricultural revolution in Nepal.

मैले देखें

- रामबहादुर विक, 074BCE061

हिमालको हिउँ देखें बम र बारुदको बिउँ देखें,
अभाव, अनिकाल र भोकमरिले पिल्सिएको जीउ देखें ।
चोरले यहाँ चोरेको देखें, दिउसै महल फोरेको देखें,
बन्दुक र पेस्तोल देखाई बैड्क धन सोरेको देखें ॥
देख्न हुने पनि देखें, देख्न नहुने पनि देखें,
यति मात्र होइन (मैले) अरु के-के देखें-देखें ।

कोटेश्वर र बानेश्वरको खचाखच जाम पनि देखें,
साउदी र दुवईमा भविष्य खोज्नेको लाम पनि देखें ।
उता भित्तामा ठूलो अक्षरले लेखिएको मेट्रोरेलको नाम पनि देखें ॥
देख्न...

कञ्चन पानी बग्नु पर्ने वाग्मती र विष्णुमतिमा ढल बगिराको पनि देखें,
सुन्दर, हरियाली र बसन्ती वनहरु दिनुदिन फाँडीराको पनि देखें ।
विकास र सहरीकरणको नाम सम्म फाँटमा डोजर चलेको पनि देखें,
उता त्यसका बाउँले कञ्चन काठमाडौँको बारेमा भाषण छाँटी राको
पनि देखें ॥
देख्न ...

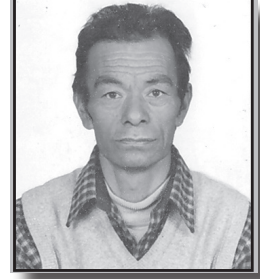
मलेवाको जोडी पनि एकलै एकलै देखें,
फूलमायाको लवाई पनि बेग्लै, बेग्लै देखें ।
साडी, ब्लाउज र पटुकी त कता पुगे कता,
अर्धनग्न अवस्थामा उनलाई एकलै एकलै देखें ॥
देख्न ...

श्रीमतीले श्रीमानको पाइन्ट चोरेको नि देखें,
श्रीमानले श्रीमतीको तिलहरी चोरी मार्सि मुन्द्रा बनाई लाको पनि देखें ।
महिलाले महिलालाई बिक्री गरेको पनि देखें,
श्रीमानलाई लाहुर पठाई आफू भागेको पनि देखें ॥
देख्न हुने पनि देखें, देख्न नहुने पनि देखें,
ए हजुर मैले त काठमाडौँको बेहाल, बेहाल देखें ।

अनुभूतिहरू

आफूमा रहेको सीप नयाँ पुस्तामा हस्तान्तरण गर्न लागि परेको छु

○ hutj / lzNksf/

सर्वसाधारण जनताका छोराछोरीलाई कम शुल्कमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न इन्जिनियरिङ्ग कलेज स्थापना गर्नको लागि २०५८ साल योमरी पूर्णिमाको दिन भवन निर्माणको लागि नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छेबाट भवनको शिलान्यास भएको थियो । सोही दिनदेखि सिकर्मी नाइकेको रूपमा काम गर्दै हालसम्म इन्जिनियरिङ्ग कलेजमा निर्मित सम्पूर्ण भवनहरूमा सिकर्मी नाइकेको रूपमा काम गरी भवन निर्माण कार्यमा सहयोग गर्दै आइरहेको छु ।

१२ वर्षको हुँदा २०२१ सालदेखि बुबाकै फर्निचर कारखानामा सिकर्मी काम सिक्न शुरू गर्दै बालाजु कपडा उद्योग, जुद्ध शमशेरको दरबार मर्मत कार्यसमेतको सिकर्मी कार्य गरिसकेको छु ।

२०५१ सालदेखि मेरो पूर्खाले बनाएको संसारकै प्रसिद्ध भक्तपुरको भैल द्यो, डातापोल, चतुरब्रम्ह पुनःनिर्माणमा सिकर्मी नाइके भई कार्य गरी सफलतापूर्वक निर्माणमा सहयोग गर्न पाएकोमा खुशी लाग्छ । ती मन्दिर पुनः

निर्माणका लागि आवश्यक काठ लिन नवलपरासीको चोरमारा, हरिपुर, सिमलघाट, नारायणघाटको घना जंगलमा रुख कटानीको लागि आफैँ खटिएको अभैँ भक्तपुरको आइरहन्छ । २०४१ सालदेखि ५ वर्षसम्म भरतपुर सःमिलमा, १० वर्ष भक्तपुरमा सःमिल खोली काम गरेको, जर्मनको हम्बक टि पार्क निर्माण गरेको देगलमा ६ महिना सिकर्मी नाइके भई नेपालबाट सिकर्मीहरू लागि कार्य गरेको मेरो अनुभव छ ।

आफूमा रहेको सीप भावी सन्ततीलाई हस्तान्तरण गर्न लागिपरेको र हाल पुनः निर्माणार्थिन भैल द्योमा पनि आवश्यक परामर्श र रेखदेख गर्दै आएको छु ।

२२ वर्ष लामो काम गरेको खवप इन्जिनियरिङ्ग कलेजको १७ औँ र खवप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको १० औँ वार्षिकोत्सवमा नगद पुरस्कार सहित कदरपत्र प्राप्त गरेकोले आफ्नो मेहनत र परिश्रमको कदर भएको महसुस गरेको छु । त्यसको लागि कलेजलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

सडक बालबालिका

- चिरन्जीवी उपाध्याय

साथी छ लाठी पिठिउँमा बोरा

यी असहाय कस्का छोरीछोरा ।

टाउकोभरी लुतो शरीरमा खटिरा

खान लाउनै नपाएका कठै विचरा ।

हरेक दिन त्यही फोहोरको थुप्रोमा

खोज्छन् के ? पाउँछन् के ? आसै आसैमा ।

केहि देख्यो भने ट्याप्प समाउँछन्

हेछन्, ओल्टाउँछन्, पल्टाउँछन्, फाल्छन् ।

यस्तो अवस्थामा सडकको जीवन

पौष माघको महिना त भनै कठिन ।

लुगलुग लुगलुग मुटु कमाउने

कसले हो यिनको हात समाउने ।

हे इश्वर ! कस्तो भुमरीमा पाज्यौ ?

यी दुःखीलाई त जीउँदै पो माज्यौ ।

के भूल थियो, के हो कसुर

खै कसलाई भन्ने, कहाँ उजुर ।

कसले हो हेर्ने कसले व्यहोर्ने

यिनको उत्थानमा को अधि सने ।

धनी गरिब सबै एक दिन हुने खरानी

आउ बचाउँ यिनको परानी ।

१७ वर्षको अनुभूतिका क्षणहरू

○ जय प्रजापति

म यस कलेजको स्थापनाकाल अर्थात् २०५८ साल असोज महिनादेखि आंशिक सेवाबाट प्रवेश गरी २०६० असोज ४ गतेदेखि पूर्णकालीन प्रयोगशाला सहायकमा कार्यरत छु ।

म यस कलेजमा कार्य गर्न आउँदा मलाई सिभिल इन्जिनियरिङ्ग विभाग अन्तर्गत रहेको प्रयोगशालामा काम गर्ने जिम्मेवारी दिइएको थियो खास गरी workshop को बढी जिम्मेवारी दिइएको थियो किनभने शुरुका वर्षमा सिभिल र आर्किटेक्चर बाहेक अरु कार्यक्रम शुरु भएको थिएन । सीमित शिक्षकहरू र कर्मचारी मात्र थिए । हाल आएर विभिन्न कार्यक्रमहरू जस्तै कम्प्युटर, इलेक्ट्रोनिक्स, इलेक्ट्रिकल थप हुँदै जाँदा अरु जिम्मेवारी बढेको छ । अरु सिभिल इन्जिनियरिङ्गको चारवटै वर्षको कक्षा सञ्चालन हुँदा अझ बढी जिम्मेवारी थपिएको छ ।

कलेजमा अहिलेसम्मको अनुभवलाई सरसरती हेर्दा शुरुका दिनमा निर्माणाधीन अवस्थामा भवनहरू अस्तव्यस्त कक्षाकोठाहरू थिए भने पानी पर्दा कक्षाकोठामा पानी जमेर पोखरी जस्तै हुन्थ्यो । पानी निकाल्दै कोठा पुस्दै जानुपर्ने अवस्था थियो । सबै शिक्षकहरू, प्राचार्य, कर्मचारी साथीहरू एउटै कोठामा बसी आफ्नो आफ्नो कार्य गर्दथ्यौ । तर अहिले त्यस्तो अवस्था छैन । सबै सुविधायुक्त भवनहरू, कोठाहरू, प्रयोगशालाहरू भएकोले काम गर्न सजिलो भएको छ । पहिलेको अवस्था र अहिलेको अवस्था हेर्ने हो भने विश्वास गर्न गाह्रो जस्तो लाग्छ तर पहिले र अहिलेको कलेजको अवस्था हेर्ने हो भने आकाश र जमिनकै फरक जस्तो लाग्छ । पहिलेको अवस्था सीमित स्रोत साधन र थोरै भौतिक पूर्वाधार मात्र थिए भने अहिले सुविधा सम्पन्न, प्रशस्त भौतिक पूर्वाधार र देशकै नमूना कलेजको रूपमा

परिचित भैसकेको छ । यस्तो अवस्थामा पुग्नमा सम्पूर्ण शिक्षकहरू, कर्मचारीहरूको अथक प्रयास र मेहनतको फल हो भने विद्यार्थी भाइबहिनीहरूको पठनपाठन प्रति लगनशीलता र अनुशासन नै हो ।

आज भन्दा १०, ११ वर्ष अगाडि ०६४/६५ सालतिर कलेजबाट सिभिल पाँचौं सेमेष्टरका विद्यार्थीहरूलाई सर्भे क्याम्प लैजाने फ्रममा Bridge Site Survey गर्न पनौतीको रोशीखोलामा सर्भे गर्दै थिए । सर्भे गर्ने क्रममा खोलामा जाँदै गर्दा एउटा समूह अलि गहिरो ठाउँमा खसेछ । उसले बोकेको उपकरण Auto Level सहित पानीमा डुबेछ । र सो विद्यार्थीले तुरुन्त सो Auto Level लाई पानीबाट निकाली धेरै क्षति हुनबाट बचायो । आफू भिजेको मतलब गरेन, मैले यो कुन अर्थमा लिएको भन्दा हाम्रो कलेजमा पढेका विद्यार्थी धेरै अनुशासित छन् र आफ्नो सामानको सुरक्षामा पनि त्यतिकै चनाखो रहेछ भन्ने कुरा बुझ्न सकिन्छ । यदि त्यो घटना अन्य कलेजका विद्यार्थीबाट भएको भए उसले उपकरण पानीमै छाडेर आफू मात्र सुरक्षित हुन खोज्थे होला । त्यो घटनाले गर्दा हामीले हाम्रा विद्यार्थीलाई सही बाटो र राम्रो संस्कार सिकाएको अनुभूति हुन्छ ।

अन्तमा, यस कलेजको दिगो विकास र विस्तार गर्न सबै क्षेत्रबाट हरसम्भव सहयोगको आवश्यक छ र अझ नयाँ नयाँ कार्यक्रमहरू थप गर्न सबै क्षेत्रबाट उतिकै साथ र सहयोगको अपेक्षाका साथ भविष्यमा ख्वप विश्वविद्यालय स्थापना गर्न सबै शिक्षकहरू कर्मचारीहरूको उतिकै साथ सहयोगको अपेक्षा गर्दै विश्वविद्यालय स्थापनाको होस् भन्ने शुभकामना पनि व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

शिक्षक/शिक्षिकाहरूको साथमा काम गर्न पाउँदा रमाइलो अनुभूति हुन्छ

○ रामेश्वरी वासी

कति वर्षदेखि तपाईं कलेजमा कार्यरत हुनुहुन्छ ?

वि.सं. २०५८ असोज ६ गतेबाट यस कलेजलाई आफ्नो कर्मथलोका रूपमा शुरु गरेको ।

कलेजमा आउनु हुँदा र हालको तपाईंको जिम्मेवारी बारे बताइदिनु होला ?

कलेज स्थापना भएको केही समयमै मैले यहाँ कार्य शुरु गरेको थिए । त्यस समयमा यहाँ भएको सीमित स्रोतहरूबाट नै कलेज सम्पूर्ण कार्य (सरसफाइ तथा भान्साको काम) गर्नुपर्छ । तर आज त्यो अवस्था छैन भौतिक साधनहरूको बृद्धिसँगै कार्य गर्ने कर्मचारीहरूमा पनि बृद्धि गरिएकोले हाल कार्य गर्न केही सजिलो भएको छ । साथै कलेज प्रशासनले दिएका सम्पूर्ण जिम्मेवारीहरू पनि मैले सक्दो रूपमा निर्वाह गर्दै आएको छु ।

अहिलेसम्ममा तपाईंको अनुभव कलेजमा कस्तो रहेको छ ?

भनपाद्वारा सञ्चालित यस कलेजले देशका विभिन्न जिल्लाका धेरै विद्यार्थीहरूलाई इन्जिनियरिङ्ग पढाइसकेको छ । यसमा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रूपमा मेरो पनि केही योगदान छ जस्तो लाग्छ । त्यसैले बाहिर कसैले यस कलेजको नाम लिँदा गर्वको अनुभव हुन्छ । कलेजमा अध्यापनका लागि पनि विभिन्न जिल्लाबाट शिक्षक शिक्षिकाहरू आउनु भएको छ र उहाँहरूको साथमा काम गर्न पाउँदा रमाइलो अनुभूति हुन्छ ।

हालसम्ममा कलेजको अवस्थामा कस्तो फरक पाउनु भएको छ ?

कलेज स्थापनाको समयमा सीमित स्रोत र साधनहरू मात्र भएकोले काम गर्न अलि गाह्रो हुन्थ्यो । कलेजमा भवन निर्माणको क्रममा नै थियो । भएको ठाउँमा जसोतसो काम गर्नुपर्छ । थोरै ठाउँ, थोरै शिक्षक शिक्षिका तथा कर्मचारीहरू मात्र थियो तर अहिले कलेजको भवनहरू पनि थपिने क्रममा नै छ । विद्यार्थीहरू पनि धेरै छन्, त्यही अनुसार कर्मचारी तथा शिक्षक/शिक्षिकाहरू पनि छन् । अहिले दुईवटा विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन लिई दुईवटा इन्जिनियरिङ्ग कलेज चलाइरहेका छौं । यहाँसम्म आउन धेरै अवस्थाहरू पार भइसकेको छ । अहिले स्रोत र साधनहरू पनि पुग्दो मात्रमा भैसकेको छ ।

कलेजमा सम्भनलायक वा अतिस्मरणीय घटना भए घाटोमा बताइदिनुहोला ?

कार्य अवधिमा धेरै अनुभवहरू हासिल गरेको छु ।

तपाईंको केही सुझाव, छुटेका कुरा भए बताइदिनु होला ?

यो कलेज विकास हुनुमा सबैको उत्तिकै हात छ । यस कलेजले गर्दा कम शुल्कमा धेरै विद्यार्थीहरूले पढ्न पाएका छन् । यसलाई विश्वविद्यालयको रूपमा स्थापना भएको र त्यसमा काम गर्ने इच्छा छ ।

लेखन बाँकी कविता

- एल.के.सुन्दर

कविज्यू ,

साहित्यमा तपाईंको योगदान
विशिष्ट पहिचान ।

भूकम्पपीडितहरूको शिविर शिविर पुगेर
भुपडी भुपडी चहारेर
साहित्य मार्फत भूकम्पको पिडा ओकलेर
दुःख सुख बाँड्नुभयो ।
स्वार्थमा लिप्त राहतको खेललाई
नजिकबाट नियालेर
विकृती विसंगतीलाई उद्‌ग्याई दिनुभयो ।

तपाईंले जे जस्तो देख्नुभयो
तपाईंले जे जस्तो दिनुभयो
तपाईंले जे जस्तो लेख्नुभयो
त्यसमा कुनै खोट छैन
त्यसमा कुनै कमी छैन
त्यसमा कुनै लालच छैन ।

हो कविज्यू,
साहित्यमा तपाईंको योगदान
विशिष्ट पहिचान ।
कविता,
कथा,
निबन्ध,
आख्यान,
रविले नदेखे के भो र १
कविले देखेकै छ ।

त्यसैले कविज्यू ,
अब एउटा यस्तो कविता लेख्नुहोस् ।
जसमा प्राण भरेको होस् ।
ज्यु-ज्यान रहेको होस् ।
आत्मस्वाभिमानको रगत बगेको होस् ।
जसले गर्दा भक्ति थापा

वीर वलभद्र कुँवर

वीर दामोदर पाँडे जस्ता

वीर वीराडगानाहररु पुन जागृत होस् ।

साहित्यमा कुनै वाद हुँदैन ।

साहित्यमा कुनै भेद हुँदैन ।

साहित्यमा कुनै जात हुँदैन ।

साहित्यमा कुनै धर्म हुँदैन ।

तर, कविज्यू

एउटा ध्रुवसत्य कुरा

साहित्यको लागि साहित्य

र,

यथार्थताको कसीमा घोट्लिनु नितान्त फरक

आकाश र जमिन सरह ।

अतः कविज्यू,

अबको कविताले

राष्ट्रियताको भावना जागोस् ।

आत्मस्वाभिमानले शिर उच्च रहोस् ।

अभावसँग जुध्ने साहस जुटोस् ।

सार्वभौमिकताको रक्षाकवच बनोस् ।

स्वाधीन राष्ट्रिय भूअखण्डताको पुल बनोस् ।

भारतीय हस्तक्षेपको विरुद्ध सशक्त आवाज बनोस् ।

र त कविज्यू,

भूकम्पको आहतले दुःखको पिडा

शान्त नहुँदै ।

मित्रताको मुकुण्डो लगाई

चटकेको बाँदर नचाई

नाकाबन्दी जस्तो घृणित पासा फ्याक्ने

आदम्बरी छिमेकीलाई नड्ग्याउने

ब्रम्हास्त्र साबित होस् ।

हो कविज्यू ,

साहित्यमा तपाईंको योगदान

विशिष्ट पहिचान ।

देश विकासमा खपको योगदान

- खगेन्द्रकुमार पाण्डे

नेपाल, एक सानो देश, हुकिदै गरेको पालुवा जस्तो । जसलाई ठेट भाषामा भन्नुपर्दा विकासतिर लम्कदै गरेको सपनाले भरिएको, भुगोलले ठगिएको, प्रकृतिले भरिएको र देश नेतृत्वले चोपिएको ! भक्तपुर, त्यही सानो देशको एक सबैभन्दा सानो जिल्ला राजधानीको नजिकै । राजधानीको नजिकै हुँदै गर्दा हुनुपर्ने कस्तो र छ कस्तो । काठमाडौंसँग टाढिएको जिल्ला तर काठमाडौं भन्दा बिलकुल फरक । फरक यो हिसाबमा कि यहाँको संस्कृतिले भरिपूर्ण सहर ! सहरका सुविधा भएको तर गाउँ, गाउँ किन त मनकारी मान्छेहरू, संस्कृतिलाई नछोडेका । मलाई कताकता भक्तपुर बगैँचा भै लाग्छ ! भक्तपुर संस्कृतिले जति अगाडि र अब्बल छ, त्यो भन्दा बढी र अति नै संवेदनशील अनि प्रगतिशील छ शिक्षामा ! सायद देशकै नमूना भन्दा फरक नपर्ला यो भक्तपुर नगरपालिका !

भक्तपुर नगरपालिकाको भित्र रहेको खप कलेज एक असाध्यै ठूलो र महत्वपूर्ण शैक्षिक संस्था । खप कलेज २०५६ सालमा स्थापना भयो । २०५९ सालबाट २०७६ सालसम्मको यात्रा गर्दैगर्दा यो क्याम्पसले अहिले लगभग नेपालका सम्पूर्ण संकायमा विद्यार्थीलाई शिक्षा दिँदै आएको छ । २०५६ सालमा खुलेको खप, खपको भक्तपुर पौराणिक नाम हो । भक्तपुरमा रहेर, सानो जिल्ला अनि सानो सहरमा रहेर पनि ठूलो भूगोलमा दरिएका नेपालभरिका विद्यार्थीलाई शिक्षा दिने उद्देश्यले नेपाल मजदुर किसान पार्टीको घोषणा पत्र अनुसार र जनस्तरलाई उकास्नका लागि यसको स्थापना भयो । खप कलेज स्थापना हुँदै गर्दा उसका लक्ष्य थिए ।

१. जतिसम्मको पनि गरिबले शिक्षा पाओस्, गुणास्तर शिक्षा, सस्तो शिक्षा ।
२. अनुसन्धानमूलक शिक्षा
३. देशमा आएका कठिनाई समाधान गर्न सक्ने जनशक्तिको उत्पादन गर्ने
४. देशका १४ अञ्चल, ७५ जिल्ला र भेदभाव रहित वातावरणमा शिक्षा प्रदान गर्ने
५. गरिब तथा जेहेन्दार, पिछडिएका वर्ग र क्षेत्रलाई समेत विशेष सहूलियतमा शिक्षा प्रदान गर्ने
६. देश चलाउन सक्ने जनशक्ति उत्पादन गर्ने आदि इत्यादि

भक्तपुर काठमाडौंबाट ११ किलोमिटर टाढारहेको खपमा खप एक कलेज हैन, खप एक समूह, वाचक नाम हो । जसमा शुन्य शिक्षादेखि मास्टरसम्मको शिक्षा जुनसुकै संकाय जस्तै इन्जिनियरिङ्ग, अर्थशास्त्र लगायतका अन्य अन्यमा पनि ।

अहिले खपको नामबाट चिनिने धेरै नै टेक्निकल तथा नव टेक्निकल कलेज तथा विद्यालयहरू स्थापित हुन् । खपले विशेष गरि खप इन्जिनियरिङ्ग कलेज (स्था. २०५८ भाद्र १२ गते) र कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग (स्था. २०६५ पुस १३ गते) दुईवटा इन्जिनियरिङ्ग कलेज स्थापित हुन् ।

भक्तपुरका एक नारा नै छ “एक घर एक इन्जिनियर” भक्तपुर शिक्षामा सायद देशकै टुप्पोमा छ ।

भक्तपुरमा रहेको खप कलेज देशको एकमात्र कलेज हो । जो नगरपालिकाद्वारा संचालित छ । भक्तपुर नगरपालिकाको नेतृत्व तथा अगुवाइमा खुलेको यो कलेज वर्षेनी हजारौंको संख्यामा विद्यार्थी उत्तीर्ण गराउँछ । यस कलेजको विशेषता भनेको एक महत्वपूर्ण विशेषता भनम “अनुशासन” ।

भक्तपुर शिक्षामा यति धेरै विकसित हुनुमा सायद यहाँको जनताहरूको विश्वास, राजनीतिक नेतृत्व सही नेतृत्व सहि भिजन, दृष्टि र सही लगनशीलता हुन सक्ला ! यहाँ कुनै पनि प्रकारको राजनीतिक चलखेल र जनताको भावनासँग खेल्न हुन्न, है भन्ने विश्वास बोकेका केही लिडरहरू पनि हुन सक्लान ! संस्कृतिले भरिएको यो सहर, नेपालको एक प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य पनि हो । यहाँको राजनीति, संस्कार, चलन र लगावले सायद यति राम्रो र गुणास्तरिय शिक्षा भक्तपुरले देशभरिका विद्यार्थीले पाएका छन् ।

खप एक मात्र यस्तो शैक्षिक संस्था हो जसले पिछडिएका जिल्लाको लागि भनेर केही सिटमा विद्यार्थीलाई सुलभ शिक्षा प्रदान गरेको छ । यो दुर्गमवासीको लागि, जनताको लागि सपनाको सहर बनेको छ । सायद आज भक्तपुरमा सबैभन्दा बढि दुर्गम जिल्ला जस्तै कालिकोट, जुम्ला, दैलेख, दार्चुला, अछाम लगायतका विद्यार्थीहरू भक्तपुर पछि दोस्रो नं. मा छन् ।

यो भन्दा खुसीको कुरा अरु के हुन सक्ला ? यी कर्णालीवासीको लागि, यी दुर्गमवासीको लागि !

५६ | इन्जिनियरिङ्ग कलेज बुलेटिन

भक्तपुरले कर्णालीलाई पनि सपना देख्न एक प्रमुख काम गरेको छ र सपना पूरा गरेको छ। एक गरिब किसानको छोरो आफ्ना हैसियतले इन्जिनियर बन्न पाएको छ। एक अर्थशास्त्री बन्न पाएको छ। एक कुशल संस्कार पाएको छ।

सहरका ठूला र महंगा क्याम्पसमा पढेका यी बिग्रीएका विद्यार्थी र चेलाहरुलाई भक्तपुरले अर्कै प्रकारको चुनौती दिएको छ।

आज देशका कुनै भाग छैनन् जहाँ खपको विद्यार्थीले सेवा नगरेको, जागिर नगरेको ठाउँ होस्। भक्तपुर, खपको एक विशेष गुण भन्नुपर्छ, खपको विद्यार्थीले कहिल्यै जालभेल र जनताको चाहना विपरीत काम गर्न सक्दैन। यसलाई खप संस्कार भन्छौं हामी ! खपले दिएको संस्कार खपको इज्जत बनेको छ। आज प्रतिस्पर्धाको दुनियामा खप लगभग एक नं. मा पुगेको छ।

देशका जस्तासुकै विकासका योजना छन्, यी योजनामा खपको एक न एक विद्यार्थीले काम गरेको छ। त्यसैले म भन्छु खप एक सपना हो। खप एक आधार स्तम्भ हो विकासको ! यो देशको मेरुदण्ड हो। खपले सबै देशमा रहेकालाई शिक्षा दिन नसक्ला तर अवश्य पनि एक पटक सोचन र आफू जस्तो बन्न आग्रह गरेको छ।

खप एक भयो, यदि खप दश भए भने देश केही फरक हुनेछ। खप जस्ता शैक्षिक संस्था देशका सम्पूर्ण ठाउँमा हुनसक्नु। खपले फैलिन पर्छ। आज खपको शिक्षा देशकै योग्य शिक्षा कहलिन्छ। खपले कसैलाई पनि सपना देख्न रोकेको छैन। “पैसाले हैन चाहनाले पवित्र भइन्छ अनि बनिन्छ” भन्ने एक आसय सिकाएको छ।

“खप” देशभरिभै नमुना, देशले खपै खप पाओस्, जन्माओस्, वातावरण मिलाओस्। हुन त खपको सरकार र देशको सरकार एउटै छ। तर सधैं सरकार मात्र हैन आफूले पनि केही गर्न पर्छ, बन्न पर्छ र बनाउन पर्छ। देशको ऋणी मात्र हैन देशलाई पनि ऋणी बनाउन सकिन्छ।

मलाइ लाग्छ, एकदिन खपको शिक्षाले देश ऋणी हुनेछ। खपलाई धन्य भन्नेछ।

त्यसैले, खप देशमा रहेका गरिबहरुको सपना पूरा गर्ने एक भगवान हो, गरिबहरुको आहारा मिलाइदिने दैव हो, खप एक स्तम्भ हो, खप देशभरि छरिएका गाउँपालिका, नगरपालिकाको लागि सोचन पर्ने माग हो, (foundation) हो। खप एक देशको सोच हो। युवाको सपना हो। विद्यार्थीको अनुशासन हो। कुशल नेतृत्व हो। ‘खप’ एक देशले पाएको,

भक्तपुर नगरपालिकाले जन्माएको देशको भाग्य हो। देश विकासको मोडल हो। खप एक बेरोजगारीको भोलिको सपना हो। र खप एक मालिक हुनुपर्छ, एक नेतृत्व हुनुपर्छ। खप देशभरि हुनुपर्छ। खप एक हैन हजार हुनुपर्छ !

हामी पनि खप प्रति ऋणी छौं ! धन्यवाद खप !!

(निबन्ध प्रतियोगितामा प्रथम)

विदेशीएका नेपाली इन्जिनियर

- प्रविन शर्मा, सिभिल, ५२

एकपटक आफ्ना भित्री आँखाहरु खोलेर त हेर,
तिमीलाई भत्केका घर र पुलहरु मात्र नजर आउनेछन्
नगर आउनेछन् ती उज्यालो विहिनी घर र,
उज्यालो विहिन मुहारहरु,
जुन मुहारहरु तिम्रो स्वार्थको निम्ति अध्यारा भएका थिए।

अब यी मुहारहरुलाई उज्यालो बनाउन तिम्री चाहिएको छ,
किनकी अब यी मुहारहरु नेताहरुको ठूला बकम्फुसे भाषणमा,
हाँस्त छोडीसके,
आफ्नो ध्यान तिम्रीतिर मोडिसके।

भत्किएका हरेक संरचनाले तिमिसँग फेरि जोडिन चाहन्छन्,
तिमिसँग हुन चाहन्छन्,
सँगै रुन चाहन्छन्
किनकी यी संरचना ढल्नुमा तिम्रो सबैभन्दा ठूलो हात मात्र
नभएर,
तिम्रो खुट्टा पनि छ,
जुन खुट्टाले तिम्री अर्कैको संसार रङ्गीन बनाउन हिडेका थियौं।

धेरै रङ्गायौं अर्काको संसार,
अब आफ्नै देश रङ्गीन चाहन्छ,
जुन देश अहिले गफमा मात्र रङ्गीदैछ।
हो धरहरा जस्ता सयौं संरचनाहरुलाई उचो हुन मन छ,
अनि रानीपोखरी जस्ता हजारौं तालहरुलाई स्वच्छ हुन मन छ,
त्यसैले अब तिम्रीले स्वार्थ हैन देश रोज्नुपर्नेछ र,
घर फर्किने बाटो खोज्नुपर्नेछ।

यस वर्ष स्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजमा १० वर्ष अवधि पूरा गरेका

P.G. Department of Urban Design and Conservation

क्र.सं.	नाम र थर	पद	नियुक्ति मिति	सेवा पूरा गरेको अवधि
१	लिवास फैंजू	वरिष्ठ उप-प्राध्यापक	२०६५।१०।२६	१०

सिभिल इन्जिनियरिङ्ग विभाग

क्र.सं.	नाम र थर	पद	नियुक्ति मिति	सेवा पूरा गरेको अवधि
१	सुजन माक	प्राचार्य	२०६६।५।२१	१०
२	प्रवीणराज श्रेष्ठ	प्रयोगशाला सहायक	२०६६।८।५	१०

विज्ञान तथा मानविकी विभाग

क्र.सं.	नाम र थर	पद	नियुक्ति मिति	सेवा पूरा गरेको अवधि
१	जयराम खाइजू	प्रयोगशाला सहायक, छैठौं तह	२०६५।१०।२	१०

आंशिक शिक्षकहरू :

क्र.सं.	नाम र थर	विभाग	नियुक्ति मिति	सेवा पूरा गरेको अवधि
१	बटुककृष्ण पराजुली	आर्किटेक्चर	२०६६।७।४	१०

कर्मचारीहरू:

क्र.सं.	नाम र थर	पद	नियुक्ति मिति	सेवा पूरा गरेको अवधि
१	कृष्णाराम तुकबंजार	प्लम्बर (पाँचौं तह)	२०६६।१।२७	१०
२	साजन साँढ	इलेक्ट्रिसियन (चौथो तह)	२०६५।११।२०	१०
३	ज्वाला अवाल	जिन्सी सहायक (पाँचौं तह)	२०६५।११।२६	१०
४	कृष्णालक्ष्मी गोसाई	सफाईकर्मी (द्वितीय स्तर)	२०६६।१।९	१०

यस वर्ष स्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग मा १० वर्ष अवधि पूरा गरेका

प्राध्यापक/शिक्षक :

क्र.सं.	नाम	पद	नियुक्ति मिति	सेवा पूरा गरेको अवधि
१	भेष बहादुर थापा	उपप्राध्यापक	२०६६ भाद्र ३	१०

कर्मचारीहरू :

क्र.सं.	नाम	पद	नियुक्ति मिति	सेवा पूरा गरेको अवधि
१	सन्जय मानन्धर	प्रशासकीय अधिकृत, छैठौं तह	२०६५ पुस १३	१०
२	कमलकेशरी थुयाजू	प्रशासकीय अधिकृत, छैठौं तह	२०६६ जेठ २१	१०
३	विष्णुप्रसाद सुवाल	लेखा अधिकृत, छैठौं तह	२०६५ पुस १३	१०
४	पुण्यराम स्वंगमिखा	जिन्सी अधिकृत, छैठौं तह	२०६५ पुस १३	१०
५	श्रीराम ध्वंजू	परीक्षा अधिकृत, छैठौं तह	२०६५ पुस १३	१०
६	सुशिल ग्वाछा	पुस्तकालय अधिकृत, छैठौं तह	२०६५ पुस १३	१०
७	सरस्वती सिंख्वाल	जनसम्पर्क अधिकृत, छैठौं तह	२०६५ पुस १३	१०
८	गोविन्द माक	कार्यालय सहयोगी, द्वितीयस्तर	२०६५ पुस १३	१०

Achievment of Civil Department

1st Runner up in Hydropower products and Services Competition organised by Independent Power Producers' Association, Nepal

Winning Awards in Civil Engineering Model Competition organised by Kantipur Engineering College, Kathmandu, Nepal

1st Runner up in 10th National Civil Engineering Exhibition Cum Competition 2019, organised by Civil Engineering Student's Society (CESS), IOE, Pulchowk

10th National Civil Engineering Exhibition Cum Competition 2019, organised by Civil Engineering Student's Society (CESS), IOE, Pulchowk

Achievment of Computer Department

1st runner up in " Logic Battle" organized by NCIT on 19th July 2019.

2nd runner up in " Rapid Coding " organized by NCIT on 18th July 2019

Achievment of Architecture Department

An art by Mr. Rahul Prajapati winning Second Position in Alfresco Open Art Exhibition Cum Competirion 2019

Winners and Second Runner up in Asian Paints Kaleidoscope 2018/2019 "All Nepal Architecture Students Design Competition", Kathmandu

Mr. Rikesh Shrestha receiving Letter of Felicitatoin for securing highest marks in thesis, M.Sc. in Urban Design and Conservation, from Regional and Urban Planning Society of Nepal

Achievment of Electronics & Communication Department

3rd Runner Up (4th National FPGA Competition) organized by Digitronix Nepal Pvt. Ltd.

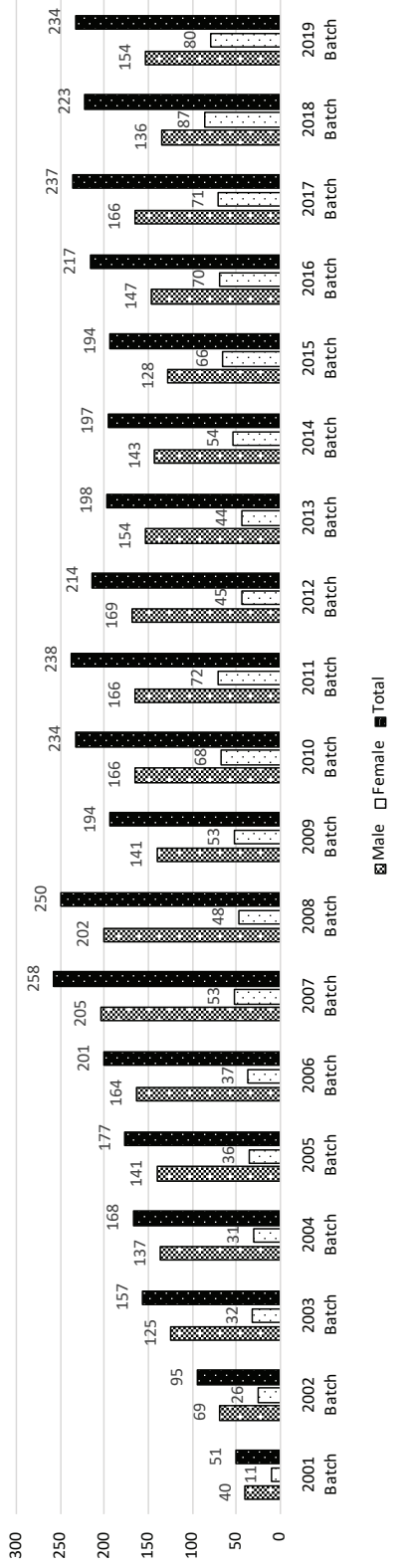
Receiving WINNER Trophy of Main Event:Robo Business Cup organized by RAN, Yantra 7.0

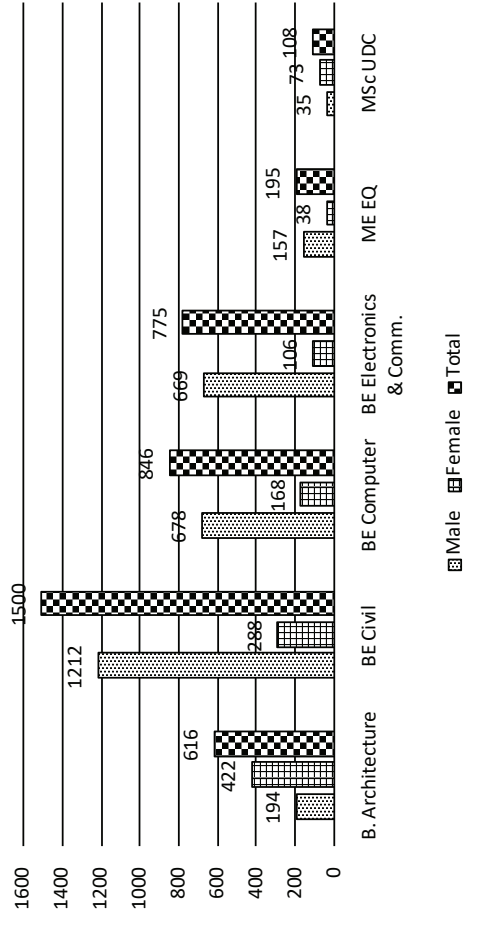
First Runner up in Robot Battle Series Competition organized by Alfa Entertainment Event & Paradigm TV

Khwopa Engineering College

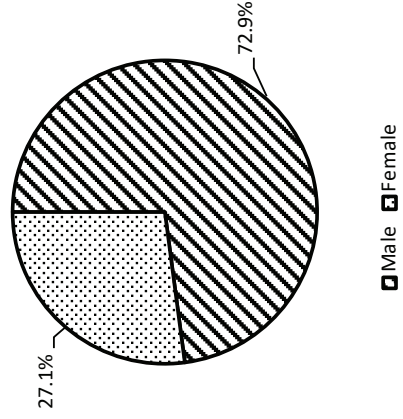
Batch Wise Gender Record

Program Wise Enrolled Students Gender Record

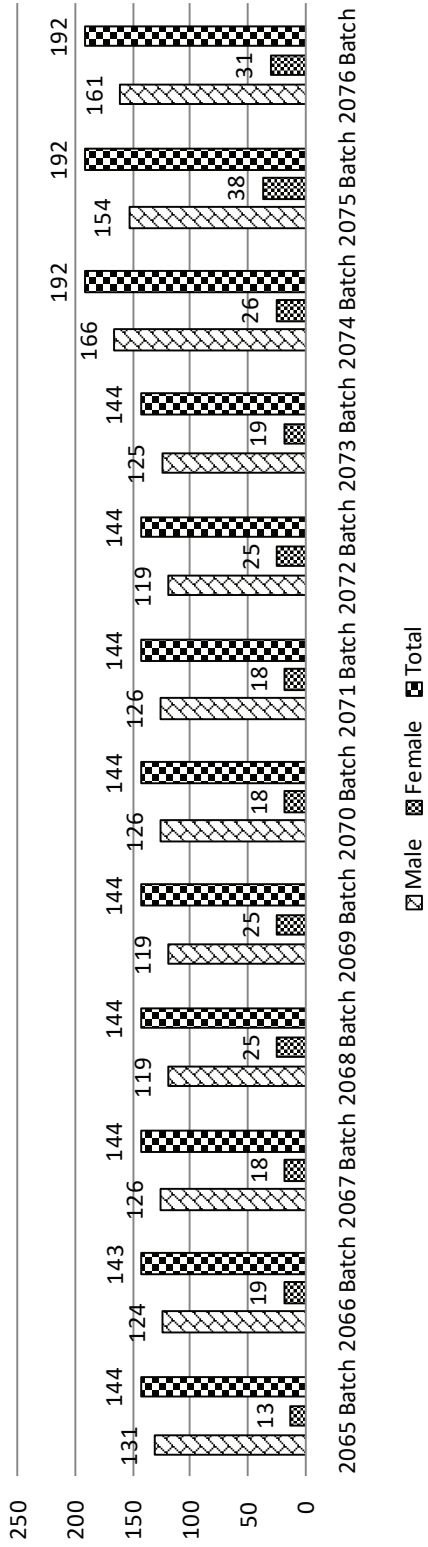

Gender wise Enrolled Students Record

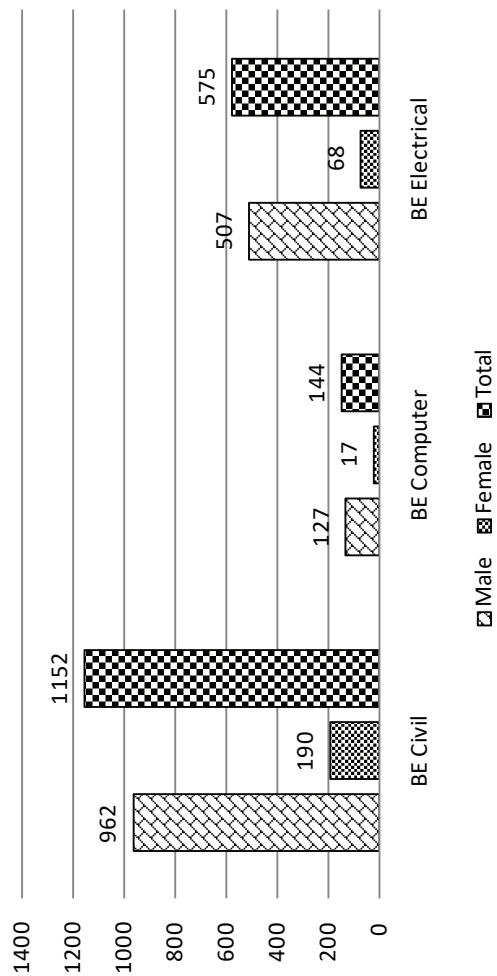

Khowpa College of Engineering

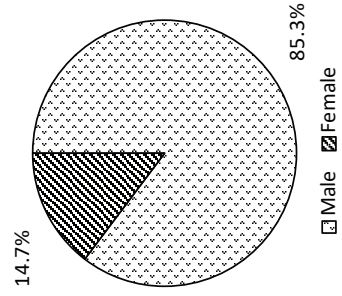
Batch Wise Gender Record

Program Wise Enrolled Students Gender Record

Gender wise Enrolled Students Record

गतिविधिहरू

प्रा.डा. मोहनमूर्ति पन्तको विदाई कार्यक्रम

गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थी छात्रवृत्ति वितरण कार्यक्रम

उत्प्रेरणा कार्यक्रममा नेपाल प्रहरीका डिआईजी डा. राजीव सुब्बा र सहभागीहरू

बुद्ध जयन्तीको अवसरमा आयोजित प्रवचन कार्यक्रम

भक्तपुर नपाद्वारा वितरित शारीरिक व्यायामका सामग्रीको उद्घाटन गर्नुहुँदै प्रमुख सुनिल प्रजापति

Sports week मा विद्यार्थीहरु

Conservation and Restoration of Heritage Structures विषयक कार्यशाला गोष्ठी

Heritage conservation विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम

सर्भे क्याम्पमा सिभिल विभागका शिक्षक/विद्यार्थीहरु

राष्ट्रिय आविष्कार केन्द्रको भ्रमणमा कम्प्युटर विभागका शिक्षक/विद्यार्थीहरु

नेपाल प्रहरी संचार निर्देशनालयको भ्रमणमा इलेक्ट्रोनिक्स एण्ड कम्युनिकेशन विभागका शिक्षक/विद्यार्थीहरु

प्राध्यापक-कर्मचारी भेटघाट तथा शुभकामना आदान प्रदान कार्यक्रम-२०७६

सीमाविद् रतन भण्डारीको उपस्थितिमा नेपालको सिमानाबारे प्रवचन कार्यक्रम

प्रा.डा. मनिष पोखरेलको उपस्थितिमा Preparing for Unprepared world using Disruptive Technologies विषयक प्रवचन कार्यक्रम

भक्तपुर नगरपालिकाद्वारा संचालित

स्वाप इन्जिनियरिङ्ग कलेज र स्वाप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गमा शैक्षिक शत्र २०७६/०७७ का नवआगन्तुक विद्यार्थीहरुलाई

स्वागत एवं अभिमुखीकरण कार्यक्रम

WELCOME & ORIENTATION PROGRAMME

२०७६ कार्तिक २० गते

